

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2023
Avaldamismärge:	RT I, 17.03.2023, 52

Veeseadus¹

Vastu võetud 30.01.2019

[RT I, 22.02.2019, 1](#)

jõustumine 01.10.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
04.12.2019	RT I, 21.12.2019, 1	01.01.2020
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
10.06.2020	RT I, 01.07.2020, 1	01.01.2021
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 2	01.01.2021, seaduses asendatud sõna „Keskonnainspeksioon” sõnaga „Keskonnaamet” vastavas käändes.
25.11.2020	RT I, 10.12.2020, 1	01.01.2021
13.09.2021	RT I, 21.09.2021, 3	01.10.2021, osaliselt 01.01.2023
13.04.2022	RT I, 27.04.2022, 1	07.05.2022
11.05.2022	RT I, 27.05.2022, 1	06.06.2022
08.06.2022	RT I, 29.06.2022, 1	09.07.2022
23.01.2023	RT I, 07.02.2023, 1	17.02.2023, osaliselt 12.01.2024
22.02.2023	RT I, 17.03.2023, 3	01.04.2023

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatakse:

- 1) vee kasutamise ja kaitse kavandamise ning korraldamise alused, mille rakendamine soodustab säästvat veekasutust;
- 2) veekaitseõuded, mis tagavad veeressursside pikaajalise kaitse;
- 3) isiku õigused, kohustused ja vastutus vee kasutamisel;
- 4) riiklik järelevalve vee kasutamise ja kaitse nõuete täitmise üle;
- 5) vastutus käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumise eest.

(2) Veekaitse ja käesoleva seaduse 8. peatükis avalikku veekogusse ehitamise kohta sätestatu laieneb ka majandusvööndile ning merekeskkonna kaitse kohta sätestatu ka Eestis registreeritud laevadele ja õhusõidukitele väljaspool Eesti mereala.

§ 2. Haldusmenetluse seaduse ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse kohaldamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud vee erikasutuse keskkonnaloa (edaspidi *veeluba*) menetlusele kohaldatakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse 5. peatükki, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 3. Veekogu

(1) Veekogu on püsiv või ajutine voolava, aeglaselt liikuva või seisva veega täidetud süvend, nagu jõgi, oja, peakraav, sealhulgas nendel asuv paisjärv, kanal, paadikanal, allikas, järv, sealhulgas tehisjärv, või meri. [RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(2) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(4) Veekoguks ei peeta:

- 1) reoveepuhasti biotiiki;
- 2) veejuhete ja kraavi, mis on rajatud heit-, sademe-, kaevandus- ja karjäärivee ning turbatootmisala vee juhtimiseks veekogusse, ning kuivenduskraavi, mille kaudu juhitakse vett maaparandussüsteemi eesvoolu;
- 3) märgalapuhastit;
- 4) vesiviljeluseks rajatud tiiki ja basseini ning neid teenindavaid veejuhtmeid;
- 5) sademevee kogumise süsteemi;
- 6) kaevandus- ja karjäärivee ning turbatootmisala vee settebasseini;
- 7) väljavooluta tehisjärve veepeegli pindalaga alla ühe hektari;
- 8) muid kindlal eesmärgil rajatud püsival või ajutiselt veega täidetud ehitisi.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 4. Siseveekogu

Siseveekogu on veekogu, mida ei läbi riigipiir.

§ 5. Pinnavesi

Pinnavesi on maismaavesi, välja arvatud põhjavesi, ning siirdevesi, rannikuvesi ja keemilise seisundi hindamisel ka territoriaalmeri.

§ 6. Maismaavesi

Maismaavesi on maapinnal seisev või voolav vesi ning põhjavesi maismaa pool lähtejoont, millest mõõdetakse territoriaalmere laiust.

§ 7. Põhjavesi

Põhjavesi on kogu vesi, mis asub maapinna all küllastumusvööndis ning on otseses kokkupuutes pinnase või aluspõhjaga.

§ 8. Siirdevesi

Siirdevesi on jõesuulähedane pinnavesi, mis on mere läheduse tõttu osalt soolane, kuid mida sissevoolav magevesi tunduvalt mõjutab.

§ 9. Rannikuvesi

Rannikuvesi on rannikulähedane merevesi maismaa pool joont, mille iga punkt on ühe meremiili kaugusel mere pool lähimast punktist lähtejoonel, millest mõõdetakse territoriaalmere laiust ja mis ulatub siirdevee olemasolu korral siirdevee välispiirini.

§ 10. Tehisveekogu

Tehisveekogu on inimtegevuse tulemusena tekkinud veekogu.

§ 11. Pinnaveekogum

Pinnaveekogum on selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest, nagu järv, jõgi, oja, paisjärv, peakraav, kanal, kraav või nende osa, siirdevesi või rannikuvee osa.

§ 12. Põhjaveekogum

Põhjaveekogum on põhjaveekihis või -kihtides selgesti eristatav veemass.

§ 13. Tehisveekogum

Tehisveekogum on pinnaveekogum, mis on tehisveekogumiks määratud käesolevas seaduses sätestatud korra kohaselt.

§ 14. Tugevasti muudetud veekogum

Tugevasti muudetud veekogum on pinnaveekogum, mis on tugevasti muudetud veekogumiks määratud käesolevas seaduses sätestatud korra kohaselt.

§ 15. Põhjaveekiht

Põhjaveekiht on üks või mitu maa-alust kivimikihti või muud geoloogilist kihti, mis on piisavalt poorsed ja läbilaskvad, et põhjavesi saaks seal märkimisväärses ulatuses voolata, või millest saab olulises koguses vett võtta.

§ 16. Veehaare

Veehaare on ehitis vee võtmiseks veekogust või põhjaveekihist.

§ 17. Joogivesi

(1) Joogivesi käesoleva seaduse tähenduses on algkujul või töödeldud vesi, sealhulgas allikavesi, mis on mõeldud joomiseks, keetmiseks, toiduvalmistamiseks või muuks olmeotstarbeks kõigis omandivormides, olenemata vee päritolust ning sellest, kas see toimetatakse tarbijani jaotusvõrgu kaudu, paagiga, pudelis või mahutis.

(2) Joogiveeks nimetatakse ka vett, mida toidukäitleja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 01.02.2002, lk 1–24), artikli 3 punkti 3 tähenduses kasutab inimesele tarbimiseks mõeldud toodete või ainete tootmiseks, töötlemiseks, säilitamiseks või turustamiseks.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 18. Heitvesi

(1) Heitvesi on kasutusel olnud vesi, mis juhitakse suublasse.

(2) Heitveeks ei peeta sademevett, kaevandusvett, karjäärivett, jahutusvett, maaparandussüsteemis voolavat vett ega vesiviljeluses ja hüdroenergia tootmises kasutatavat vett.

§ 19. Suubla

Suubla käesoleva seaduse tähenduses on veekogu, veekogu osa või maapõue osa, kuhu juhitakse heitvett või saasteaineid.

§ 20. Reovesi

Reovesi on olmes, tööstuses või muus tootmises tekkinud vesi, mis ületab kehtestatud heite piirväärtusi ja mida tuleb enne suublasse juhtimist puhastada. Reoveeks peetakse ka ühisvoolsesse kanalisatsiooni juhitud sademevett.

§ 21. Saastatus

Saastatus käesoleva seaduse tähenduses on lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 7 lõikes 5 sätestatudle oluline ebasoodne muutus vee-elustikus või veega seotud maismaaelustikus.

§ 22. Saasteaine

Saasteaine käesoleva seaduse tähenduses on aine, mis võib põhjustada saastatust või mille esinemisega vees võib kaasneda keskkonnahäiring keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 lõike 1 tähenduses.

§ 23. Avalikud veekogud

(1) Avalikud veekogud on:

- 1) sisemeri;
- 2) territoriaalmeri;
- 3) Peipsi järv;
- 4) Võrtsjärv;
- 5) Mullutu laht;
- 6) Suurlaht;
- 7) Narva veehoidla;
- 8) Narva jõgi;

- 9) Emajõgi;
- 10) Nasva jõgi;
- 11) Väike Emajõgi Jõgeveste sillast kuni Võrtsjärveni;
- 12) Kasari jõgi Vigala jõe suudmest kuni merre suubumiseni.

(2) Avalikud veekogud kuuluvad riigile ega ole tsiviilkäibes.

§ 24. Avalikult kasutatavad veekogud

(1) Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(2) Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja ei arvata:

- 1) ühe kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu;
- 2) mitme kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu, mille pindala on väiksem kui viis hektarit;
- 3) vooluveekogu, mille valgala on väiksem kui 25 ruutkilomeetrit, ja sellel asuvat paisjärve;
- 4) Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljal asuvat seisuveekogu või selle osa;
- 5) joogivee võtmiseks kasutatavat veekogu või selle osa;
- 6) maavara kaevandamiseks antud mäeeraldisel või selle teenindusmaal asuvat veekogu või selle osa;
- 7) veekogu osa, kus tegeletakse vesiviljelusega.

(3) Loodusõnnetuse korral on kahjustuspiirkonnas lubatud veekogu avalikult kasutada.

(4) Inimese tervise ja turvalisuse tagamiseks võib kohaliku omavalitsuse üksus oma haldusterritooriumi piirides ajutiselt piirata avalikult kasutatava veekogu või selle osa avalikku kasutamist, olles piiramise enne kirjalikult kooskõlastanud Keskkonnaametiga ning lisaks ka Transpordiametiga, kui piiratakse veesporti või veel liikumist. [RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus avaldab avalikult kasutatava veekogu avaliku kasutamise ajutise piiramise teate kohalikus või maakonna ajalehes ja võimaluse korral ka muudes kohalikes massiteabevahendites vähemalt nädal enne ajutise piirangu kehtestamist.

(6) Teates märgitakse vähemalt selle avalikult kasutatava veekogu, mille avalikku kasutamist piiratakse, nimi ja asukoht, piirangu kehtivusaeg ning piirangu kehtestamise põhjus ja vajaduse korral tingimused. Kui piiratakse veekogu osa avalikku kasutamist, tuleb lisaks nimetatud teabele märkida teates piiranguala suurus ja võimaluse korral täpsed piirid või vähemalt piiranguala suurus ning nimetada koht, kus saab tutvuda piiranguala piiride kaardi või piiride täpse kirjeldusega.

(7) Kaitseministeerium või tema volitatud Kaitseväe või Kaitseliidu struktuuriüksus võib piirata Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljale jääva avalikult kasutatava vooluveekogu või selle osa kasutamist Kaitseväe ja Kaitseliidu üksuste taktikaliste harjutuste, õppuste, laskmiste ja lõhketööde ning relvade, lahingumoon, lahingu- ja muu tehnika katsetamise ajal. Asjaomase teate avalikustamise ning teate sisu kohta esitatavate nõuete suhtes kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 sätestatut.

§ 25. Veekogu avalikust kasutusest väljaarvamine

Vabariigi Valitsus võib kinnisasja omaniku põhjendatud taotlusel ja kohaliku omavalitsuse üksuse kirjalikul nõusolekul ühe kinnisasja piires asuva eraõiguslikule isikule kuuluva väljavooluga seisuveekogu või vooluveekogu osa avalikult kasutatavate veekogude nimekirjast välja arvata.

2. peatükk

Vee kasutamise ja kaitse kavandamine ning korraldamine

1. jagu

Üldsätted

§ 26. Vee kasutamise ja kaitse valgalapõhine kavandamine ning korraldamine

(1) Pinna- ja põhjavee kasutamist ja kaitset kavandatakse ning korraldatakse valgala põhjal vesikondade kaupa, arvestades veekogude valgalade hüdrooloogilisi piire.

(2) Valgala käesoleva seaduse tähenduses on maa-ala, millelt kogu äravoolav pinnavesi voolab jõgede, ojade, paisjärvede, peakraavide, kanalite või järvede kaudu ühes jõesuudmes merre.

(3) Vesikond käesoleva seaduse tähenduses on maa- ja mereala, mis koosneb ühest või mitmest kõrvuti asetsevast valgalast koos põhjavee ja rannikuveega ning mis on vee kasutamise ja kaitse korraldamise põhiüksus.

§ 27. Vesikonnad

Eestis on järgmised vesikonnad:

- 1) Lääne-Eesti vesikond;
- 2) Ida-Eesti vesikond;
- 3) Koiva vesikond.

§ 28. Kombineerimise põhimõtte punkt- ja hajuheite piiramisel

(1) Saasteainete pinnavette juhtimise reguleerimisel lähtutakse kombineeritud lähenemisviisist, mille kohaselt saasteainete pinnavette juhtimist välditakse või piiratakse nende tekkekohas keskkonnanõuete, sealhulgas parima keskkonnapraktika, parima võimaliku tehnika ja parimate olemasolevate meetodite rakendamise, keskkonna kvaliteedi piirväärtuste (edaspidi *kvaliteedi piirväärtus* või *kvaliteedi piirväärtused*) ning heite piirväärtuste kehtestamise ja rakendamise teel. Kui keskkonnanõuete täitmisest hoolimata ei ole võimalik saavutada käesolevas seaduses sätestatud keskkonnanäesmärke, tuleb rakendada õigusaktiga sätestatud täiendavaid meetmeid, sealhulgas vajaduse korral rangemaid keskkonnanõudeid, heite piirväärtusi ja kvaliteedi piirväärtusi.

(2) Kombineerimise põhimõtet võetakse arvesse nii punkt- kui ka hajuheite piiramisel.

§ 29. Veeteenuste kulude katmise põhimõtte

(1) Veeteenuse hinna kujundamisel ja veekasutuse kavandamisel võetakse arvesse, et veeteenuse tarbijad ning muud veekasutajad, eelkõige tööstus, kodumajapidamised ja põllumajandus, katavad veeteenuse osutamisega seotud kulud ulatuses, mis suunab vett säästlikult kasutama, lähtudes käesoleva seaduse § 44 lõikes 1 nimetatud veekasutuse majandusanalüüsi tulemustest, kulude katmisega seotud sotsiaalsest mõjust, mõjust keskkonnale ja majandusele ning asjaomase piirkonna geograafilistest ja ilmastikust tingitud iseärasustest.

(2) Veekasutus käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses hõlmab veeteenuseid, sealhulgas käesoleva seaduse §-s 187 nimetatud tegevust, mis avaldab vee seisundile olulist mõju.

(3) Veeteenused käesoleva seaduse tähenduses on kõik kodumajapidamistele, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele, avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele juriidilistele isikutele ning füüsilistele isikutele osutatavad teenused, nagu pinna- või põhjavee võtmine, paisutamine, tagavaraks kogumine, töötlemine ja jaotamine ning reovee kogumine kanalisatsiooni ja puhastamine ning heitvee suublasse juhtimine.

(4) Veeteenuste kulude katmise põhimõtte rakendamiseks peetakse arvestust keskkonna- ja ressursikulude kohta tööstuse, kodumajapidamise ja põllumajanduse valdkonnas.

§ 30. Koostöö piiriülestes vesikondades

(1) Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni territooriumil asuvate piiriülestes vesikondades asjus tehakse koostööd käesoleva seaduse ja välislepingu alusel, et saavutada veekaitse eesmärgid piiriülese vesikonna Eestis paiknevas osas.

(2) Vesikond, mis koosneb riigipiiri ületavast valgalast, on piiriülene vesikond.

(3) Veekaitset piiriülestes vesikondades korraldatakse Eesti Vabariigi välislepingute kohaselt.

(4) Piiriülese vesikonnaga seotud teabe vahetamisel ning dokumentide kooskõlastamisel käesolevas seaduses sätestatud juhtudel edastab asjaomase teabe ja dokumendid välisriigi pädevale asutusele Keskkonnaministeerium.

2. jagu

Veekaitse eesmärgid ja erandid nende saavutamisel

1. jaotis

Veekaitse eesmärgid

§ 31. Veekaitse üldised eesmärgid

(1) Veekaitse üldised eesmärgid on:

- 1) vähendada inimtegevuse mõju veekeskkonnale;

- 2) vältida veeökosüsteemide, nendest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning parandada nende seisundit;
- 3) soodustada vee kestlikku kasutamist ning tagada pinna- ja põhjaveevarude pikaajaline kaitse ning piisav veevarustus;
- 4) lõpetada prioriteetsete ohtlike ainete heide ja piirata saasteainete, sealhulgas muude ohtlike ainete heidet veekeskkonda;
- 5) aidata kaasa ülejutuste ja põudade mõju leevendamisele;
- 6) saavutada mereala hea keskkonnaseisund.

(2) Kui veekogumi suhtes kehtib samal ajal rohkem kui üks veekaitse eesmärk, kohaldatakse neist kõige rangemat.

§ 32. Pinnavee kaitse eesmärk

(1) Pinnavee kaitse eesmärk on pinnaveekogumite, sealhulgas tehisveekogumite, tugevasti muudetud veekogumite ning pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude, sealhulgas territoriaalmere, vähemalt hea seisund.

(2) Pinnaveekogumi seisund on hea, kui selle ökoloogiline ja keemiline seisund on käesoleva seaduse § 61 lõike 2 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtuste ja § 76 lõike 1 alusel kehtestatud kvaliteedi piirväärtuste kohaselt vähemalt hea.

(3) Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi seisund on hea, kui nende ökoloogiline potentsiaal ja keemiline seisund on käesoleva seaduse § 61 lõike 2 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtuste ja § 76 lõike 1 alusel kehtestatud kvaliteedi piirväärtuste kohaselt vähemalt hea.

(4) Pinnavesi kaitset vajavatel aladel käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktide 2 ja 5 tähenduses peab vastama § 36 lõike 6 ja looduskaitse seaduse alusel kehtestatud nõuetele.

(5) Pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude, sealhulgas territoriaalmere, seisund on hea, kui vees ei ületata käesoleva seaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud kvaliteedi piirväärtusi ning veekogu, välja arvatud territoriaalmeri, vastab § 61 lõike 4 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtustele.

§ 33. Pinnavee kaitse eesmärgi saavutamine

(1) Pinnaveekogumite ökoloogilise ja keemilise seisundi halvenemist tuleb vältida.

(2) Tehisveekogumite ja tugevasti muudetud veekogumite ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi halvenemist tuleb vältida.

(3) Pinnaveekogumiga hõlmamata veekogudes tuleb vältida prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete, teatavate muude saasteainete ja vesikonnaspetsiifiliste saasteainete piirväärtuste ületamist ning vee kasutamiseks ja elustiku kaitseks vajalike kvaliteedinäitajate halvenemist.

§ 34. Põhjavee kaitse eesmärk

(1) Põhjavee kaitse eesmärk on põhjaveekogumite hea seisund.

(2) Põhjaveekogumi seisund on hea, kui selle keemiline ja koguseline seisund on käesoleva seaduse § 66 lõike 6 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtuste ja koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate ning § 77 lõike 4 alusel kehtestatud läviväärtuste kohaselt hea.

(3) Põhjaveekogumiga hõlmamata põhjavee kaitse eesmärk on tagada põhjavee kvaliteedinäitajate vastavus käesoleva seaduse § 66 lõike 6, § 77 lõike 4 ja § 79 lõike 3 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtustele, läviväärtustele ja kvaliteedi piirväärtustele, võttes arvesse kõige sarnasemale põhjaveekogumile esitatavaid nõudeid ja looduslike ainete taustataset põhjavees.

§ 35. Põhjavee kaitse eesmärgi saavutamine

(1) Põhjaveekogumite keemilise ja koguselise seisundi halvenemist tuleb vältida.

(2) Põhjaveekogumis tuleb vähendada saasteainesisaldust ning vältida saasteainesisalduse olulist ja püsivat kasvu.

(3) Põhjavee kasutamise ja kaitse kavandamisel tuleb arvestada põhjavee loodusliku ressursiga, tagada põhjavee võtmise ja taastumise tasakaal ning vältida põhjavee liigvähendamist.

(4) Põhjavee looduslik ressurss on põhjaveekogumi keskmine pikaajaline aasta toitumismäär, millest on lahutatud pikaajaline aastane vooluhulk, mis on vajalik põhjaveega seotud pinnavee hea ökoloogilise seisundi saavutamiseks, pinnavee ökoloogilise seisundi olulise halvenemise vältimiseks ja põhjaveest sõltuvate maismaa ökosüsteemide olulise kahjustumise vältimiseks.

(5) Põhjavee liigvähendamise vältimise meetmete kavandamisel võetakse arvesse veeseire ja põhjavee loodusliku ressursi andmed ning käesoleva seaduse § 205 lõike 1 alusel kehtestatud põhjaveevaru. [RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 36. Kaitset vajav ala

(1) Kaitset vajav ala on:

1) nitraaditundlik ala, sealhulgas kaitsmata põhjaveega pae- ja karstiala pinnakatte paksusega kuni kaks meetrit, ning kaitset vajavad olulised allika- ja karstialad (edaspidi *olulised allika- ja karstialad*);

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

2) majanduslikult oluliste vees kasvatatavate liikide kaitseks määratud ala;

3) selle veehaarde sanitaarkaitseala ja selle joogiveehaarde valgala või toiteala, mida kasutatakse joogivee võtmiseks ja mille projektikohane veevõtt ööpäevas on suurem kui 10 kuupmeetrit või mis teenindavad rohkem kui 50 inimest;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

4) selle veehaarde sanitaarkaitseala ja selle joogiveehaarde valgala või toiteala, mida kavatakse kasutada käesoleva lõike punktis 3 nimetatud otstarbel;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

5) elupaiga või liigi kaitseks looduskaitsealaseaduse alusel määratud ala, kus vee seisundi säilitamine või parandamine on selle elupaiga või liigi kaitseks oluline, sealhulgas lõheliste ja karpkalaliste elukeskkonnaks olev veekogu;

6) supluskoht ja supelrand;

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

7) heitvee suhtes tundlikud suublad.

(2) Kaitset vajaval alal kehtivad käesoleva seaduse §-des 32 ja 34 sätestatud eesmärkidega võrreldes rangemad kvaliteedinõuded või seal piiratakse tegevust käesoleva seaduse kohaselt.

(3) Eesti territoriaalmeri, rannikuvesi, siseveekogud ja piiriveekogude Eestile kuuluvad osad on heitvee suhtes tundlikud suublad.

(4) Piiriveekogu käesoleva seaduse tähenduses on veekogu, mida mööda kulgeb riigipiir.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud veehaarde sanitaarkaitsealal ning joogiveehaarde valgala ja toitealal välditakse pinna- ja põhjavee kvaliteedi halvenemist ulatuses, mis võib kaasa tuua joogivee tootmisel veetöötuse kulude olulise suurenemise.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(6) Majanduslikult oluliste vees kasvatatavate liikide kaitsealad määrab ja vee kvaliteedinäitajate väärtused ning kvaliteedi piirväärtused nendel aladel kehtestab vajaduse korral [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(7) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 37. Nitraaditundlik ala

(1) Nitraaditundlik on ala, kus põllumajanduslik tegevus on põhjustanud või võib põhjustada põhjavees nitraatioonisalduse, mis ületab 50 milligrammi liitris, või kus põllumajanduslik tegevus on põhjustanud veekogu eutrofeerumise või eutrofeerumisohu.

(2) Nitraaditundliku ala ja selle piires asuvad kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialad pinnakatte paksusega kuni kaks meetrit määrab ning oluliste allika- ja karstialade nimekirja kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

2. jaotis

Erandid veekaitse eesmärkide saavutamisel

§ 38. Veekaitse eesmärkide saavutamise suhtes erandite kohaldamine

(1) Veekogumi hea seisundi saavutamise suhtes võib kohaldada erandeid käesoleva seaduse §-de 39–42 alusel. Erandite kohaldamise põhjendused veekogumite kaupa esitatakse veemajanduskavas ja asjakohasel juhul veeloas või keskkonnaplekssloas (edaspidi *komplekshuba*).

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 viidatud erandite kohaldamisel tuleb tagada, et:

1) need ei takista hea seisundi saavutamist vesikonna muudes veekogumites;

2) nende veekogumite suhtes rakendatakse kõiki muid käesolevas seaduses sätestatud või selle alusel kehtestatud kvaliteedi- ja keskkonnanõudeid;

3) neid veekogumeid kaitstakse vähemalt sellel tasemel, mis on sätestatud muudes Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktides.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 viidatud erandite kohaldamine vaadatakse üle veemajanduskava ajakohastamisel vähemalt üks kord kuue aasta jooksul.

(4) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 39. Veekaitse eesmärgi saavutamise tähtaja pikendamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud veekaitse eesmärgi saavutamise tähtaega võib pikendada ja kavandada eesmärgi saavutamine järk-järgult, kui on tagatud, et veekogumi seisund ei halvene, ning kui esineb vähemalt üks järgmistest põhjustest:

1) meetmete rakendamine on tehniliselt teostatav üksnes järkude kaupa ja kestab kauem kui eesmärgi saavutamise tähtaeg;

2) meetmete rakendamine tähtaja jooksul on eaproportsionaalselt suurte kuludega;

3) eesmärgi saavutamine tähtaja jooksul ei ole võimalik looduslike tingimuste tõttu.

(2) Veekaitse eesmärgi saavutamise tähtaega võib veemajanduskava ajakohastamisel uuesti pikendada kuni ajakohastatava veemajanduskava selle perioodi lõpuni, milleks kava on koostatud, välja arvatud juhul, kui veekogumiga seotud eesmärki ei ole võimalik selleks ajaks saavutada looduslike tingimuste tõttu.

(3) Veekaitse eesmärgi saavutamise tähtaja pikendamine ja selle põhjendus, eesmärgi järk-järgult saavutamiseks rakendatavad meetmed, meetmete rakendamise ajakava ning meetmete rakendamise olulise viivituse põhjendus esitatakse veemajanduskavas.

§ 40. Leebema veekaitse eesmärgi seadmine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud veekaitse eesmärgist leebema eesmärgi võib veekogumi suhtes seada üksnes juhul, kui veekogumi seisund on looduslike tingimuste või käesoleva seaduse § 44 kohaselt kindlaks tehtud inimtegevuse mõju tõttu niivõrd halb, et eesmärgi saavutamine on võimatu või võimalik eaproportsionaalselt suurte kuludega, ja kui:

1) inimtegevusest saadavaid keskkonna- või sotsiaal-majanduslikke hüvesid ei ole võimalik saada muul, keskkonda säästval ja kulutõhusamal viisil;

2) on tagatud pinnaveekogumi parima võimaliku ökoloogilise ja keemilise seisundi saavutamine, võttes arvesse inimtegevuse mõju, mida ei ole võimalik mõistlikult vältida;

3) põhjaveekogumi hea seisundi võimalikud muutused on minimaalsed, võttes arvesse mõju, mida inimtegevuse või saastatuse iseloomu tõttu ei ole võimalik mõistlikult ära hoida;

4) on tagatud, et veekogumi seisund ei halvene.

(2) Veekaitse leebemad eesmärgid ja nende põhjendused esitatakse veemajanduskavas ning vaadatakse uuesti üle veemajanduskava ajakohastamisel.

§ 41. Veekogumi seisundi ajutine halvenemine

(1) Veekogumi seisundi ajutist halvenemist, mis on tingitud erandlikest või ettenägematutest asjaoludest, nagu looduslikud tingimused, vääramatu jõud või õnnetusjuhtum, ei arvestata veekaitse eesmärgi saavutamisel, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) tarvitusele on võetud meetmed, et vältida veekogumi seisundi edasist halvenemist, ja olenemata erandlikest või ettenägematutest asjaoludest jätkatakse veekogumi kaitse eesmärgi saavutamiseks tehtavaid töid;

2) veemajanduskavas on märgitud olukorra erandlikuks või ettenägematuks tunnistamise tingimused ja seejuures kohaldatavad kvaliteedinäitajad;

3) veemajanduskava meetmeprogrammis on märgitud erandlike ja ettenägematute asjaolude korral rakendatavad meetmed, mis ei takista veekogumi seisundi taastumist pärast nende asjaolude möödumist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude mõju hinnatakse igal aastal uuesti ning kavandatakse ja rakendatakse meetmeid, võttes arvesse käesoleva seaduse § 39 lõikes 1 nimetatud põhjuseid, nende asjaolude ilmnemisele eelnenud veekogumi seisundi võimalikult kiireks taastamiseks.

(3) Veemajanduskava ajakohastamisel esitatakse veemajanduskavas kokkuvõtte käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaoludest ning seni kavandatud ja rakendatud meetmete mõjust.

§ 42. Veekaitse eesmärgi saavutamata jäämine põhjaveekogumi veetaseme või pinnaveekogumi uute füüsiliste muutuste tõttu või uue säästva arendustegevuse tõttu

(1) Kui põhjaveekogumi head seisundit, pinnaveekogumi head ökoloogilist seisundit või tugevasti muudetud veekogumi või tehisveekogumi head ökoloogilist potentsiaali ei saavutata või seisundi või potentsiaali halvenemist ei suudeta vältida põhjaveekogumi veetaseme muutuse tõttu või pinnaveekogumi uute füüsiliste muutuste tõttu või kui uue säästva arendustegevuse tõttu langeb pinnaveekogumi seisund väga heast seisundist heasse seisundisse, loetakse veekaitse eesmärki saavutatuks juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) veekogumi seisundile avalduva ebasoodsa mõju leevendamiseks on võetud tarvitusele kõik kohased meetmed;
- 2) nimetatud muutuste põhjused on kirjeldatud veemajanduskavas ning veekaitse eesmärk vaadatakse uuesti üle iga kuue aasta järel;
- 3) nimetatud muutuste põhjused on ülekaalukad avaliku huvi seisukohast või nendest muutustest tulenevad hüved inimese tervisele, ohutuse tagamisele või säästvale arengule kaaluvad üles veekaitse eesmärgi saavutamisele kaasnevad üldised keskkonnanähud või avaliku huvi;
- 4) muutustest tulenevat hüvet ei ole tehniliste võimaluste või ebaproportsionaalselt suurte kulude tõttu võimalik saavutada muude vahenditega, mis oleksid keskkonna seisukohalt oluliselt paremad.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erandi kohaldamine ei ole veemajanduskavas määratud, esitatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud teave erandi kohaldamist otsustavas veeloas või kompleksloas ja veemajanduskavas selle järgmisel ajakohastamisel.

3. jagu Veemajanduskavad

1. jaotis Veemajanduskava ja seda täiendav kava

§ 43. Veemajanduskava

(1) Käesoleva peatüki 2. jao 1. jaotises sätestatud veekaitse eesmärkide saavutamiseks koostatakse iga vesikonna või piiriülese vesikonna Eestis paikneva osa veemajanduskava, milles kavandatakse vesikonna või piiriülese vesikonna Eestis paikneva osa vee kasutamine ja kaitse.

(2) Vee kasutamise ja kaitse korraldamiseks ning muude valdkondadega integreerimiseks moodustab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga veemajanduskomisjoni.

(3) Veemajanduskomisjoni põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(4) Veemajanduskava sisu nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(5) Veemajanduskava kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 44. Vesikonna tunnuste ja vesikonda mõjutava inimtegevuse ülevaade ning veekasutuse majandusanalüüs

(1) Iga vesikonna ja piiriülese vesikonna Eestis paikneva osa tunnuseid analüüsitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1–73), II lisa kohaselt ja koostatakse ülevaade inimtegevuse põhjustatud koormusest asjaomase vesikonna pinna- ja põhjaveele ning III lisa kohaselt tehakse veekasutuse majandusanalüüs.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud analüüside tulemused ja ülevaade vaadatakse uuesti üle ning ajakohastatakse vähemalt kaks aastat enne veemajanduskava perioodi lõppu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud analüüside tegemist ning ülevaadete koostamist ja ajakohastamist korraldab Keskkonnaministeerium.

§ 45. Veemajanduskava täiendav kava

(1) Veemajanduskava täiendamiseks või täpsustamiseks võib vesikonna või selle osa, pinnavee, põhjavee, rannikuvee, rannikuala, merevee, veekasutuse valdkonna, vee seisundit mõjutava muu tegevuse, koormusallika, heiteallika või selle liigi kohta või veemajanduse üksikküsimuse korraldamiseks koostada täiendava kava.

(2) Pinna- ja põhjaveele põllumajandustootmisest tuleneva keskkonnariski vähendamiseks koostatakse nitraaditundliku ala tegevuskava.

(3) Veemajanduskava täiendava kava, sealhulgas nitraaditundliku ala tegevuskava, kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(4) Veemajanduskava täiendava kava, sealhulgas nitraaditundliku ala tegevuskava sisu nõuded võib [valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestada määrusega.

2. jaotis Meetmeprogramm

§ 46. Meetmeprogramm

(1) Meetmeprogrammis kavandatakse meetmed vesikonnas või piiriülese vesikonna Eestis paiknevas osas käesolevas seaduses sätestatud veekaitse põhimõtete rakendamiseks ning käesoleva peatüki 2. jao 1. jaotises sätestatud veekaitse eesmärkide saavutamiseks.

(2) Meetmeprogrammis kavandatud meetmeid tuleb arvesse võtta, kui koostatakse, ajakohastatakse ja muudetakse riigi arengukava, maakonna arengustrateegiat ning kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava, sealhulgas kohaliku omavalitsuse üksuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava, planeerimisseaduse kohaseid planeeringuid ning muid vee kasutamise ja kaitsega seotud kavasad.

(3) Meetmeprogrammi koostamist korraldab Keskkonnaministeerium, arvestades käesoleva seaduse §-des 48 ja 49 sätestatud.

(4) Meetmeprogrammi sisu nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Meetmeprogrammi kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 47. Täiendavate meetmete rakendamine

(1) Kui ilmneb, et meetmeprogrammis esitatud meetmed ei ole veekaitse eesmärkide saavutamiseks piisavad, on pädev haldusorgan kohustatud rakendama täiendavaid meetmeid, sealhulgas:

- 1) kehtestama rangemad kvaliteedi piirväärtused ja kvaliteedinäitajate väärtused;
- 2) määrama rangemad heite piirväärtused.

(2) Rangemad kvaliteedi piirväärtused ja kvaliteedinäitajate väärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Rangemad heite piirväärtused määratakse veeloaga või kompleksloaga.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaseid täiendavaid meetmeid ei pea rakendama juhul, kui on täidetud käesoleva seaduse § 42 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud tingimused ning veekaitse eesmärgi tõenäolise saavutamata jäämise põhjuseks on looduslikud tingimused või vääramatu jõud, mis on erandlikud ja mida ei olnud võimalik ette näha.

3. jaotis Veemajanduskava ja seda täiendavate kavade koostamise menetlus, rakendamise koordineerimine ja korraldamine, meetmeprogrammi koostamise menetlus ning vesikonna veeseireprogramm

§ 48. Veemajanduskava koostamise menetlus

(1) Veemajanduskava koostamise menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Veemajanduskava koostamise algatab valdkonna eest vastutav minister. Keskkonnaministeerium avaldab veemajanduskava koostamise algatamise teate Ametlikes Teadaannetes ja ühes üleriigilise levikuga päevalehes ühe kuu jooksul asjaomase otsuse tegemisest arvates.

(3) Keskkonnaministeerium tutvustab veemajanduskava eesmärke ühes üleriigilise levikuga päevalehes kahe kuu jooksul veemajanduskava koostamise algatamise otsuse tegemisest arvates.

(4) Veemajanduskava koostamisse kaasatakse vesikonna territooriumil asuvad kohaliku omavalitsuse üksused, elanikud ja huvirühmad. Kaasamise korraldab Keskkonnaamet.

(5) Avalikkuse kaasamiseks koostab Keskkonnaministeerium ja teeb avalikkusele kättesaadavaks:

- 1) vähemalt kolm aastat enne veemajanduskavas käsitletava ajavahemiku algust veemajanduskava koostamise ajagraafiku ja tööplaani, mis sisaldab avalikkuse kaasamise meetmeid;
- 2) vähemalt kaks aastat enne veemajanduskavas käsitletava ajavahemiku algust oluliste veemajandusprobleemide ülevaate, mis sisaldab veekasutuse majandusanalüüsi tulemuste kokkuvõtet ja vesikonna veeseireprogrammi tulemuste kokkuvõtet;

- 3) vähemalt kaks aastat enne veemajanduskavas käsitletava ajavahemiku algust üleujutusega seotud riskide hindamise aruande ning üleujutusohupiirkondade ja üleujutusohuga seotud riskipiirkondade kaardid;
- 4) vähemalt üks aasta enne veemajanduskavas käsitletava ajavahemiku algust veemajanduskava eelnõu.

(6) Keskkonnaministeerium korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud dokumentide ning nende koostamiseks kasutatud dokumentide ja teabe avaliku väljapaneku vesikonna territooriumil ning avaldab need Keskkonnaministeeriumi veebilehel. Nimetatud dokumentide avaliku väljapaneku kestus on kuus kuud. Avaliku väljapaneku ajal korraldatakse avalikke arutelusid. Avaliku väljapaneku aeg ja koht ning ettepanekute esitamise tähtaeg teatatakse Ametlikes Teadaannetes ja ühes üleriigilise levikuga päevalehes.

(7) Veemajanduskava eelnõu kooskõlastatakse 20 tööpäeva jooksul enne avalikku väljapanekut ministeeriumidega, kelle valitsemisala veemajanduskava käsitleb, ning vesikonna territooriumil asuvate kohaliku omavalitsuse üksustega.

(8) Avaliku väljapaneku ajal on igapäev õigus esitada käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud dokumentide kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Esitatud kirjalikele ettepanekutele ja vastuväidetele vastab Keskkonnaministeerium kirjaga kahe kuu jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist.

(9) Avaliku väljapaneku ja arutelu tulemuste alusel teeb Keskkonnaministeerium vajaduse korral käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud dokumentides parandused ja täiendused.

(10) Veemajanduskava avaldatakse Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

§ 49. Veemajanduskava ajakohastamine

(1) Veemajanduskava vaadatakse üle ja ajakohastatakse vajaduse korral, kuid mitte harvemini kui iga kuue aasta järel selle koostamisest või ajakohastamisest arvates.

(2) Käesoleva seaduse §-s 48 sätestatud kohaldatakse ka veemajanduskava ajakohastamisele.

(3) Ajakohastatud veemajanduskava meetmeid hakatakse rakendama kolme aasta jooksul kava ajakohastamisest arvates.

§ 50. Nitraaditundliku ala tegevuskava ja veemajanduskava muu täiendava kava koostamise menetlus

(1) Nitraaditundliku ala tegevuskava ja veemajanduskava muu täiendava kava koostamise menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Nitraaditundliku ala tegevuskava ja veemajanduskava muu täiendava kava koostamise algatab valdkonna eest vastutav minister. Keskkonnaministeerium avaldab tegevuskava koostamise algatamise teate Ametlikes Teadaannetes ja ühes üleriigilise levikuga päevalehes ühe kuu jooksul asjaomase otsuse tegemisest arvates.

(3) Nitraaditundliku ala tegevuskava koostamisse kaasatakse nitraaditundlikul alal asuvad kohaliku omavalitsuse üksused, põllumajandustootjate esindusorganisatsioonid ja huvirühmad.

(4) Veemajanduskava muu täiendava kava eelnõu koostamisse kaasatakse kavaga hõlmataval alal asuvad kohaliku omavalitsuse üksused, asjaomased esindusorganisatsioonid ja huvirühmad.

(5) Enne avalikku väljapanekut kooskõlastatakse nitraaditundliku ala tegevuskava ja veemajanduskava muu täiendava kava eelnõu ministeeriumidega, kelle valitsemisala tegevuskava käsitleb.

(6) Nitraaditundliku ala tegevuskava eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks nitraaditundlikul alal asuvatele kohaliku omavalitsuse üksustele, põllumajandustootjate esindusorganisatsioonidele ning huvirühmadele.

(7) Veemajanduskava muu täiendava kava eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks asjaomastele esindusorganisatsioonidele ja huvirühmadele.

(8) Kooskõlastamiseks ning arvamuse avaldamiseks antav aeg peab olema vähemalt 15 tööpäeva.

(9) Pärast nitraaditundliku ala tegevuskava eelnõu ja veemajanduskava muu täiendava kava eelnõu kooskõlastamist või selle kohta arvamuse avaldamist käesoleva paragrahvi lõigete 5–8 kohaselt pannakse see Keskkonnaministeeriumi veebilehele. Avaliku väljapaneku aeg peab olema vähemalt 30 päeva. Avaliku väljapaneku aeg ja koht ning ettepanekute esitamise tähtaeg teatatakse Ametlikes Teadaannetes ja ühes üleriigilise levikuga päevalehes.

(10) Avaliku väljapaneku ajal on igapäev õigus esitada nitraaditundliku ala tegevuskava eelnõu ja veemajanduskava muu täiendava kava eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Esitatud ettepanekutele ja

vastuväidetele vastab tegevuskava koostamise korraldaja kirjalikult kahe kuu jooksul ettepanekute esitamise tähtaja möödumisest arvates.

(11) Nitraaditundliku ala tegevuskava või veemajanduskava muu täiendava kava kehtestamise otsus avaldatakse koos tegevuskava või muu täiendava kavaga Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

§ 51. Nitraaditundliku ala tegevuskava ja veemajanduskava muu täiendava kava ajakohastamine

(1) Nitraaditundliku ala tegevuskava vaadatakse uuesti üle iga nelja aasta järel ja vajaduse korral ajakohastatakse, lähtudes muu hulgas keskkonnaseire tulemustest ning rakendatud meetmete tõhususest.

(2) Veemajanduskava muu täiendav kava vaadatakse uuesti üle ja vajaduse korral ajakohastatakse, lähtudes muu hulgas keskkonnaseire tulemustest ning rakendatud meetmete tõhususest.

§ 52. Meetmeprogrammi ja veemajanduskava täiendavate kavade rakendamise korraldamine ja koordineerimine

(1) Meetmeprogrammi rakendamist korraldab veemajanduskomisjon ja meetmete rakendamist koordineerib Keskkonnaamet.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus oma pädevuse piires korraldab ja tagab meetmeprogrammis kavandatud meetmete elluviimist oma halduspiirkonnas.

(3) Meetmeprogrammi rakendamiseks koostab Keskkonnaamet iga vesikonna kohta meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava.

(4) Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava koostamisse kaasatakse vesikonnas asuvad kohaliku omavalitsuse üksused ja huvirühmad.

(5) Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(6) Keskkonnaamet koostab meetmeprogrammi rakendamise ülevaate ja esitab selle veemajanduskomisjonile heakskiitmiseks iga aasta 1. mail.

(7) Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava ja veemajanduskomisjoni heaks kiidetud meetmeprogrammi rakendamise ülevaade avalikustatakse Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti veebilehel.

(8) Veemajanduskava täiendava kava rakendamist koordineerib Keskkonnaministeerium.

(9) Nitraaditundliku ala tegevuskava rakendamist koordineerib Keskkonnaministeerium koostöös Maaeluministeeriumiga.

§ 53. Vesikonna veeseireprogramm

(1) Keskkonnaministeerium korraldab iga vesikonna ja piiriülese vesikonna Eestis asuva osa kohta veemajanduskava kehtivuse ajaks vesikonna veeseireprogrammi koostamise.

(2) Vesikonna veeseireprogramm hõlmab:

- 1) pinnavee mahu ja taseme või vooluhulga seiret sellises ulatuses, mis on vajalik pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi hindamiseks;
- 2) pinnaveekogumite ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi seiret;
- 3) territoriaalvee keemilise seisundi seiret;
- 4) põhjaveekogumite koguselise ja keemilise seisundi seiret;
- 5) kaitset vajavate alade selliste näitajate täiendavat seiret, mis iseloomustavad nende alade vastavust eesmärkidele, milleks need alad kaitse alla võeti.

(3) Vesikonna veeseireprogrammi rakendamise käigus tehtavatele veeuringutele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 236 ja 237 sätestatud.

(4) Vesikonna veeseireprogramm vaadatakse üle ja ajakohastatakse vajaduse korral.

(5) Vesikonna veeseireprogrammi sisu, sealhulgas veeseireprogrammi koostamise põhimõtted, meetodid ja meetodika, ning rakendamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

4. jagu

Pinnavee seisund

§ 54. Pinnaveekogumi eristamine

(1) Vooluveekogul, seisuveekogul, rannikuvees ja siirdevees eristatakse pinnaveekogum veekogu või valgala pindalast lähtudes, võttes arvesse veekogu tüüpi, veekogu kasutamise asjaolusid ja veekaitse eesmärgi ning veekogu või selle osa tekke, arengu ja veerežiimi eripära.

(2) Pinnaveekogumit ei eristata territoriaalvee keemilise seisundi hindamiseks.

(3) Pinnaveekogumiks võib olla üks terviklik vooluveekogu, mille valgala pindala on 10 ruutkilomeetrit või suurem, või seisuveekogu või paisjärv, mille pindala on 50 hektarit või suurem, ning rannikuvee või siirdevee osa sõltumata pindalast.

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

(4) Paisjärv, mis asub vooluveekogu peamises voolusängis ja mille pindala on väiksem kui 50 hektarit, kuulub seda paisjärve läbiva vooluveekogu pinnaveekogumisse.

(5) Ühe pinnaveekogumina võib erandjuhul eristada:

1) veekogu osa, kui see erineb tekke, arengu, veerežiimi või looduslike tingimuste poolest veekogu muudest osadest või kui sellel on veekogu muudest osadest erinev veekogutüüp või veekaitse eesmärk või kui seda kasutatakse veekogu muude osadega võrreldes erinevalt;

2) mitut veekogu, mille veesüsteemid on omavahel ühenduses ja mille vee looduslikud omadused on sarnased;

3) vooluveekogu, mille valgala pindala on väiksem kui 10 ruutkilomeetrit, ja seisuveekogu või paisjärve, mille pindala on väiksem kui 50 hektarit, kui see asub käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktides 2 ja 5 nimetatud kaitset vajaval alal.

(6) Eraldi pinnaveekogumit ei eristata vooluveekogul, mille valgala pindala on 10–25 ruutkilomeetrit ja mis suubub vooluveekogusse, kuid milles ei ole tüübiomaste tunnuste kindlakstegemiseks piisavalt vett.

(7) Pinnaveekogumite nimekirja kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud nimekirjas võib eristada pinnaveekogumid, millel asuvad käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktides 2 ja 5 nimetatud kaitset vajavad alad.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud pinnaveekogumite nimekiri vaadatakse üle iga kuue aasta järel ja vajaduse korral ajakohastatakse.

§ 55. Pinnaveekogumi tehisveekogumiks või tugevasti muudetud veekogumiks määramine

(1) Veekogu või selle osa võib määrata tehisveekogumiks või tugevasti muudetud veekogumiks, kui:

1) inimese tegevusest põhjustatud hüdro-morfoloogiliste omaduste muutused ei võimalda saavutada veekogumi head ökoloogilist seisundit ning veekogu hüdro-morfoloogiliste omaduste taastamine avaldaks olulist ebasoodsat mõju keskkonnale laiemalt, takistaks oluliselt navigatsiooni, sealhulgas sadamarajatiste kasutamist, veekogu puhkeotstarbel kasutamist, vee varumist niisutuseks või joogivee või elektrienergia tootmiseks, veerežiimi reguleerimist, üleujutuste vastu kindlustamist, maaparandussüsteemi toimimist või säästvat arengut toetavat muud olulist tegevust;

2) veekogumi muudetud omadustest tulenevat kasu ei ole tehnilistel põhjustel või ebaproportsionaalselt suurte kulude tõttu võimalik saavutada muul, keskkonda säästvamal viisil.

(2) Veekogu või selle osa määratakse käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt tehisveekogumiks või tugevasti muudetud veekogumiks veemajanduskavas, kus esitatakse ka määramise põhjendused.

(3) Veekogu või selle osa tehisveekogumiks või tugevasti muudetud veekogumiks määramine ja selle põhjendused vaadatakse uuesti üle ja vajaduse korral ajakohastatakse iga kuue aasta järel.

§ 56. Pinnavee seisundi hindamine

(1) Pinnavee seisundit hinnatakse pinnaveekogumite ja territoriaalvee seisundi põhjal.

(2) Pinnavee seisundi hindamisel võetakse arvesse vastavust kvaliteedi piirväärtustele või muude kvaliteedinäitajate väärtustele, mis on kehtestatud vee kasutuse eripärast lähtuvalt või elustiku kaitseks pinnaveekogumiga hõlmamata veekogule.

§ 57. Pinnaveekogumi seisund

(1) Pinnaveekogumi seisund määratakse pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi või keemilise seisundi alusel olenevalt sellest, kumb neist on halvem.

(2) Pinnaveekogumi ökoloogiline seisund iseloomustab veeökosüsteemide struktuuri ja funktsioneerimise kvaliteeti ning veeökosüsteemide toimimise jaoks olulisi füüsikalisi, keemilisi ja hüdro-morfoloogilisi kvaliteedinäitajaid.

(3) Pinnaveekogumi keemiline seisund näitab prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete sisaldust veekeskkonnas.

§ 58. Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi seisund

(1) Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi seisund määratakse kõige sarnasemale veekogutüübile tuginedes veekogumi ökoloogilise potentsiaali või keemilise seisundi alusel olenevalt sellest, kumb neist on halvem.

(2) Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi ökoloogiline potentsiaal iseloomustab, kuivõrd selle veekogumi ökosüsteemi struktuur ja funktsioneerimine vastavad kõige sarnasema loodusliku pinnaveekogumi omale.

(3) Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi keemiline seisund näitab prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete sisaldust veekeskkonnas.

§ 59. Pinnaveekogumi seisundiklassid

(1) Pinnaveekogumi ökoloogilist seisundit iseloomustavad viis seisundiklassi:

- 1) väga hea;
- 2) hea;
- 3) kesine;
- 4) halb;
- 5) väga halb.

(2) Pinnaveekogumi keemilist seisundit iseloomustavad kaks seisundiklassi:

- 1) hea;
- 2) halb.

(3) Kui pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi klass on väga hea ja keemilise seisundi klass on hea, loetakse veekogumi seisund väga heaks.

§ 60. Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi seisundiklassid

(1) Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi ökoloogilist potentsiaali iseloomustavad neli seisundiklassi:

- 1) väga hea;
- 2) hea;
- 3) kesine;
- 4) halb.

(2) Tehisveekogumi ja tugevasti muudetud veekogumi keemilist seisundit iseloomustavad kaks seisundiklassi:

- 1) hea;
- 2) halb.

(3) Kui tehisveekogumi või tugevasti muudetud veekogumi ökoloogilise potentsiaali seisundiklass on väga hea ja keemilise seisundi klass on hea, loetakse veekogumi seisund väga heaks.

§ 61. Pinnaveekogumi ja territoriaalmere seisundiklassi määramine ning pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused

(1) Pinnaveekogumi ja territoriaalmere keemilise seisundi klassi määramiseks kasutatakse käesoleva seaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud kvaliteedi piirväärtusi ja nende kohaldamise meetodeid.

(2) Pinnaveekogumite seisundiklassidele vastavad pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused ning seisundiklasside määramise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) Pinnaveekogumite seisundiklasside ja territoriaalmere keemilise seisundi klassi määramist korraldab Keskkonnaministeerium.

(4) Pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude vee kasutamiseks ja elustiku kaitseks vajalike kvaliteedinäitajate väärtused võib kehtestada [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 62. Andmed pinnaveekogumite, territoriaalmere, pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude ja pinnaveevarude kohta

[Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

5. jagu Põhjavee seisund

§ 63. Põhjaveekogumi eristamine

(1) Põhjaveekogum eristatakse põhjaveekihist juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) põhjaveekihis on käesoleva seaduse § 205 lõike 1 alusel kehtestatud põhjaveevaru;
- 2) põhjaveekihist tarbib vett pidevalt vähemalt 50 inimest;
- 3) põhjaveekihist saab võtta või kavatsetakse tulevikus võtta vähemalt kümme kuupmeetrit vett ööpäevas;
- 4) põhjavee looduslik keemiline koostis võimaldab kasutada põhjavett joogivee tootmiseks.

(2) Põhjaveekogumi ulatuse määramisel võetakse arvesse põhjaveekogumi hüdrogeoloogilised tingimused, sealhulgas põhjavee looduslik keemiline koostis, kivimite füüsikalise-keemilised ja veelised omadused, veevahetuse kiirus, põhjavee tundlikkus hüdrokeemilise mõju suhtes, inimtegevuse võimalik mõju ning sotsiaal-majanduslikud aspektid.

(3) Põhjaveekogumite nimekirja kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud põhjaveekogumite nimekirja ajakohastatakse vajaduse korral iga kuue aasta järel.

§ 64. Põhjavee seisundi hindamine

Põhjavee seisundit hinnatakse põhjaveekogumite seisundi põhjal.

§ 65. Põhjaveekogumi seisund

(1) Põhjaveekogumi seisund määratakse põhjaveekogumi keemilise seisundi või koguselise seisundi alusel olenevalt sellest, kumb neist on halvem.

(2) Põhjaveekogumi keemiline seisund iseloomustab inimtegevusest tingitud põhjavee keemilise koostise muutusi.

(3) Põhjaveekogumi koguseline seisund iseloomustab, millisel määral mõjutab põhjaveekogumit veevõtt.

(4) Põhjaveekogumi seisundi määramisel arvestatakse inimtegevuse mõju ja põhjaveekogumi hüdrogeoloogilisi tingimusi, sealhulgas põhjaveekihi kaitstust ja põhjavee looduslikku keemilist koostist, ning põhjaveest sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide seisundit.

§ 66. Põhjaveekogumi seisundiklassi määramine

(1) Põhjaveekogumi keemilist seisundit iseloomustavad kaks seisundiklassi:

- 1) hea;
- 2) halb.

(2) Põhjaveekogumi keemilise seisundi klass on hea, kui põhjaveekogumi vee saasteainesisaldus ei ületa läviväärtust, põhjavee kvaliteedi piirväärtusi või muud põhjavee keemilise seisundi määramiseks kasutatavat kvaliteedinäitajat.

(3) Põhjaveekogumi koguselist seisundit iseloomustavad kaks seisundiklassi:

- 1) hea;
- 2) halb.

(4) Põhjaveekogumi koguselise seisundi klass on hea, kui põhjavee koguselise seisundi näitajate tingimused on täidetud.

(5) Põhjaveekogumi seisundiklass on hea, kui nii põhjaveekogumi keemilise kui ka koguselise seisundi klass on hea. Muudel juhtudel on põhjaveekogumi seisundiklass halb.

(6) Põhjaveekogumite seisundiklassidele vastavad põhjaveekogumi keemilise seisundi määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused, koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate tingimused ning seisundiklasside määramise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(7) Põhjaveekogumite seisundiklasside määramist korraldab Keskkonnaministeerium.

(8) Ühes või mitmes punktis põhjavee saasteainesisalduse läviväärtuse või põhjavee kvaliteedi piirväärtuse ületamisest hoolimata loetakse ohustatud põhjaveekogumi keemiline seisund siiski heaks, kui:

- 1) põhjaveekogumi saasteainesisaldus ei takista põhjaveekogumi hea keemilise seisundi säilitamist või saavutamist, sellega ei kaasne keskkonnoahtu ning see ei halvenda oluliselt põhjavee kasutamist inimtegevuseks;
- 2) põhjaveekogumi keemilise seisundi määramiseks kasutatavate muude kvaliteedinäitajate väärtused vastavad hea keemilise seisundi piirväärtustele;
- 3) joogivee võtmiseks kasutatava või kasutamiseks kavandatava põhjaveekogumi korral on põhjaveest joogivee tootmiseks vajalike veepuhastustoimingute ulatuse vähendamisel tagatud, et põhjavee keemiline seisund ei halvene;
- 4) põhjavee voolusuuna muutus ei põhjusta soolase või muu vee sissetungi põhjaveekihti.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 kohaldamisel võetakse arvesse käesoleva seaduse § 44 kohase vesikonna tunnuste analüüsi ja inimtegevuse põhjustatud koormuse, sealhulgas veevõtu ja veeheite ülevaates esitatud tulemused, põhjaveekogumi geoloogilised ja hüdrogeoloogilised tingimused, inimtegevuse mõju põhjavee keemilisele seisundile, pinnavee ja muude põhjaveekogumiga seotud ökosüsteemide mõju põhjaveekogumile ja põhjavee seireandmed.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 8 kohaldamisel esitatakse veemajanduskavas põhjendus, miks loetakse ohustatud põhjaveekogumi keemiline seisund siiski heaks.

§ 67. Ohustatud põhjaveekogumi ja halvas seisundis põhjaveekogumi seisundi hindamine

(1) Keskkonnaministeerium korraldab iga ohustatud põhjaveekogumi ja halvas seisundis põhjaveekogumi ohustatuse või halva seisundi põhjuste hindamiseks selle põhjaveekogumi täiendava kirjeldamise ning põhjaveekogumi veekaitse eesmärkide saavutamiseks käesoleva seaduse § 46 kohase meetmeprogrammi koostamise.

(2) Põhjaveekogum on ohustatud, kui inimtegevuse tõttu ei ole tõenäoliselt võimalik saavutada selle head seisundit või selle seisund võib inimtegevuse tagajärjel halveneda.

(3) Ohustatud põhjaveekogumi ja halvas seisundis põhjaveekogumi täiendav kirjeldus sisaldab üksikasjalikku teavet järgmiste näitajate kohta:

- 1) põhjaveekogumi ulatus;
- 2) looduslike ainete korral nende taustatasemed;
- 3) teave iga saasteaine sisalduse läviväärtuse ületamise kohta;
- 4) keskkonnaeesmärgid põhjaveekogumi ohustatust põhjustavates valdkondades;
- 5) põhjaveekogumi praegused või tulevased kasutamise eesmärgid ja tähtsus;
- 6) põhjaveekogumi geoloogilised ja hüdrogeoloogilised tingimused;
- 7) põhjavee keemiline koostis;
- 8) pinnakate;
- 9) aasta keskmine pikaajaline põhjavee toitumismäär;
- 10) inimtegevuse ja ökosüsteemide mõju põhjaveekogumi seisundile;
- 11) põhjaveekogumiga seotud vee- ja maismaaökosüsteemide ning põhjaveekogumi vastastikune mõju, sealhulgas veevahetuse suund ja hulk;
- 12) vesikonna veeseireprogrammi andmed.

(4) Iga ohustatud või halvas seisundis põhjaveekogumi puhul tehakse kindlaks saasteained, mis on ohustatuse või halva seisundi põhjuseks või indikaatornäitajaks, ning määratakse nende saasteainete sisalduse läviväärtused.

§ 68. Põhjaveekihi kaitstus

(1) Põhjaveekihi kaitstus on põhjaveekihi kaetus vett halvasti juhtiva pinnasekihiga või veepidemega.

(2) Põhjaveekihi kaitstuse hindamisel võetakse arvesse pinnakatte koostis ja kõik põhjaveekihi kohal lasuvad veepidemed.

(3) Põhjaveekihi loodusliku kaitstuse järgi jaotatakse Eesti territooriumi alad järgmiselt:

- 1) kaitsmata põhjaveega ala on karstiaala, alvar ja ala, kus põhjaveekihil lasub kuni 2 meetri paksune moreenikiht või kuni 20 meetri paksune liiva- või kruusakiht;
- 2) nõrgalt kaitstud põhjaveega ala, kus põhjaveekihil lasub 2–10 meetri paksune moreenikiht või kuni 2 meetri paksune savi- või liivsavikiht või 20–40 meetri paksune liiva- või kruusakiht;
- 3) keskmiselt kaitstud põhjaveega ala, kus põhjaveekihil lasub 10–20 meetri paksune moreenikiht või 2–5 meetri paksune savi- või liivsavikiht;
- 4) suhteliselt kaitstud põhjaveega ala, kus põhjaveekihil lasub üle 20 meetri paksune moreenikiht või üle 5 meetri paksune savi- või liivsavikiht;
- 5) kaitstud põhjaveega ala, kus põhjaveekiht on kaetud regionaalse veepidemega.

§ 69. Andmed põhjaveekogumite ja põhjaveevarude kohta

6. jagu Mereala seisund

§ 70. Mereala

(1) Mereala käesoleva seaduse tähenduses hõlmab sisemerd, territoriaalmerd ja majandusvööndit üheskoos, kaasa arvatud nende all asuv merepõhi ja maapõu merealapiiride seadusega ning Eesti Vabariigi välislepingutega kehtestatud ulatuses.

(2) Mereala piirkond on osa merealast, mis oma elustiku, hüdroloogiliste, mereliste ja biogeograafiliste omaduste ning saastekoormuse poolest erineb muust merealast.

§ 71. Mereala keskkonnaseisund ja mereala hea keskkonnaseisund

(1) Mereala keskkonnaseisund on mereala keskkonna üldine seisund, mille määramisel võetakse arvesse sellesse merealasse kuuluvate mereökosüsteemide struktuuri, funktsiooni ja protsesse koos looduslike geomorfoloogiliste, geograafiliste, bioloogiliste, geoloogiliste ja kliimaatiliste teguritega, samuti füüsikalisi, akustilisi ja keemilisi tingimusi, sealhulgas neid, mis tulenevad inimtegevusest merealal või sellest väljaspool.

(2) Mereala hea keskkonnaseisund on seisund, mille korral mereala säilib ökoloogiliselt mitmekesise ja dünaamilisena, on looduslike tingimuste poolest puhas, terve ja produktiivne ning seda kasutatakse kestlikult, tagades sellega mereala võimalikud kasutusviisid ja tegevused praegu ja tulevikus, eelkõige kui:

1) mereökosüsteemide struktuur, funktsioonid ja protsessid ning nendega seotud geomorfoloogilised, geograafilised, geoloogilised ja kliimaatilised tegurid võimaldavad nendel ökosüsteemidel täielikult funktsioneerida ja säilitada vastupanuvõime inimtegevusest tingitud keskkonnamuutustele ning mereelustiku liigid ja elupaigad on kaitstud, inimtegevusest põhjustatud elustiku mitmekesisuse vähenemine on välistatud ja bioloogiliste komponentide toimimine on tasakaalus;

2) mereökosüsteemide hüdro-morfoloogilised, füüsikalised ja keemilised omadused, sealhulgas asjaomase piirkonna inimtegevusest tingitud omadused, toetavad neid ökosüsteeme käesoleva lõike punktis 1 kirjeldatud viisil ning inimtegevuse tagajärjel merekeskkonda juhitud või sattunud ained ja energia, sealhulgas müra, ei põhjusta merereostust ega saastatusest tulenevaid mõjusid.

(3) Merereostus käesoleva seaduse tähenduses on inimtegevuse tagajärjel ainete, energia, radioaktiivse kiirguse, elektri- ja magnetvälja, müra, infra- ja ultraheli otsene või kaudne õhku või merekeskkonda juhtimine või sattumine sellisel määral, et sellel on või võib olla kahjulik mõju, näiteks oht inimese tervisele ja varale, kahju elustikule, merendustegevusele ja merendusteenuste kasutamisele, mereökosüsteemide või nendest otseselt sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide kvaliteedile, sealhulgas elustiku mitmekesisuse vähenemine, hüvede vähenemine ja vee kvaliteedi halvenemine, mistõttu on häiritud merekeskkonna õiguspärane kestlik kasutamine.

§ 72. Merestrateegia

(1) Mereala kaitse ning hea keskkonnaseisundi saavutamise ja säilitamise eesmärgil koostatakse kogu Eesti mereala kohta merestrateegia, mis koosneb järgmistest osadest:

- 1) mereala hindamine;
- 2) mereala hea keskkonnaseisundi määratlus;
- 3) mereala keskkonnavalasid sihid ja nendega seotud indikaatorid;
- 4) mereala seireprogramm;
- 5) mereala meetmekava.

(2) Merestrateegia koostamisel võetakse arvesse asjakohaseid olemasolevaid riigisiseseid, Euroopa Liidu ja rahvusvahelisi hinnanguid, keskkonnavalasid sihte, seireprogramme ja meetmekavasid ning piiriülest keskkonnamõju ja iseärasusi ning tehakse koostööd teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega, et tagada merestrateegia osade sidusus ja võrreldavus.

(3) Merestrateegia koostamise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise suhtes kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid.

(4) Merestrateegia osi ajakohastatakse iga kuue aasta järel nende kehtestamisest või ajakohastamisest arvates.

(5) Merestrateegia koostamist ja ajakohastamist korraldab Keskkonnaministeerium.

(6) Merestrateegia sisu ja koostamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(7) Mereala hindamise, mereala hea keskkonnaseisundi määratluse ning nendega seotud indikaatorid kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(8) Seireprogrammi mereala keskkonnaseisundi pidevaks hindamiseks kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(9) Hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks koostatud mereala meetmekava kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(10) Mereala keskkonnavalasid sihid ja nendega seotud indikaatorid kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 73. Erandite kohaldamine keskkonnavalaste sihtide saavutamisel

(1) Mereala hea keskkonnaseisundi või keskkonnavalaste sihtide täielik saavutamata jäämine kavandatud meetmetega on lubatud, kui selle põhjus on:

- 1) tegevus või tegevusetus, mille eest mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks või keskkonnavalaste sihtide saavutamiseks ei ole võimalik Eesti territooriumil või Eesti jurisdiktsiooni all oleval merealal vastutust kohaldada;
- 2) looduslik põhjus;
- 3) vääramatu jõud;
- 4) mereala füüsikaliste tunnuste muutmine või muutumine, mis on tingitud sellist avalikku huvi pakkuvast tegevusest, mis kaalub üles keskkonnale avalduva negatiivse mõju, sealhulgas igasuguse piiriülese mõju.

(2) Mereala hea keskkonnaseisundi või selle keskkonnavalaste sihtide tähtjaks saavutamata jäämine on lubatud, kui selle põhjustavad looduslikud tingimused, mille tõttu mereala hea keskkonnaseisundi tähtjaks saavutamine ei ole võimalik.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud erandi kohaldamine on lubatud üksnes juhul, kui on tagatud, et mereala füüsikaliste tunnuste muutmine või muutumine ei sea ohtu ega välista püsivalt hea keskkonnaseisundi saavutamist merealal, asjaomasel mereala piirkonnas või Euroopa Liidu teise liikmesriigi merealal.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud erandite korral tuleb ette näha ajutised meetmed mereala hea keskkonnaseisundi saavutamisele kaasaaitamiseks ning lõike 1 punktides 2–4 nimetatud põhjuste korral mereala seisundi edasise halvenemise vältimiseks ja kahjuliku mõju leevendamiseks. Sellised meetmed peavad võimalikult suurel määral kaasa aitama mereala hea keskkonnaseisundi saavutamisele.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud mereala hea keskkonnaseisundi või selle keskkonnavalaste sihtide saavutamise erandeid võib vajaduse korral täpsustada käesoleva seaduse § 72 lõike 9 alusel kehtestatud meetmekavas.

(6) Ajutiste meetmete võtmist ei nõuta, kui puudub oluline merekeskkonna häiring või kui meetmetega kaasnevad kulud on võrreldes ohuga merekeskkonnale ebaproportsionaalsed, tingimusel et olukord edasi ei halvene ning hea keskkonnaseisundi saavutamine ei muutu jäädavalt võimatuks. Sellist otsust tuleb tõendite abil põhjendada.

§ 74. Mereala keskkonnaseisundit ohustavast tegevusest teatamise kohustus

Isik, kellel on kahtlus, et tegemist on mereala keskkonnaseisundit ohustava tegevuse või tegevusetusega või sellest johtuvate tagajärgedega, on kohustatud sellest teavitama Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit või Eesti sadamat, kui seda saab sellelt isikult mõistlikult eeldada, arvestades tema erilist rolli või teadmisi.

7. jagu

Ohtlikud ained, põhjavett ohustavad saasteained ning vee ja pinnase kvaliteedi piirväärtused

§ 75. Ohtlikud ained

(1) Ohtlik aine käesoleva seaduse tähenduses on element või ühend, mis mürgisuse, püsivuse või bioakumulatsiooni tõttu põhjustab või võib põhjustada ohtu inimese tervisele ning mis kahjustab või võib kahjustada teisi elusorganisme või ökosüsteeme.

(2) Ohtlike ainete alaliigid on:

- 1) prioriteetsed ained ja teatavad muud saasteained;
- 2) vesikonnaspetsiifilised saasteained;
- 3) prioriteetsed ohtlikud ained.

(3) Prioriteetne aine ja teatav muu saasteaine on ohtlik aine, mis põhjustab märkimisväärset ohtu veekeskkonnale või veekeskkonna kaudu inimese tervisele ja kahjustab või võib kahjustada teisi elusorganisme või ökosüsteeme ning mille veekeskkonda juhtimine on käesoleva seaduse kohaselt piiratud nende ainete veekeskkonda juhtimise vähendamise eesmärgil.

(4) Vesikonnaspetsiifiline saasteaine on ohtlik aine, mida vesikonnas kasutatakse, mille esinemine pinnavees või veekogu põhjasettes vee-elustikule ohtlikul määral on tõenäoline ning mida seetõttu võetakse arvesse pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi hindamisel ning mille veekeskkonda juhtimine on käesoleva seaduse kohaselt piiratud nende ainete veekeskkonda juhtimise vähendamise eesmärgil.

(5) Prioriteetne ohtlik aine on ohtlik aine, mis põhjustab märkimisväärset ohtu veekeskkonnale või veekeskkonna kaudu inimese tervisele ja kahjustab või võib kahjustada teisi elusorganisme või ökosüsteeme ning mille veekeskkonda juhtimine on käesoleva seaduse kohaselt keelatud või piiratud nende ainete veekeskkonda juhtimise lõpetamise või järkjärgulise kõrvaldamise eesmärgil.

§ 76. Ohtlike ainete nimekirja ja ohtlike ainete kvaliteedi piirväärtused

(1) Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekirja, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete kvaliteedi piirväärtused ning ainete jälgimisenimekirjaga seotud tegevused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Jälgimisenimekirja on selliste ainete nimekirja, mille edaspidise prioriteetseks tunnistamise toetamiseks kogutakse kogu Euroopa Liidust seireandmeid selleks, et täiendada nende kohta olemasolevaid andmeid, mis pärinevad muudest allikatest, sealhulgas vesikonna tunnuste analüüsist, inimtegevuse keskkonnamõju ülevaatest ja veekasutuse majandusanalüüsist ning veeseireprogrammidest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vesikonnaspetsiifiliste saasteainete kohta kvaliteedi piirväärtuste kehtestamisel tuleb järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ V lisa punktis 1.2.6 sätestatud põhimõtteid.

§ 77. Põhjavee ohustavad saasteained ja nende sisalduse läviväärtused

(1) Põhjavee saasteainesisalduse läviväärtus näitab saasteaine sellist kontsentratsiooni põhjaveekogumis, mille ületamisel on oht, et põhjavesi ei vasta hea keemilise seisundi klassi nõuetele.

(2) Põhjavee saasteainesisalduse läviväärtus ja põhjavett ohustavad saasteained määratakse iga põhjaveekogumi kohta, arvestades:

- 1) põhjavee looduslike ainete või ioonide või vee füüsikalise-keemiliste näitajate taustatasest;
- 2) põhjaveekogumi hüdrogeoloogilisi tingimusi;
- 3) põhjaveekogumist sõltuvate veekogude, maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundit ning nende vastastikust seost ja vastastikuse mõju ulatust;
- 4) võimalikku mõju, mida avaldab praegune või tulevane õigustatud sekkumine põhjavee kasutusse või funktsioonidesse;
- 5) inimtegevust, sealhulgas hajukoormusallikatest pärinevaid saasteaineid;
- 6) saasteainete päritolu, nende võimalikku esinemist looduses, toksilisust, kalduvust levida, püsivust ja bioakumulatsiooni potentsiaali.

(3) Taustatase käesoleva seaduse tähenduses on saasteainesisaldus või indikaatorväärtus põhjaveekogumis, milles ei esine või esineb väga vähe selle kogumi keemilist koostist mõjutavaid inimtekkelisi muutusi.

(4) Põhjavee ohustavate saasteainete nimekirja, nende saasteainete sisalduse läviväärtused põhjaveekogumite kaupa ja taustataseme määramise põhimõtteid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(5) Riigipiiri ületava põhjaveekogumi põhjavee saasteainesisalduse läviväärtused kooskõlastatakse enne nende kehtestamist välisriigi pädeva asutusega käesoleva seaduse § 30 lõike 4 kohaselt.

§ 78. Põhjavee ohustavate saasteainete nimekirja ja saasteainesisalduse läviväärtuste muutmise

(1) Põhjavee ohustavate saasteainete nimekirja ja saasteainesisalduse läviväärtusi muudetakse ja täiendatakse inimese tervise ja keskkonna kaitsmise huvides saasteainete kohta saadud uue teabe põhjal.

(2) Saasteaine võib eemaldada põhjavett ohustavate saasteainete nimekirjast siis, kui see saasteaine põhjaveekogumi head keemilist seisundit enam ei ohusta.

(3) Ülevaade põhjavett ohustavate saasteainete nimekirja ja saasteainesisalduse läviväärtuste muutmisest esitatakse veemajanduskavas.

§ 79. Põhjavee kvaliteedi piirväärtused

(1) Põhjavee kvaliteedi piirväärtus näitab põhjavees saasteaine kontsentratsiooni, mida inimese tervise ja keskkonna kaitsmise huvides ületada ei tohi.

(2) Kui põhjavee kvaliteedi piirväärtuste rakendamine ei taga põhjaveekogumist sõltuva pinnaveekogumi veekaitse eesmärkide saavutamist või põhjustab pinnaveekogumi ökoloogilise või keemilise seisundi märkimisväärset halvenemist või kahju põhjaveekogumist sõltuvale maismaaökosüsteemile, tuleb kehtestada põhjavee kvaliteedi piirväärtustest rangemad läviväärtused.

(3) Ohtlike ainete põhjavee kvaliteedi piirväärtused ja põhjaveekogumi keemilise seisundi määramisel arvesse võetavate põhjavett ohustavate saasteainete, sealhulgas nitraatide ja pestitsiidide toimeainete sisalduse kvaliteedi piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul kehtestab põhjavee kvaliteedi piirväärtustest rangemad läviväärtused [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 80. Põhjavee saasteainesisalduse oluline ja püsiv kasv

(1) Põhjavee saasteainesisalduse oluline või püsiv kasv näitab saasteainesisalduse statistiliselt ja keskkonna seisukohast olulist kasvu ohustatud põhjaveekogumis.

(2) Põhjavee saasteainesisalduse oluline kasv on aasta keskmise saasteainesisalduse kasv ohustatud põhjaveekogumis kahe järjestikuse aasta jooksul üle 20 protsendi lähtetasemest.

(3) Põhjavee saasteainesisalduse püsiv kasv on aasta keskmise saasteainesisalduse kasv ohustatud põhjaveekogumis kuue järjestikuse aasta jooksul lähtetasemega võrreldes.

(4) Lähtetase on aastatel 2007–2009 põhjavee seire käigus mõõdetud põhjaveekogumi vee keskmine saasteainesisaldus.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud saasteainesisalduse kasvu korral tuleb kehtestada põhjavee saasteainesisalduse vähendamise künnis, peatada saasteainesisalduse kasv või vähendada saasteainesisaldust.

§ 81. Põhjavee saasteainesisalduse olulise ja püsiva kasvu hindamine

(1) Ohustatud põhjaveekogumis ja halvas seisundis põhjaveekogumis tehakse kindlaks saasteainesisalduse oluline kasv kahel järjestikusel aastal ja püsiv kasv kuuel järjestikusel aastal ning need andmed avaldatakse veemajanduskavas.

(2) Kui punkt- või hajuheiteallika või saastunud pinnase tõttu on põhjaveekogumis hea keemilise seisundi säilitamine või hea keemilise seisundi saavutamine takistatud, tuleb täiendavalt hinnata saasteainesisalduse olulise ja püsiva kasvu suundumust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud täiendava hindamise käigus tehakse kindlaks saasteainesisalduse olulise ja püsiva kasvu põhjused, määratakse heiteallikast või saastunud pinnasest lähtuva põhjavett mõjutava keskkonnahäiringu ulatus ning tuvastatakse sellest tulenev keskkonnarisk ja keskkonnaoht, et rakendada meetmeid saastatuse suuremale alale levimise vältimiseks, vältida ohtu inimese tervisele ja keskkonnale, olulisi negatiivseid muutusi põhjavee keemilises seisundis ja viivitusi veekaitse eesmärkide saavutamisel.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud põhjavee saasteainesisalduse olulise ja püsiva kasvu hindamist ja täiendavat hindamist korraldab Keskkonnaministeerium.

(5) Saasteainesisalduse olulise ja püsiva kasvu täiendava hindamise tulemuste ülevaade avaldatakse veemajanduskavas.

§ 82. Põhjavee saasteainesisalduse vähendamise künnis

(1) Põhjavee saasteainesisalduse vähendamise künnis (edaspidi ka *vähendamiskünnis*) näitab, et ohustatud põhjaveekogumi saasteainesisaldus on kasvanud 75 protsendini põhjavee saasteainesisalduse läviväärtusest või kvaliteedi piirväärtusest.

(2) Kui põhjaveekogumi saasteainesisaldus ulatub vähendamiskünniseni, on pädev haldusorgan kohustatud rakendama asjakohaseid meetmeid saasteainesisalduse olulise või püsiva kasvu peatamiseks või saasteainesisalduse vähendamiseks.

(3) Vähendamiskünnis võib olla väiksem või suurem kui 75 protsenti põhjavee saasteainesisalduse läviväärtusest või kvaliteedi piirväärtusest, kui:

1) sellise künnise juures on võimalik kõige väiksemate kulutustega vältida või kõige tõhusamalt vähendada põhjavee keemilise seisundi halvenemist põhjustavaid muutusi;

2) saasteainesisalduse avastamise künnis ei võimalda rakendada vähendamiskünniseni 75 protsenti põhjavee saasteainesisalduse läviväärtusest või kvaliteedi piirväärtusest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 sätestatud juhul võib vähendamiskünnis olla suurem kui 75 protsenti põhjavee kvaliteedi piirväärtusest, kui sellega ei põhjustata viivitust veekaitse eesmärkide saavutamisel.

(5) Nitraatide sisalduse vähendamise künnis nitraaditundliku ala põhjavees on 40 milligrammi liitris.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3–5 nimetatud vähendamiskünniseid ei tohi veemajanduskava kuueaastase perioodi vältel muuta.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 4 ning käesoleva seaduse § 80 lõikes 5 nimetatud künniste määramist ohustatud põhjaveekogumitele või halvas seisundis põhjaveekogumitele korraldab Keskkonnaministeerium.

(8) Teave põhjavee saasteainesisalduse vähendamise künniste kohta avaldatakse iga kuue aasta järel veemajanduskavas.

§ 83. Pinnase kvaliteedi piirväärtused

Pinnases sisalduvate ohtlike ainete piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 84. Piiriülene saastatus

(1) Piiriüleseks saastatuseks peetakse käesoleva peatüki tähenduses saastatust, mille on põhjustanud väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi asuv heiteallikas.

(2) Piiriülese saastatuse korral teavitatakse sellest viivitamata välisriigi pädevat asutust käesoleva seaduse § 30 lõikes 4 sätestatud korras ning kavandatakse tõhusate meetmete rakendamine saastatuse mõju vähendamiseks või kõrvaldamiseks, et tagada kvaliteedi piirväärtuste järgimine piiriülese vesikonna Eestis paiknevas osas.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmete rakendamisest hoolimata on kvaliteedi piirväärtusi ületatud, kohaldatakse piiriülese vesikonna asjaomaste veekogumite suhtes käesoleva seaduse §-des 39–42 sätestatud erandeid.

(4) Piiriülese saastatuse korral rakendatud meetmetest esitatakse ülevaade veemajanduskavas.

3. peatükk

Nõuded joogiveele, looduslikule mineraalveele ja supelrannale

§ 85. Joogivee kvaliteedinõuded

(1) Joogivesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud kvaliteedinõuetele. Joogivee kvaliteeti kontrollitakse nimetatud lõike alusel kehtestatud nõuete kohaselt ja analüüsitakse sama lõike alusel kehtestatud meetoditega.

(1¹) Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuete, sealhulgas riskihindamise ja -juhtimise nõuete kehtestamise eesmärk on kaitsta inimese tervist joogivee saastumise kahjulike mõjude eest ning parandada joogivee kättesaadavust.

(1²) Käesolevas paragrahvis ning käesoleva seaduse §-des 85¹–85⁵, 87 ja 92 sätestatud joogivee kvaliteedinõuete rakendamiseks võetavad meetmed peavad põhinema ettevaatuspõhimõttel ega tohi tuua otseselt ega kaudselt kaasa joogivee kvaliteedi halvenemist ega joogivee tootmiseks kasutatava vee saastatuse suurenemist.

(1³) Pudelisse või mahutisse villitavale joogiveele kohaldatakse käitlemisel üksnes käesolevas paragrahvis ning käesoleva seaduse §-des 87, 92 ja 195 sätestatud nõudeid.

(2) Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimeetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(3) Terviseamet koostab üks kord aastas kokkuvõtte käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud nõuete järgimise kohta.

(4) Risk käesoleva peatüki tähenduses on ohtliku olukorra tõenäosuse ja tagajärgede raskuse kombinatsioon, kui oht ja ohtlik olukord ilmnevad joogivee varustussüsteemis.

(5) Oht käesoleva peatüki tähenduses on vees leiduv bioloogiline, keemiline, füüsikaline või radioloogiline mõjur või vee seisundi mõni muu aspekt, mis võib inimeste tervist kahjustada.

(6) Ohtlik olukord käesoleva peatüki tähenduses on olukord, mis põhjustab või mis ei hoia ära ohtu joogivee varustussüsteemile.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85¹. Veeohutuse riskipõhine käsitlus

(1) Joogiveega varustamise ning joogivee töötlemise ja jaotamise suhtes rakendatakse riskipõhist käsitlust, mis hõlmab kogu veevarustusahelat, sealhulgas joogiveehaarde valgala või toiteala, veevõtt, töötlemine, säilitamine, jaotamine ja käesoleva seaduse § 87 lõikes 2 nimetatud vastavuse hindamise koht.

(2) Riskipõhine käsitlus sisaldab järgmisi elemente:

1) joogiveehaarde valgala või toiteala riskihindamine ja -juhtimine, arvestades käesoleva seaduse §-s 85²sätetatut;

2) veevarustussüsteemi riskihindamine ja -juhtimine, mis hõlmab joogivee võtmist, töötlemist, säilitamist ja jaotamist kuni varustamise lähtepunktini, arvestades käesoleva seaduse §-s 85³sätetatut;

3) tarbimiskoha veevärgi riskihindamine vastavalt käesoleva seaduse §-s 85⁴sätetatule.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud riskipõhine käsitlus vaadatakse üle iga kuue aasta järel ja vajaduse korral ajakohastatakse.

(4) Riskipõhist käsitlust ei pea rakendama, kui takistus tuleneb geograafilisest iseärasusest, näiteks veevärgi kaugus ja piiratud ligipääsetavus. Riskipõhise käsitluse rakendamata jätmine ei tohi kahjustada käesoleva seaduse § 85 lõikes 1¹ nimetatud eesmärki.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85². Joogiveehaarde valgala ja toiteala riskihindamine ja -juhtimine

(1) Joogiveehaarde valgala ja toiteala riskihindamise ja -juhtimise teeb joogivee käitleja koostöös Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Terviseameti ja teiste asjakohaste asutustega.

(2) Joogiveehaarde valgala ja toiteala riskihindamise ja -juhtimise nõuded, sealhulgas riskijuhtimise meetmed, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Kui riskihindamise tulemuste alusel tehakse kindlaks risk, rakendab Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, joogivee käitleja või muu isik riski ennetamiseks ja kontrollimiseks käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud riskijuhtimise meetmeid, alustades ennetusmeetmetest.

(4) Terviseamet koostab koostöös Keskkonnaministeeriumiga iga kuue aasta järel kokkuvõtte käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud nõuete järgimise kohta.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85³. Veevarustussüsteemi riskihindamine ja -juhtimine

(1) Veevarustussüsteemi riskihindamise ja -juhtimise teeb joogivee käitleja.

(2) Veevarustussüsteemi riskihindamise ja -juhtimise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Joogivee käitleja, kes varustab tarbijat ööpäevas keskmiselt 10–100 kuupmeetri veega või teenindab 50–500 inimest, ei pea tegema veevarustussüsteemi riskihindamist ega -juhtimist, kui tegemata jätmine ei ohusta joogivee kvaliteeti.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud erisuse kohaldamisel kontrollib joogivee käitleja joogivett käesoleva seaduse § 87 lõike 4 punktis 1 sätestatud joogivee kontrolli kava alusel vastavalt § 85 lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele ja meetoditele.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85⁴. Tarbimiskoha veevärgi riskihindamine

(1) Terviseamet korraldab tarbimiskoha veevärgi ning joogiveega kokkupuutuva toote ja materjaliga seotud võimalike riskide kokkuvõtliku analüüsi koostamise ning hindab, kas võimalikud riskid mõjutavad vee kvaliteeti kohas, kus vesi väljub joogiveevõtuks kasutatavast kraanist (edaspidi *tarbimiskoha veevärgi riskihindamine*). Tarbimiskoha veevärgi riskihindamine ei hõlma kodumajapidamisi.

(2) Tarbimiskoha veevõrk käesoleva seaduse tähenduses on torustik, tarvikud ja muud seadmed, mis paigaldatakse joogivee kraanide vahele, ja jaotusvõrk, kuid üksnes juhul, kui need ei kuulu joogivee käitleja vastutusalasse tema tegevuses joogivee käitlejana.

(3) Tarbimiskoha veevärgi riskihindamise käigus vee kvaliteedile ja inimese tervisele *Legionellavõi* pliiga seotud riskide tuvastamise korral tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud analüüsis välja valitud

prioriteetses tarbimiskohas teha lõike 6 alusel kehtestatud nõuetele vastavat tarbimiskoha veevärgi näitajate seiret. Tarbimiskoha veevärgi näitajate seire korraldab prioriteetse tarbimiskoha omanik.

(4) Prioriteetne tarbimiskoht käesoleva seaduse tähenduses on üldsusele kasutamiseks avatud valdus, mis ei ole kodumajapidamine ja mille kasutajad võivad kokku puutuda veega seotud riskidega.

(5) Kui tarbimiskoha veevärgi riskihindamise või seire tulemusel selgub, et kinnistusesest jaotussüsteemist või sellega seotud tootest või materjalist tuleneb risk inimese tervisele, korraldab prioriteetse tarbimiskoha omanik riski kõrvaldamiseks või vähendamiseks käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud asjakohaste meetmete rakendamise.

(6) Tarbimiskoha veevärgi riskihindamisega seotud meetmete, riskihindamise kokkuvõtte ja tarbimiskoha veevärgi näitajate seire nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minster](#)määrusega.

(7) Terviseamet koostab iga kuue aasta järel kokkuvõtte käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud nõuete järgimise kohta.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85⁵. Joogiveega kokkupuutuvad materjalid, veepuhastuskemikaalid ja filtreerimisvahendid

(1) Joogivee võtmise, töötlemise, säilitamise või jaotamisega seotud rajatises joogiveega kokkupuutuvad materjalid ei tohi:

- 1) otse ega kaudselt ohustada inimese tervist;
- 2) ebasoodsalt mõjutada vee värvi, lõhna ega maitset;
- 3) soodustada mikroobide kasvu;
- 4) leostada vette saasteaineid rohkem kui materjali kavandatud eesmärki arvestades vältimatu.

(2) Joogiveega kokkupuutuvad veepuhastuskemikaalid ja filtreerimisvahendid peavad olema puhtad ja kvaliteetsed ning vastama biotsiidiseaduses, kemikaaliseaduses ja toote nõuetele vastavuse seaduses ning nende alusel kehtestatud nõuetele ega tohi:

- 1) otse ega kaudselt ohustada inimese tervist;
- 2) ebasoodsalt mõjutada vee värvi, lõhna ega maitset;
- 3) soodustada tahtmatult mikroobide kasvu;
- 4) saastada vett rohkem kui kavandatud eesmärki arvestades vältimatu.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85⁶. Joogivee veevarustusahelas esinevate ainete ja ühendite jälgimise nimekiri

(1) Joogivee varustusahelas esinevate ainete ja ühendite jälgimise nimekiri on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1–62) artikli 13 lõike 8 alusel vastu võetud Euroopa Komisjoni rakendusotsuse lisas sätestatud nimekiri üldsusele või teadlaste kogukonnale terviseohutuse seisukohast muret tekitavatest ainetest või ühenditest, mida tuleb seirata, kui nende esinemine joogivees on tõenäoline ja need võivad ohustada inimese tervist (edaspidi *jälgimisnimekiri*).

(2) Jälgimisnimekirjas loetletud aineid seiratakse käesoleva seaduse § 85²lõike 2 ja § 85³lõike 2 alusel kehtestatud nõuete kohaselt, võttes arvesse keskkonnaseire ja -uuringute tulemusi.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud seire ja uuringute tulemused lisatakse käesoleva seaduse § 85²lõikes 4 nimetatud kokkuvõttesse.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud seire käigus leitakse jälgimisnimekirjas loetletud aineid koguses, mis ületab jälgimisnimekirjas esitatud suuniväärtusi, siis vajaduse korral:

- 1) rakendab Keskkonnaministeerium käesoleva seaduse § 85²lõike 2 alusel kehtestatud riskijuhtimise meetmeid või teeb asjakohast seiret joogiveehaarde valgaladel ja toitealadel või toorvees;
- 2) rakendab joogivee käitleja ennetus- ja leevendusmeetmeid ning teeb asjakohast seiret käesoleva seaduse § 85²lõike 2 alusel kehtestatud nõuete kohaselt;
- 3) kontrollib joogivee käitleja suuniväärtuse saavutamiseks veetöötlemise piisavust ja vajaduse korral optimeerib töötlemist;
- 4) rakendab joogivee käitleja, Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet või muu isik parandusmeetmeid koostöös Terviseametiga.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 85⁷. Joogivee kvaliteedinõuete erand

(1) Joogivee näitajate piirväärtuste järgimise nõuetest võib Terviseamet joogivee käitleja taotlusel teha erandi, kui erandi kohaldamine ei too kaasa võimalikku ohtu inimese tervisele ja asjassepuutuva piirkonna joogiveevarustust ei ole muul viisil võimalik mõistlike vahenditega korraldada.

(2) Erandit võib kohaldada üksnes juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) joogivett võetakse uuest joogiveehaarde valgast või toitealast;
- 2) valgalt või toitealalt on tuvastatud uus saasteallikas;
- 3) valgalt või toitealalt on äsja otsitud või leitud uusi näitajaid või
- 4) valgalt või toitealalt on tekkinud ettenägematu ja erandlik olukord, mis võib põhjustada näitajate väärtuste ajutist piiratud ületamist.

(3) Erandliku asjaolu esinemise korral võib Terviseamet kohaldada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud juhtudel joogivee käitleja taotlusel täiendavat erandit.

(4) Joogivee näitajate piirväärtuste järgimise nõuetest tehtava erandi kohaldamise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 86. Joogiveehaarde asukoha valiku nõuded

(1) Joogiveehaarde asukoha valikul lähtutakse sanitaarkaitseala moodustamise võimalikkusest, asjakohase registri andmetest pinna- ja põhjavee kvaliteedi ja koguse ja kehtestatud põhjaveevaru kohta ning joogiveehaarde valgala ja toiteala kaitsmise võimalustest.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(2) Joogiveehaaret ei tohi rajada vee võtmiseks veekogust või põhjaveekihi, milles vee algne kvaliteet ei võimalda mõistlike kulustega tagada vee vastavust käesoleva seaduse § 85 lõike 2 alusel kehtestatud joogivee kvaliteedinõuetele.

(3) Joogiveehaaret ei tohi rajada kohta, kus ei ole võimalik joogiveehaarde kaitseks moodustada nõuetekohast sanitaarkaitseala.

(4) Joogiveehaardesse kuuluvate veekogude nimekirja kinnitab valdkonna eest vastutav minister veehaarete kaupa käskkirjaga.

§ 87. Joogivee käitleja kohustused

(1) Joogivee käitleja on ettevõtja, kelle tegevus on joogivee tootmine, varumine, töötlemine, pakendamine või muud toimingud, mille tulemusel on joogivesi kättesaadav tarbijale või teisele isikule, kes oma tegevuses peab kasutama joogivett tasuta eest või tasuta. Joogivee käitlejaks ei peeta individuaalsest veevõtukohast vee võtjat, kes võtab vett keskmiselt vähem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas või vähem kui 50 inimese tarbeks, välja arvatud juhul, kui joogiveega varustamine on osa majandustegevusest või avalik-õiguslikust tegevusest.

(1¹) Joogivee käitlejaks ei loeta toidukäitlejat Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punkti 2 tähenduses, kes võtab oma veevõtukohast vett üksnes toidukäitlemisettevõttes kasutamiseks, kui kasutatava vee kvaliteet ei mõjuta tarbimisvalmis toidu ohutust ning toidukäitleja järgib toiduseaduse §-s 34 sätestatud enesekontrolli nõudeid.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(1²) Käesoleva seaduse §-e 85¹–85⁵ ja 88 ning käesoleva paragrahvi lõike 4 punkte 2¹ ja 5¹ ei kohaldata joogivee käitlejale, kes varustab tarbijat ööpäevas keskmiselt alla 10 kuupmeetri veega või teenindab alla 50 inimese majandustegevuse või avalik-õigusliku tegevuse raames.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(1³) Käesoleva seaduse §-e 85¹, 85², 85⁵, 85⁷ ja 88 ning käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 5¹ ei kohaldata vett magestavale ja reisijaid vedavale merelaevale, mis tegutseb joogivee käitlejana.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(2) Joogivee käitleja tagab jaotusvõrgu kaudu antava joogivee vastavuse käesoleva seaduse § 85 lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele kohani, kus joogivesi saab kättesaadavaks teisele käitlejale või tarbijale, kui joogivee käitleja ja kinnistu omanik ei ole kokku leppinud teisiti.

(3) Jaotusvõrgu kaudu tarbimiskoha veevärki joogiveega varustav joogivee käitleja on täitnud oma kohustuse joogivee kvaliteedinõuete tagamisel, kui ta tõendab, et joogivee mittevastavus kvaliteedinõuetele on põhjustatud tarbimiskoha veevärgist.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(4) Joogivee käitleja:

1) koostab joogivee kontrolli kava, arvestades käesoleva seaduse §-des 85² ja 85³ sätestatud riskihindamise tulemusi, ning kooskõlastab selle Terviseametiga;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

2) esitab Terviseametile joogivee kontrolli kava täitmise andmed ja järelevalveametniku nõudel katseprotokollide koopiaid või väljavõttena andmebaasist uuringuandmed üks kord kvartalis kirjalikult või digitaalselt;

2¹) esitab Terviseametile vajaduse korral teabe, mis puudutab käesoleva seaduse § 85 lõikes 3 nimetatud kokkuvõtet ja § 85² lõikes 4 nimetatud kokkuvõtet;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

3) teeb joogivee saastatuse või saastatuse kahtluse korral järelevalveametniku nõudel lisauuringuid;

4) uurib joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavuse põhjusi, rakendab vajalikke abinõusid puuduste kõrvaldamiseks ning teavitab puudustest viivitamata tarbijaid ja käitlemise asukoha järgset Terviseameti struktuuriüksust;

5) esitab tarbijaile ja järelevalveametnikule teabe käideldava joogivee nõuetekohasuse kohta avaliku teabe seaduses sätestatud korras;

5¹) avaldab korrapäraselt vähemalt üks kord aastas kergesti kättesaadaval kujul elektrooniliselt ja põhjendatud taotluse korral muul viisil käesoleva seaduse § 85 lõike 2 alusel tarbijale antava teabe;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

6) teavitab Terviseameti joogivee saastamisest või vee andmise katkestamise igast juhtumist, mis kestab üle 24 tunni;

7) korraldab mikrobioloogiliste, keemiliste ja indikaatornäitajate uuringuid akrediteeritud laboris;

8) rakendab muid meetmeid käesoleva seaduse §-des 85 ja 85¹–85⁶ ning käesolevas paragrahvis sätestatud nõuete täitmiseks, kaasates vajaduse korral Terviseameti.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud joogivee kontrolli kava ajakohastatakse vähemalt iga kuue aasta järel ja kooskõlastatakse Terviseametiga.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud toiminguid teeb joogivee käitleja omal kulul.

§ 88. Kohaliku omavalitsuse üksuse õigused ja kohustused joogivee kättesaadavuse korraldamisel

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma territooriumil puhta joogivee kättesaadavuse. Selleks kohaliku omavalitsuse üksus:

1) selgitab välja joogiveele juurdepääsuta ja piiratud juurdepääsuga isikud ning joogiveele juurdepääsu puudumise ja tõrgete põhjused;

2) hindab käesoleva lõike punktis 1 nimetatud isikute joogiveele juurdepääsu parandamise võimalusi;

3) teavitab käesoleva lõike punktis 1 nimetatud isikuid jaotusvõrguga ühinemise võimalustest või alternatiivsetest joogivee saamise võimalustest;

4) rakendab vajaduse korral asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid haavatavatele ja tõrjutud rühmadele joogivee kättesaadavuse parandamiseks.

(2) Haavatavad ja tõrjutud rühmad käesoleva seaduse tähenduses on inimrühmad, kelle joogivee kättesaadavuse võimalused on piiratud. Nende hulka kuuluvad kodutud, puudega inimesed, põgenikud, rändrahva kogukonnad ja vähemuskultuurid, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte, ning muul moel ebasoodsamas olukorras olevad või tõrjutud rühmad. Haavatavate ja tõrjutud rühmade kohta käivaid sätteid kohaldatakse ka sotsiaalhoolekandelist abi vajavatele isikutele ja muudele sarnastele rühmadele.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab avalikesse kohtadesse väli- ja sisetingimustes avalikult kasutatavate joogiveevõtukohtade rajamise, kui seda eeldab kogukonna põhjendatud vajadus ja see on tehniliselt teostatav. Kohaliku omavalitsuse üksus avalikustab avalikult kasutatavate joogiveevõtukohtade asukohad oma veebilehel.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus võib välitingimustes avalikult kasutatava joogiveevõtukohta rajamise üle anda vee-ettevõtjale halduslepinguga, millega reguleeritakse muu hulgas joogiveevõtukohta rajamise ja vee kasutamise kulud.

(5) Kui joogivett ei jätku joogi- ja toiduvalmistamise vajaduse rahuldamiseks, on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus piirata joogivee kasutamist muul otstarbel.

(6) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab iga kuue aasta järel ülevaate käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud kohustuste täitmise kohta ning esitab selle Terviseametile.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 89. Looduslik mineraalvesi

Looduslik mineraalvesi (edaspidi ka *mineraalvesi*) on joogiks kasutatav mikrobioloogiliselt tervisele kasulik vesi, mis on pärit põhjaveekihi ja mis väljub saastumise eest kaitstud allikast, millest võetakse vett ühe või mitme loodusliku või kunstlikult kasutatavaks muudetud veehaarde kaudu.

§ 90. Mineraalvett ja allikavett turustava ning allikat kasutava isiku ülesanded

(1) Avalik-õiguslik ja eraõiguslik juriidiline isik ning füüsiline isik, kes on loodusliku mineraalvee või allikavee tootja toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses, samuti loodusliku mineraalvee või allikavee turustaja, sealhulgas importija, vastutab loodusliku mineraalvee või allikavee turule laskmise ja nõuetekohasuse eest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loodusliku mineraalvee tootja:

- 1) võib mineraalvee allika kasutusele võtta ja vett villida üksnes pärast seda, kui pädevate asutuste uuringute alusel on kindlaks tehtud, et vesi vastab käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel mineraalveele kehtestatud nõuetele ja allika kasutuselevõtuks on käesoleva seaduse alusel antud veeluba või teise riigi mineraalvee kohta päritoluriigi vastutava asutuse luba;
- 2) peab mineraalvett villima veevõtukohas;
- 3) esitab Eestis ammutatava ning toodetava mineraalvee või Euroopa Majanduspiirkonna välisest riigist (edaspidi *ühenduseväline riik*) pärit Eestis turule lastava mineraalvee tunnustamiseks Terviseametile kirjaliku taotluse, pädevate asutuste uuringuandmed ning üksikasjaliku teabe käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete kohaselt;
- 4) võib Eestis toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses turule lasta mineraalvett, mida on tunnustanud Terviseamet või teise riigi vastutav asutus ning mis on kantud Euroopa Liidu Teataja mineraalvee loetellu;
- 5) võib ühendusevälise riigi maapõuest saadud mineraalvett Eestis turule lasta üksnes siis, kui vee päritoluriigi vastutav asutus on tõendanud, et ta kontrollib regulaarselt selle vee nõuetekohasust ning see vesi vastab Euroopa Liidus mineraalveele kehtestatud nõuetele, ja mineraalvee nõuetekohasust on tunnustanud Terviseamet;
- 6) ei tohi lisada mineraalveele muid aineid peale süsihappegaasi;
- 7) ei tohi ühest ja samast allikast pärit mineraalvett turustada mitme müüginimetuse all ega nimetada pakendatud joogivett, lauavett, allikavett või muud vett looduslikuks mineraalveeks või mineraalveeks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loodusliku mineraalvee tootja tasub majutamiskulud ning sõidukulud veevõtukohta ja tagasi Terviseameti kahel esindajal, kes on seotud loodusliku mineraalvee veevõtukohta, allika, veevõtuseadmete ja töötlemise nõuetekohasuse hindamisega. Nimetatud kohustus kehtib üksnes juhul, kui Terviseamet peab tegema kulutusi, mis ei ole kaetud riigilõivuga ühendusevälise riigi maapõue mineraalvee tunnustamise menetluse raames.

(4) Loodusliku mineraalvee tunnustamise menetluse eest, veevõtuseadmete ja töötlemise nõuetekohasuse hindamise eest, tunnustamisotsuse väljastamise ja selle kehtivuse pikendamise eest ning Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide teavitamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(5) Ühendusevälise riigi maapõuest saadud ja Euroopa Majanduspiirkonda imporditud mineraalvee tunnustamise otsuse kehtivusaeg on viis aastat. Tunnustamismenetlust ei ole vaja korrata, kui enne viie aasta möödumist on päritoluriigi vastutav asutus uuesti tõendanud mineraalvee nõuetekohasust.

(6) Nõuded looduslikule mineraalveele ja allikaveele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 91. Supelranna omaniku ja valdaja ülesanded

(1) Supelranna omanik või valdaja:

- 1) tagab ohutud kasutamistingimused, kasutatava vee nõuetekohasuse ning vee kontrolli ja uuringud akrediteeritud laboris käesoleva seaduse alusel kehtestatud nõuete kohaselt;
- 2) avaldab teabe suplusvee kvaliteedinäitajate kohta keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnanäitajate otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni nõuete kohaselt avaliku teabe seaduses sätestatud korras.

(2) Nõuded suplusveele ja supelrannale kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 92. Terviseameti ülesanded joogivee, suplusvee ja mineraalvee valdkonnas

(1) Joogivee ja suplusvee valdkonnas on pädev asutus Terviseamet, kes:

- 1) korraldab joogivee ja suplusvee seiret;
- 2) osaleb joogiveega ja suplusveega seotud ohuolukordadele reageerimise seire- ja hoiatussüsteemide väljatöötamisel ning rakendamisel;
- 3) kogub ja töötleb andmeid joogivee ja suplusvee kvaliteedinõuetele vastavuse kohta;
- 4) avalikustab teavet joogivee ja suplusvee kvaliteedinäitajate kohta;
- 5) nõustab tarbijaid, vara omanikke ja käitlejaid ning annab neile soovitusi parandusmeetmete rakendamiseks ja terviseohtude kõrvaldamiseks;
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]
- 6) otsustab kvaliteedinõuetele mittevastava joogivee ja suplusvee kasutamise üle, arvestades muu hulgas võimalikke joogivee andmise katkestamisest ja selle kasutamise piiramisest tulenevaid ohte inimese tervisele;
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

7) koostab igal aastal aruande suplusvee vastavuse kohta kvaliteedinõuetele ning iga kolme aasta järel aruande joogivee vastavuse kohta kvaliteedinõuetele;

8) esitab käesoleva lõike punktis 7 nimetatud aruande kooskõlastamiseks Sotsiaalministeeriumile ja Keskkonnaministeeriumile;

9) teeb rahvusvahelist koostööd joogiveest ja suplusveest tingitud terviseohtude kõrvaldamisel;

10) korraldab koostöös ekspertidega terviseriski hindamise ja abinõude programmi väljatöötamise, kui joogivees on ainete ja mikroorganismide piirsisaldus ületatud;

11) teeb lisauuringuid nende joogivees sisalduvate ainete ja mikroorganismide määramiseks, mille sisaldust ei ole reguleeritud õigusaktides, kui on alust arvata, et nende ainete ja mikroorganismide leidumine või ülemäärane kogus kujutab potentsiaalset ohtu inimese tervisele;

11¹) teavitab käesoleva seaduse § 85⁷lõikes 1 sätestatud erandi tegemisest viivitamata ja kohasel viisil erandist mõjutatud elanikkonda ning nõustab elanikkonnarühma, kellele erand võib olla eriti ohtlik;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

11²) rakendab muid tema pädevuses olevaid meetmeid käesoleva seaduse §-des 85–85⁶sätestatud nõuete täitmiseks;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

12) osutab joogiveeuuringute referentteenust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 10 nimetatud tegevuste kulud katab joogivee käitleja, kui joogivee kvaliteedi halvenemine on tingitud joogivee käitleja tegevusest.

(3) Loodusliku mineraalvee valdkonnas on vastutav asutus Terviseamet, kes:

1) tunnustab Eestis ammutatavat ja toodetavat vett või ühendusevälisest riigist pärit Eestis turule lastavat vett loodusliku mineraalveena;

2) teeb hiljemalt 180. päeval pärast kõigi nõutud andmete esitamist loodusliku mineraalvee tunnustamise või tunnustamisest keeldumise otsuse ning põhjendab tunnustamist või tunnustamisest keeldumist;

3) kontrollib turule laskja esitatud uuringu- ja analüüsiandmete ning vajaduse korral ka veevõtuseadmete ja loodusliku mineraalvee töötlemise vastavust kehtestatud nõuetele;

4) tunnustab tunnustamisotsuse kehtetuks, kui loodusliku mineraalvee koostis või muud omadused on püsiasjaolude tõttu muutunud;

5) teavitab Euroopa Komisjoni igast loodusliku mineraalvee tunnustamisest ja tunnustamisotsuse kehtetuks tunnistamisest, avalikustab tunnustamisandmed ning edastab Euroopa Komisjoni või liikmesriigi taotlusel kogu asjakohase teabe vee tunnustamise ja regulaarse kontrolli tulemuste kohta;

6) võib ajutiselt peatada või piirata Eesti territooriumil kauplemist loodusliku mineraalveega, mis ei vasta kehtestatud nõuetele või mis ohustab inimeste tervist, teavitades oma otsusest koos põhjendusega viivitamata Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vastutavaid asutusi.

4. peatükk Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine

1. jagu Terminid

§ 93. Reoveekogumisala

Reoveekogumisala on ala, kus on piisavalt elanikke või majandustegevust reovee kanalisatsiooni kaudu kogumiseks ja reovee reoveepuhastisse või heitvee suublasse juhtimiseks.

§ 94. Reoveekogumisala koormus

Reoveekogumisala koormus on reoveekogumisalal tekkiiv aastaajast sõltuv suurim reoveest põhjustatud saastatuse kogus, mis on väljendatud inimekvivalentides ja mille arvutamisel võetakse arvesse püsielanike, turistide ning tööstus- ja muude ettevõtete reovesi, sõltumata sellest, kas see juhitakse ühiskanalisatsiooni või mitte. Reoveekogumisala koormuse hulka ei arvata tööstusreovett, mida käideldakse tööstusreoveepuhastis.

§ 95. Inimekvivalent

Inimekvivalent on ühe inimese põhjustatud keskmise ööpäevase tingliku reostuskoormuse ühik. Biokeemilise hapnikutarbe (BHT₇) kaudu väljendatud inimekvivalenti väärtus on 60 grammi hapnikku ööpäevas.

§ 96. Omapuhasti

Omapuhasti on reoveepuhasti, mille projekteeritud koormus on kuni 50 inimekvivalenti.

§ 97. Eelpuhasti

Eelpuhasti on muda-, liiva-, rasva- või õlipüünis ning nende kombinatsioon ja muu reovee osalise puhastamise tehnoloogiline seade, mille läbimise järel juhitakse reovesi ühiskanalisatsiooni või tööstusreoveepuhastisse.

§ 98. Tööstusreoveepuhasti

Tööstusreoveepuhasti on reoveepuhasti, mis puhastab tööstuses või muu tootmise käigus tekkinud reovett ja kust juhitakse puhastatud vesi suublasse.

2. jagu

Reoveekogumisala moodustamine

§ 99. Reoveekogumisala moodustamine ja muutmine

(1) Reoveekogumisala moodustamiseks või muutmiseks tuleb kohaliku omavalitsuse üksusel esitada Keskkonnaministeeriumile vabas vormis taotlus.

(2) Lähtudes käesoleva seaduse §-s 100 sätestatud reoveekogumisala moodustamise kriteeriumidest ning olles kooskõlastanud reoveekogumisala moodustamise ja selle ulatuse asjaomase kohaliku omavalitsuse üksusega, kehtestab reoveekogumisalad valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus kannab reoveekogumisala piirid üldplaneeringule koos perspektiivis ühiskanalisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole reoveekogumisalaks määratud või sellega hõlmatud.

(4) Kehtestatud reoveekogumisala muudab valdkonna eest vastutav minister omal algatusel või asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse ettepanekul või Keskkonnaameti ettepanekul, mis on kooskõlastatud kohaliku omavalitsuse üksusega, reoveekogumisala moodustamise kriteeriumidest lähtudes.

§ 100. Reoveekogumisala moodustamise kriteeriumid

(1) Reoveekogumisala moodustamisel lähtutakse põhjaveekihi kaitstusest ja reoveekogumisala koormusest, arvestades sotsiaal-majanduslikku kriteeriumi, pinnavee seisundit ja veekaitse eesmärke.

(2) Reoveekogumisala suurus peab olema vähemalt viis hektarit.

(3) Reoveekogumisala moodustamisel tuleb arvestada leibkonna võimalusi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest tasumiseks. Ühe leibkonnaliikme kulutused ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusele ei või ületada nelja protsenti tema aasta keskmisest netosissetulekust elukohajärgses maakonnas Statistikaameti andmete kohaselt.

§ 101. Reoveekogumisala moodustamine põhjaveekihi kaitstuse ja reoveekogumisala koormuse järgi

(1) Nõrgalt kaitstud või kaitsemata põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on kümme inimekvivalenti või suurem.

(2) Keskmiselt kaitstud põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on 15 inimekvivalenti või suurem.

(3) Suhteliselt kaitstud või kaitstud põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on 20 inimekvivalenti või suurem.

(4) Keskkonnaameti ettepanekul võib reoveekogumisala moodustada käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud koormustest väiksemate koormuste korral, kui see on vajalik veekaitse eesmärkide saavutamiseks ning kui see on sotsiaal-majanduslikult põhjendatud.

3. jagu

Nõuded reoveepuhastile

§ 102. Reoveepuhasti asukoha valik

(1) Reoveepuhasti asukoha valikul tuleb võimalikult suures ulatuses vähendada keskkonnanahäiringuid, sealhulgas eelistada alasid:

- 1) kus reoveepuhasti avarii korral reovesi ei ohusta põhja- ega pinnavett;
- 2) kus reoveepuhasti, välja arvatud kinniste süsteemide korral, jääb valdavate tuulte suhtes asulast allatuult;
- 3) mida ei ohusta üleujutused.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tuleb reoveepuhasti asukoha valikul arvesse võtta:

- 1) olemasolevat kanalisatsiooni ja selle seisundit;

2) maa-ala ehitus- ja hüdroteoloogilisi tingimusi.

§ 103. Reoveepuhasti valik

Reoveepuhasti valikul tuleb arvesse võtta:

- 1) käesoleva seaduse § 128 lõike 7 alusel kehtestatud heitvee saasteainesisalduse piirväärtusi;
- 2) reovee füüsilisi ja keemilisi omadusi;
- 3) reovee tekkimise ja selle omaduste muutumise dünaamikat ajas;
- 4) reoveepuhastisse juhitava reovee koormuse, sealhulgas hüdraulilise koormuse muutumist tulevikus;
- 5) reoveepuhasti maksumust selle toimimise kestel;
- 6) reoveepuhasti rajamise ja kasutamise majanduslikku otstarbekust;
- 7) heitvee pinnasesse juhtimise korral põhjaveekihi kaitstust;
- 8) selle veekogu, millesse juhitakse heitvett, ökoloogilisi näitajaid ning vee füüsilisi ja keemilisi näitajaid.

4. jagu

Asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

§ 104. Kohustus korraldada asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud korraldama asulareovee kogumise ja selle puhastamise enne heitveena suublasse juhtimist käesoleva seaduse § 128 lõike 7 alusel kehtestatud heitvee saasteainesisalduse piirväärtusteni või § 128 lõikes 6 nimetatud reovee puhastusastmeteni.

(2) Reovee puhastusaste on saasteainete reoveepuhastis kõrvaldamise määär, mida väljendatakse protsentides.

(3) Asulareovee hulka ei arvata tööstuse või muu tootmise reovett, mida käideldakse tööstusreoveepuhastis.

(4) Suublasse juhitava heitvee nõuetele vastavuse saavutamiseks on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud tagama reoveekogumisalal ühiskanalisatsiooni olemasolu reovee reoveepuhastisse juhtimiseks, välja arvatud reoveekogumisalal koormusega alla 2000 inimekvivalendi ning käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul.

(5) Kui reoveekogumisalal ühiskanalisatsiooni rajamine toob kaasa põhjendamatu suuri kulutusi või sellest ei ole keskkonnale tulu, võib reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem kasutada reovee kogumiseks lekkekindlaid kogumismahuteid.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(6) Reoveekogumisalal koormusega alla 2000 inimekvivalendi ei ole ühiskanalisatsiooni väljaehitamine kohustuslik, kuid ühiskanalisatsiooni ja reoveepuhasti olemasolu korral tuleb need hoida tehniliselt heas korras, et tagada reovee nõuetekohane kogumine ja puhastamine.

(7) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab oma halduspiirkonnas reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja.

§ 105. Purgimissõlme rajamise kohustus

(1) Reoveekogumisalale koormusega 1000 inimekvivalenti või rohkem on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud rajama purgimissõlme tekkinud ja kogutud reovee juhtimiseks reoveepuhastisse.

(2) Reoveekogumisalale koormusega alla 1000 inimekvivalendi on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud rajama purgimissõlme, kui lähim purgimissõlm asub kaugemal kui 30 kilomeetrit.

5. peatükk

Üleujutusega seotud riskide hindamine ja maandamine

1. jagu Üldsätted

§ 106. Üleujutusega seotud risk

(1) Üleujutusega seotud risk on sellise üleujutuse esinemise võimalikkus, mis võib kaasa tuua ebasoodsa mõju inimese tervisele ja varale, keskkonnale, kultuuripärandile ning majandustegevusele.

(2) Üleujutus käesoleva seaduse tähenduses on harilikult veega katmata maa-ala ajutine kattumine veega, sealhulgas üleujutus, mis on põhjustatud vooluveekogu veetaseme tõusust või mere veetaseme tõusust rannikualal.

(3) Üleujutuseks ei peeta kanalisatsioonisüsteemi põhjustatud üleujutust.

§ 107. Üleujutusega seotud riskide maandamise kava koostamine

(1) Üleujutusega seotud riskide maandamiseks koostatakse kava iga vesikonna kohta või piiriülese vesikonna kohta.

(2) Üleujutusega seotud riskide maandamise kava (edaspidi ka *maandamiskava*) koostatakse riskide hindamise tulemuste ning üleujutusohupiirkondade ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaartide alusel.

(3) Üleujutusega seotud riskide maandamise kava kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga. [RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

2. jagu Üleujutusega seotud riskide hindamine

§ 108. Üleujutusega seotud riskide hindamise alused

(1) Iga vesikonna või piiriülese vesikonna kohta koostatakse kättesaadavate andmete põhjal üleujutusega seotud riskide hindamise aruanne, määratakse olulised riskipiirkonnad ning koostatakse üleujutusohupiirkondade ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaardid.

(2) Riskide hindamisel võetakse arvesse kliimamuutuse võimalikku mõju üleujutuste esinemisele ning käesoleva paragrahvi lõikes 3 viidatud teabevahetusest saadud andmeid.

(3) Riskide hindamisel piiriüleses vesikonnas vahetatakse välisriigi pädeva asutusega teavet üleujutusega seotud ühiste riskide kohta käesoleva seaduse § 30 lõike 4 kohaselt.

(4) Üleujutusega seotud riskide hindamist korraldab Keskkonnaministeerium koostöös Maaeluministeeriumi, Siseministeeriumi ning teiste asjasse puutuvate ministeeriumidega. Keskkonnaministeerium kaasab töösse kohaliku omavalitsuse üksused.

§ 109. Üleujutusega seotud riskide hindamise aruanne

(1) Üleujutusega seotud riskide hindamise aruande koostab Keskkonnaministeerium.

(2) Üleujutusega seotud riskide hindamise aruanne avaldatakse Keskkonnaministeeriumi veebilehel ja aruande kokkuvõtte veemajanduskavas.

(3) Üleujutusega seotud riskide hindamise aruanne vaadatakse üle ja vajaduse korral ajakohastatakse iga kuue aasta järel selle koostamisest või ajakohastamisest arvates.

(4) Üleujutusega seotud riskide hindamise aruande sisu nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 110. Oluliste riskipiirkondade määramine

(1) Üleujutusega seotud riskide hindamise aruande põhjal määrab olulised riskipiirkonnad valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(2) Oluline riskipiirkond on piirkond, kus esinevad või võivad esineda olulised üleujutusega seotud riskid.

(3) Enne piiriüleses vesikonnas ühiste oluliste riskipiirkondade määramist vahetatakse välisriigi pädeva asutusega teavet käesoleva seaduse § 30 lõike 4 kohaselt.

§ 111. Üleujutusohupiirkondade ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaardid

(1) Iga olulise riskipiirkonna kohta koostatakse vesikonna üleujutusega seotud riskide maandamise seisukohalt sobivas mõõtkavas üleujutusohupiirkonna ja üleujutusega seotud riskipiirkonna kaart.

(2) Üleujutusohupiirkonna ja üleujutusega seotud riskipiirkonna kaardile märgitavate andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) Piiriülesesse vesikonda kuuluva ühise üleujutusohupiirkonna ja üleujutusega seotud riskipiirkonna kaardi koostamiseks vahetatakse välisriigi pädeva asutusega teavet käesoleva seaduse § 30 lõike 4 kohaselt.

(4) Üleujutusohupiirkonna ja üleujutusega seotud riskipiirkonna kaardid avaldatakse veemajanduskavas ja Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

(5) Üleujutusohupiirkonna ja üleujutusega seotud riskipiirkonna kaardid vaadatakse üle ja vajaduse korral ajakohastatakse iga kuue aasta järel nende koostamisest või ajakohastamisest arvates.

3. jagu

Üleujutusega seotud riskide maandamine

§ 112. Üleujutusega seotud riskide maandamise kava

(1) Vesikonnas määratud oluliste riskipiirkondade maandamiskava koostamise eesmärk on vähendada üleujutusest tingitud võimalikku ebasoodsat mõju inimese tervisele ja varale, keskkonnale, kultuuripärandile ja majandustegevusele ning vähendada sellise mõjuga üleujutuste esinemise võimalikkust.

(2) Maandamiskavas tuleb käsitleda kõiki riskide maandamise aspekte, sealhulgas riskide vältimist, kaitset üleujutuste ja nende võimalike tagajärgede eest, valmisolekut üleujutusteks, üleujutuste prognoosimist ja varajase hoiatamise süsteeme.

(3) Maandamiskava ning ajakohastatud maandamiskava sisu nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(4) Maandamiskava koostamisel võetakse muu hulgas arvesse võimalike üleujutuste ulatust ja kulgemisteid, potentsiaalselt üleujutatavaid piirkondi, käesolevas seaduses sätestatud veekaitse eesmärges, pinnase ja vee kasutamise ja kaitse nõudeid, planeeringuid, maakasutust, looduskaitse nõudeid ja -piiranguid, navigatsiooni ja sadamate infrastruktuuri, muud piirkonna toimimiseks olulist infrastruktuuri ning kavaga seotud tulusid ja kulusid.

(5) Maandamiskavas kavandatud asjakohaste meetmete rakendamise vajadust võetakse arvesse veemajanduskava, maaparandushoiukava, planeeringute ning hädaolukorra riskianalüüside ja plaanide koostamisel.

(6) Maandamiskava koostamist korraldab Keskkonnaministeerium koostöös Maaeluministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Siseministeeriumi ja teiste asjasse puutuvate ministeeriumidega. Keskkonnaministeerium kaasab töösse kohaliku omavalitsuse üksused.

(7) Maandamiskava koostamisele, ajakohastamisele ja avaldamisele kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatüki 3. jao 3. jaotises veemajanduskava kohta sätestatud, arvestades käesolevas jaos sätestatud erisusi.

(8) Maandamiskava koostatakse käesoleva seaduse § 48 kohaselt koostatava veemajanduskavaga samal ajal.

§ 113. Piiriülese vesikonna maandamiskava

(1) Piiriülese vesikonna maandamiskava koostatakse vesikonna Eestis paikneva osa kohta või kogu piiriülese vesikonna kohta. Vajaduse korral koostatakse üksikasjalikum maandamiskava piiriülese vesikonna alamvesikonna kohta.

(2) Maandamiskava koostamisel vahetatakse välisriigi pädeva asutusega käesoleva seaduse § 112 lõike 3 alusel kehtestatud teavet ja lõikes 4 nimetatud teavet § 30 lõike 4 kohaselt.

(3) Kogu piiriülese vesikonda hõlmava maandamiskava koostamisel tehakse välisriigi pädeva asutusega koostööd välislepingu kohaselt ja võetakse arvesse välisriigi pädevalt asutuselt teabevahetuse käigus saadud andmeid.

(4) Maandamiskavas kavandatud meetmed ei tohi oma ulatuse ja mõju tõttu oluliselt suurendada üleujutusrisiki piiriülese vesikonnas üles- või allavoolu asuval välisriigi territooriumil, välja arvatud juhul, kui sellised meetmed on asjaomase riigi pädeva asutusega kooskõlastatud käesoleva seaduse § 30 lõike 4 kohaselt ning sobivate meetmete kohaldamises on jõutud kokkuleppele.

§ 114. Üleujutusega seotud riskide maandamise kava rakendamine

(1) Maandamiskava rakendamist korraldavad Keskkonnaministeerium ja Siseministeerium koostöös teiste ministeeriumide ja kohaliku omavalitsuse üksustega.

(2) Valmisolek üleujutusteks tagatakse päästeseaduse ja hädaolukorra seadusega sätestatud korras hädaolukorra lahendamise plaanide ja maandamiskava kohaselt.

§ 115. Üleujutusega seotud riskide maandamise kava ja piiriülese vesikonna maandamiskava ajakohastamine

(1) Maandamiskava ja piiriülese vesikonna maandamiskava vaadatakse üle ning ajakohastatakse iga kuue aasta järel selle koostamisest või ajakohastamisest arvates.

(2) Maandamiskava ja piiriülese vesikonna maandamiskava ajakohastamisel võetakse arvesse üleujutusega seotud riskide hindamise aruannet, üleujutusohupiirkondade ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaartide ajakohastamise tulemusi ning kliimamuutuse võimalikku mõju üleujutuste esinemisele.

6. peatükk

Vee kasutamise ja kaitse nõuded

1. jagu

Üldsätted

§ 116. Vee saastamise ja liigvähendamise vältimine

(1) Veekogu või põhjavee saastatuse põhjustamine, heitvee külmunud või lumega kaetud pinnasele juhtimine ja jääkatte saastamine on keelatud.

(2) Saasteainete juhtimine suublasse on lubatud üksnes käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel, kui sellega ei põhjustata keskkonnoahtu.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma halduspiirkonnas vett saastava aine pinna- või põhjavette, pinnasele või pinnasesse äkksattumise tagajärgede likvideerimist.

(4) Vee liigvähendamine on keelatud.

(5) Vee liigvähendamine on tegevus, mille tagajärjel:

- 1) veekogu vooluhulk, veetase või vee maht püsivalt ja oluliselt kahaneb;
- 2) muutub põhjavee voolusuund ja selle tõttu tekib või võib tekkida soolase vee või muu vee sissevool põhjaveekihti või halveneb põhjavee kvaliteet;
- 3) alaneb püsivalt põhjavee tase või surve või väheneb allika vooluhulk.

§ 117. Kohustused vee kahjuliku toime vältimiseks

(1) Isik ei tohi oma tegevuse või tegevusetusega põhjustada:

- 1) üleujutust;
- 2) kaldakindlustuse, tammi, paisu ega muu rajatise purunemist;
- 3) pinnase olulist erosiooni ega maalihet;
- 4) maa sihipärast kasutamist takistavat liigniiskust.

(2) Maaomanik, maavaldaja või veekasutaja peab võtma meetmed, millega vähendada või vältida tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale.

(3) Üleujutusega kaasneva kahju ja muude kahjulike tagajärgede vältimiseks on olulises riskipiirkonnas keelatud tulvavee omavoliline ümbersuunamine ja tõkestamine.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olulist kahju tekitava üleujutuse või tammi või muu kaitserajatise purunemise tagajärgede likvideerimist.

§ 118. Veekogu kalda või ranna veekaitsevöönd

(1) Veekogu kalda või ranna erosiooni ja hajuheite vältimiseks on veekogu kaldal või rannal veekaitsevöönd.

(2) Veekaitsevööndi ulatus veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonest on:

- 1) Läänemerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel – 20 meetrit;
- 2) teistel järvedel, jõgedel, ojadel, allikatel, kanalitel, peakraavidel ja maaparandussüsteemide avatud eesvooludena kasutatavatel vooluveekogudel – kümme meetrit, välja arvatud käesoleva lõike punktis 3 nimetatud juhtudel;

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

3) peakraavidel ja maaparandussüsteemide avatud eesvooludena kasutatavatel kraavidel valgalaga alla kümne ruutkilomeetri – üks meeter.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3) Veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejoon on ruumiandmete seaduse kohaselt Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu veepiir.

(4) Kui peakraav, kanal või maaparandussüsteemi eesvooluks olev kraav on Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud joonobjektina, on veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejooneks süvendi serv.

- (5) Veekaitsevööndit ei ole järgmistel veekogu kalda- või rannaaladel:
- 1) õiguslikul alusel rajatud sadamaala, kalda- või rannakindlustuse ala;
 - 2) supelrand ja supluskoht.

§ 119. Tegevuse piiramine veekaitsevööndis

Veekaitsevööndis on keelatud:

- 1) maavara ja maa-ainese kaevandamine ning maavara ja maa-ainese kaevandamist ette valmistava geoloogilise uuringu tegemine käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal, välja arvatud §-s 120 sätestatud juhtudel;
- 2) puu- ja põõsarinde raie käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks;
- 3) maaharimine, väetise ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla ja -auna paigaldamine;
- 4) keemilise taimekaitsevahendi kasutamine käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreeringuta;
- 5) ehitamine, välja arvatud juhul, kui see on kooskõlas käesoleva seaduse § 118 lõikes 1 nimetatud eesmärgiga ning looduskaitseaduses sätestatud ranna- ja kaldakaitse eesmärkidega;
- 6) pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuhedid.

§ 120. Veekaitsevööndis maavara ja maa-ainese kaevandamise ning geoloogilise uuringu tegemise erisus

(1) Käesoleva seaduse § 119 punktis 1 sätestatud piirangud ei laiene maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu kaldale, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle teenindusmaal, kuni kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni maapõueseaduses sätestatud korras.

(2) Pärast kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamist on maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu veekaitsevööndis maavara ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu tegemine lubatud, kui selleks on saadud nõusolek maavara kaevandamise või geoloogilise uuringu loa menetlemise käigus loa osana.

(3) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 121. Veekaitsevööndis puu- ja põõsarinde raie erisus

(1) Käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud veekogude veekaitsevööndis võib puu- ja põõsarinnet raiuda Keskkonnaameti nõusolekul.
[RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Kui puu- ja põõsarinde raieks taotletakse nõusolekut käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude veekaitsevööndis ja raieks on metsaseaduse kohaselt vajalik metsateatis, antakse nõusolek raieks metsaseaduse kohaselt metsateatise menetlemise käigus metsateatise osana.

(3) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 122. Veekogu kaldale või rannale matmispaiga rajamise piirang

(1) Matmispaika on keelatud rajada käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktis 1 nimetatud veekogude rannal lähemal kui 200 meetrit veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonest.

(2) Matmispaika on keelatud rajada käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud veekogude kallastel lähemal kui 50 meetrit veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonest.

§ 123. Rangeima piirangu kohaldamine

Kui vee kaitseks on kehtestatud kaks või enam tegevuspiirangut, kohaldatakse neist rangeimat.

2. jagu

Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 124. Reovee puhastamise tingimused

(1) Reovesi tuleb puhastada kohapeal, juhtida reoveepuhastisse või koguda kogumismahutisse ja vedada purgimissõlme, kui käesolevas jaos ei ole sätestatud teisiti.

(2) Reoveekogumisalal ja väljaspool reoveekogumisala sellisel alal, kus puudub ühiskanalisatsioon, peab reovee tekitaja koguma reovee lekkekindlasse kogumismahutisse ning korraldama selle veo kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas määratud purgimissõlme.

(3) Reoveekogumisalal koormusega alla 2000 inimekvivalenti, kus puudub ühiskanalisatsioon, võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule rajada reovee puhastamiseks omapuhasti ja juhtida bioloogiliselt või süvapuhasstatud reovett suublasse.

(4) Reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem on omapuhastite kasutamine keelatud. Nimetatud keeldu ei kohaldata eelpuhastitele ega tööstusreoveepuhastitele.

(5) Reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem võib rajada mitu reoveepuhastit, kui iga rajatava reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormus on vähemalt 50 inimekvivalenti.

(6) Väljaspool reoveekogumisala, kus puudub ühiskanalisatsioon, võib rajada omapuhasti või kasutada lekkekindlaid kogumismahuteid.

§ 125. Ohtlike ainete suublasse, põhjavette, karsti ja karstijärve juhtimise keelamine ja piiramine

(1) Ohtlike ainete juhtimine otse põhjavette, karsti ja karstijärve on keelatud.

(2) Ohtlike ainete juhtimine otse põhjavette käesoleva seaduse tähenduses on ohtlike ainete juhtimine põhjavette nii, et need pinnasest või aluspinnasest läbi ei nõrgu.

(3) Prioriteetse ohtliku aine suublasse juhtimine on keelatud, välja arvatud erandjuhtudel veeloa või kompleksloa alusel. Keskkonnaamet (edaspidi ka *loa andja*) peab märkima prioriteetse ohtliku aine veeloa või kompleksloas, kui seire tulemus näitab prioriteetse ohtliku aine esinemist heitvees.

(4) Keskkonnaamet võib veeloa või kompleksloas märkida prioriteetse aine, teatava muu saasteaine ja vesikonnaspetsiifilise saasteaine ning määrata nende ainete heite piirväärtuse, arvestades aine ohtlikkust, kontsentratsiooni heitvees, suubla seisundit, aine kontsentratsiooni põhjavees, ettevõtte tegevusvaldkonda ja tegevuse mõju suublale. Keskkonnaamet peab määrama nimetatud ohtliku aine heite piirväärtuse veeloa või kompleksloas, kui seire tulemus näitab ohtliku aine heite piirväärtuse ületamist.

§ 126. Heitvee ja saasteainete otse põhjavette, karsti ning karstijärve juhtimise keelamine ja piiramine

(1) Heitvee ja saasteainete juhtimine otse põhjavette, karsti ning karstijärve on keelatud.

(2) Käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreeringu alusel võib otse põhjavette, karsti või karstijärve juhtida maasoojussüsteemis soojusvaheti läbinud põhjavett, kui see juhitakse tagasi samasse põhjaveekihti väljaspool sellise põhjaveehaarde sanitaarkaitseala või hooldusala, mida kasutatakse joogivee võtmiseks.

(3) Kui see ei takista põhjaveekogumi suhtes veekaitse eesmärgi saavutamist, võib veeloa või kompleksloas sätestatud tingimustel otse põhjavette, karsti või karstijärve juhtida:

1) heitvett, kui see on sotsiaal-majanduslikult põhjendatud;

2) heitvett, mis ei sisalda muid saasteaineid peale nende saasteainete, mis on tekkinud põlevate maavarade uurimise ja kaevandamise käigus, geoloogiliste setendite kihtidesse, millest põlevad maavarad või muud ained on kaevandatud, või geoloogiliste setendite muudesse kihtidesse, mida ei saa looduslikel põhjustel püsivalt kasutada muul otstarbel;

3) kaevandustest ja karjääridest väljapumbatud vett või seoses ehitus- ja hooldustöödega väljapumbatud vett tingimusel, et vesi juhitakse samasse põhjaveekihti, millest see välja pumbati.

(4) Kui see ei takista põhjaveekogumi veekaitse eesmärgi saavutamist, võib käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreeringu alusel ja sätestatud tingimustel otse põhjavette, karsti või karstijärve juhtida aineid teaduslikul eesmärgil pinna- ja põhjavee kirjeldamiseks, kaitsmiseks või põhjaveekogumi seisundi parandamiseks koguses, mis on nimetatud otstarbel hädavajalik.

(5) Määrates asjakohased tingimused põhjavee kaitseks, võib loa andja juhul, kui see ei takista põhjaveekogumi veekaitse eesmärgi saavutamist, lubada:

1) maagaasi või vedelgaasi juhtimist selle ladustamise eesmärgil geoloogiliste setendite kihtidesse, mida ei saa looduslikel põhjustel püsivalt kasutada muul otstarbel;

2) maagaasi või vedelgaasi juhtimist selle ladustamise eesmärgil geoloogiliste setendite kihtidesse, kui see on hädavajalik maagaasiga varustamise tagamiseks ja kui ladustamise käigus välditakse gaasi vastu võtva põhjavee seisundi halvenemist või selle ohtu tulevikus.

§ 127. Heitvee ja saasteainete pinnasesse ja veekogusse juhtimise vältimine veehaarde sanitaarkaitsealal ning hooldusalal

(1) Heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine ei ole lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal ning lähemal kui 50 meetrit sanitaarkaitseala või hooldusala välispiirist. Omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja salvkaevu korral, mida ei kasutata joogivee otstarbeks, on heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine reguleeritud käesoleva seaduse § 137 alusel.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(2) Heitvee veekogusse juhtimine ei ole lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3) Veehaarderajalise filtrite hooldamise käigus tekkinud heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine ei ole lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ega hooldusalal.

§ 128. Heitvee suublasse juhtimise nõuded ja saasteainesalduse piirväärtused ning reovee puhastusastmed

(1) Suublasse juhitud heitvesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud või veeloaga ning kompleksloaga määratud heitvee saasteainesalduse piirväärtustele ja veeloaga või kompleksloaga määratud saasteainete heitkogustele, välja arvatud juhul, kui heitvee juhtimine suublasse on käesoleva jao kohaselt keelatud.

(2) Kui heitvesi juhitakse veekogusse, mille ääres asub supluskoht või supelrand, peab heitvee väljalase olema supluskohast või supelrannast vähemalt 200 meetri kaugusel.

(3) Heitvee saasteainesalduse piirväärtused ning reovee puhastusastmed sõltuvad reovee liigist, reoveekogumisala koormusest ja keskkonnaseisundist.

(4) Kui puudub reoveekogumisala käesoleva seaduse tähenduses, lähtutakse heitvee saasteainesalduse piirväärtuste ning reovee puhastusastmete määramisel reoveekogumisala koormuse asemel reoveepuhasti koormusest ning reoveepuhasti koormuse puudumise korral saasteallika koormusest.

(5) Reoveepuhasti koormus on aasta jooksul reoveepuhastisse jõudva suurima nädala keskmise saasteainete koguse alusel arvatud ööpäevane saasteainete kogus inimekvivalentides.

(6) Veeloaga või kompleksloaga määratakse reovee puhastusastmed vaid juhul, kui heitvee saasteainesalduse piirväärtused ei ole saavutatavad tavapärase biokeemilise puhastuse abil ning lisatehnoloogiate rakendamine tooks kaasa ülemääraseid kulutusi.

(7) Reovee puhastamise ning heitvee suublasse juhtimise ja seire nõuded, heitvee saastenäitajate ja saasteainete sisalduse piirväärtused ning heitvee nõuetele vastavuse hindamise meetmed kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(8) Reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem on heitvee pinnasesse juhtimine keelatud.

§ 129. Sademevee suublasse juhtimise nõuded

(1) Sademevee käitlemisel tuleb eelistada lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda selle tekkekohas, vältides sademevee reostumist.

(2) Sademevesi käesoleva seaduse tähenduses on sademetena langenud ning ehitiste, sealhulgas kraavide kaudu kogutav ja ärajuhitav vesi.

(3) Sademeveest vabanemiseks kasutatavaid looduslähedasi lahendusi, nagu rohealasiid, viibetiike, vihmaaedasiid, imbkraave ja muid lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda eelkõige maastikukujundamise kaudu, vältides sademevee reostumist, ei käsitata sademevee suublasse juhtimisena käesoleva seaduse tähenduses.

(4) Suublasse juhitud sademevesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud sademevee saasteainesalduse piirväärtustele ja veeloaga või kompleksloaga määratud heitkogustele.

(5) Sademevee saasteainesalduse piirväärtused ja suublasse juhtimise ning seire nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(6) Sademeveelase ei tohi põhjustada suplusvee kvaliteedinõuetele mittevastavust.

(7) Sademevee pinnasesse juhtimine veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal on keelatud.

§ 130. Kaevandus- ja karjäärivee ning jahutusvee suublasse juhtimise nõuded

(1) Suublasse juhitud kaevandus- ja karjäärivesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud kaevandus- ja karjäärivee saasteainesalduse piirväärtustele ning veeloaga määratud heitkogustele.

(2) Kaevandus- ja karjäärivee saasteainesisalduse piirväärtused ja suublasse juhtimise ning seire nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(3) Suublasse juhitud jahutusvesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud jahutusvee saasteainesisalduse piirväärtustele ja veeloaga määratud heitkogustele.

(4) Jahutusvee saasteainesisalduse piirväärtused ning jahutusvee suublasse juhtimise ja seire nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 131. Vesiviljelusest lähtuva vee suublasse juhtimise nõuded

(1) Suublasse juhitud vesiviljelusest lähtuv vesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud saasteainesisalduse piirväärtustele ja veeloaga määratud heitkogustele.

(2) Vesiviljeluse veekaitse nõuded, sealhulgas vesiviljelusest lähtuva vee saasteainesisalduse piirväärtused ja suublasse juhtimise ning seire nõuded, kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 132. Heitvee ja saasteainete veekogusse juhtimise piiramine veelo ja kompleksloa alusel

(1) Heitvee ja saasteainete juhtimisel veekogusse, mille pinnaveekogumi seisundiklass on kesine, halb või väga halb, või pinnaveekogumi seisundiklassi halvenemise ohu tekkimisel võib loa andja lubatud heitvee ja saasteainete heitkoguseid veeloas või kompleksloas vähendada või kehtestada käesoleva seaduse § 128 lõike 7 alusel kehtestatud piirväärtustest rangemad saasteainesisalduse piirväärtused.

(2) Kui veeloaga või kompleksloaga määratud või kavandatav heitvee ja saasteainete heitkogus ületab veekogu või veekogumi jaoks veemajanduskava meetmeprogrammiga kehtestatud lubatud summaarset saasteainete heitkogust aastas, võib loa andja kõikides sellesse veekogusse heitvee või saasteainete juhtimiseks antud veelubades või komplekslubades vähendada heitvee ja saasteainete heitkoguseid proportsionaalselt seda heitkogust ületava kogusega.

3. jagu

Kanalisatsiooniehitise veekaitse nõuded

§ 133. Kanalisatsiooniehitis

(1) Kanalisatsiooniehitis on reovee kogumiseks, puhastamiseks või heitvee suublasse juhtimiseks rajatud kanalisatsioonitorustik, reoveepuhasti, pumpla või muu reovee kogumise ja puhastamise ning heitvee suublasse juhtimisega seotud hoone või rajatis.

(2) Käesoleva jao nõudeid ei kohaldata sademevee kanalisatsiooniehitisele ega ühiskanalisatsiooni juhitava reovee eelpuhastile, välja arvatud purgimissõlm.

§ 134. Kanalisatsiooniehitise kuja

(1) Kanalisatsiooniehitise kuja on kanalisatsiooniehitise, välja arvatud torustik, kõige väiksem lubatud kaugus elamust ning majutus-, ravi-, spordi-, haridus-, kaubandus- ja teenindushoonest, samuti transpordihoonest, mis teenindab regulaarselt inimesi, ning salv- ja puurkaevust.

(2) Kanalisatsiooniehitise kuja peab sõltuvalt reoveepuhasti projekteeritud koormusest, reovee puhastamise ja reoveesette töötlemise viisist ning reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast olema vähemalt viis meetrit, kuid mitte üle 500 meetri.

(3) Omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja joogivee otstarbeks mittekasutatava salvkaevu vaheline kaugus sõltub lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ka pinnasest ja selle omadustest ning maapinna kaldest. [RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(4) Kanalisatsiooniehitise kuja ulatust arvestatakse kanalisatsiooniehitise hoone välisseinast või rajatise või seadme välispiirjoonest. Kuja ulatuse määramisel ei arvestata kanalisatsiooniehitise torustikku.

(5) Kanalisatsiooniehitise kuja määratakse eraldi igale reovee puhastamise ja reoveesette töötlemise protsessi tehnoloogilisele osale.

(6) Kanalisatsiooniehitise kuja ja joogiveevõtukoha sanitaarkaitseala kattumise korral tuleb lähtuda kõige rangemast nõudest.

(7) Kanalisatsiooniehitise kuja piires võivad asuda kanalisatsiooniehitise teenindamiseks vajalikud hooned, sealhulgas tööstus- ja laohooned ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud transpordihooned.

§ 135. Tootmis- või tööstusettevõtte territooriumil asuva kanalisatsiooniehitise kuja vähendamine

Kui kanalisatsiooniehitis on rajatud või rajatakse tootmis- või tööstusettevõtte territooriumile eesmärgiga puhastada selle ettevõtte reovett, kuid territooriumi konfiguratsiooni või suuruse tõttu ei ole võimalik tagada käesoleva seaduse § 134 lõikes 2 sätestatud kuja vähimat ulatust, võib Keskkonnaamet otsusega vähendada kuja tingimusel, et reovee puhastamisel rakendatakse inimese tervise ohutuse tagamise, keskkonnoahu vältimise ja keskkonnariski vähendamise meetmeid.

§ 136. Kanalisatsiooniehitisest lähtuva keskkonnoahu vältimine ja keskkonnariski vähendamine

(1) Kanalisatsiooniehitisest lähtuv keskkonnoaht ei tohi ulatuda kujast kaugemale.

(2) Kui kavandatavast kanalisatsiooniehitisest lähtuv keskkonnoaht või keskkonnarisk võib ulatuda kujast kaugemale, peab kohaliku omavalitsuse üksus sellise ohu vältimiseks või riski vähendamiseks ruumilisel planeerimisel rakendama vajalikke meetmeid, sealhulgas:

- 1) suurendama kuja ulatust, kui see ei too kaasa põhjendamatuid piiranguid maaomanikele maa kasutamisel;
- 2) muutma kanalisatsiooniehitise asukohta.

(3) Kui kanalisatsiooniehitisest lähtuv oluline keskkonnahäiring ulatub kujast kaugemale, peab selle omanik või valdaja keskkonnoahu vältimiseks ja keskkonnariski vähendamiseks rakendama vajalikke meetmeid, sealhulgas muutma reovee puhastamise või reoveesette töötlemise tehnoloogilist lahendust.

§ 137. Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kuja täpsustatud ulatus

Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatuse kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

4. jagu

Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla veekaitse nõuded

§ 138. Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla

(1) Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla käesoleva jao tähenduses on naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse mahuti, mille maht on:

- 1) üle kolme kuupmeetri;
- 2) üle kolme kuupmeetri koos torustiku ja seadmetega;
- 3) üle kolme kuupmeetri koos torustiku ja seadmetega ning laadimis- või tankimisplatsiga.

(2) Hoidla peab tagama naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidmise viisil, mis ei kahjusta inimese tervist või vara või keskkonda.

(3) Hoidlad ja seadmed peavad olema lekkekindlad.

§ 139. Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla asukoha valiku nõuded

(1) Hoidla asukoha valikul tuleb eelistada ala, mis vastab kõikidele järgmistele nõuetele:

- 1) põhjavesi on saastatuse eest keskmiselt kaitstud, suhteliselt kaitstud või kaitstud;
- 2) hoidla jääb läheduses asuvate põhjaveehaarete põhjaveevoolu suhtes allavoolu ja neist võimalikult kaugemale;
- 3) hoidla jääb asulast valdavate tuulte suhtes allatuult;
- 4) ala ei ohusta ülejutused;
- 5) ala kasutatakse tootmiskauna.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõuetele vastavat ala valla või linna piirides ei leidu, valitakse hoidla asukohaks ala, mis vastab võimalikult paljudele lõikes 1 nimetatud nõuetele.

§ 140. Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla kuja

(1) Hoidla kuja on naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse mahuti välispinna või selle täitmis- või tühendusava kõige väiksem lubatud kaugus suurõnnetuse ohuga ettevõttest, elamust, majutus-, ravi-, spordi-, haridus-, kaubandus- ja teenindushoonest, samuti transpordihoonest, mis teenindab regulaarselt inimesi.

(2) Hoidla kuja peab sõltuvalt hoidla mahust olema vähemalt 25 meetrit, kuid mitte üle 150 meetri.

(3) Kui hoidla teenindab suurõnnetuse ohuga ettevõtet, võivad kuja piires asuda suurõnnetuse ohuga ettevõtte hooned ja kuja võib ulatuda veehaarde sanitaarkaitsealale.

§ 141. Piirangud naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla kuja puhul

- (1) Hoidla kuja piires on keelatud igasugune tegevus, mis ei ole seotud hoidla kasutamisega.
- (2) Hoidla kuja piires võivad asuda hoidla teenindamiseks vajalikud hooned, tööstus-, lao- ja põllumajandushooned ning käesoleva seaduse § 140 lõikes 1 nimetatata transpordihooned.
- (3) Hoidla võib paikneda suurõnnetuse ohuga ettevõtte territooriumil, kui hoidla teenindab ainult seda ettevõtet.

§ 142. Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kuja täpsustatud ulatus

Naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kuja täpsustatud ulatuse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

5. jagu

Saasteainete laevalt merre heitmise vältimine ja nõuded ballastveele

§ 143. Saasteainete laevalt merre heitmine

(1) Saasteainete laevalt merre heitmine on ohtlike ja kahjulike ainete mereveol tekitatud kahju eest kantava vastutuse ja kahju hüvitamise 1996. aasta rahvusvahelise konventsiooni artikli 1 lõikes 5 sätestatud ohtlike ja kahjulike ainete laevalt merre laskmine mis tahes põhjusel, kaasa arvatud selliste ainete leke ja väljapumpamine, ning 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (edaspidi *MARPOL*) IV, V ja VI lisa sätestatud heited merre.

(2) Saasteainete laevalt merre heitmine on keelatud.

(3) Merealal, rahvusvaheliseks meresõiduks kasutatavates väinades ning avamerel saasteainete laevalt merre heitmist ei peeta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud keelu rikkumiseks, kui:

- 1) saasteainete laevalt merre heitmine on vajalik laeva ohutuse tagamiseks või inimelu päästmiseks merel;
- 2) saasteaineid heidetakse laevalt merre saastatuse tõrjeks saastamisest tuleneva kahju vähendamise eesmärgil ning nende saasteainete merealal kasutamiseks on käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreering sama paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud tegevuseks ning muudel juhtudel saasteainete laevalt merre heitmise asukohariigi pädeva asutuse luba või nõusolek;
- 3) saasteainete laevalt merre heitmine vastab *MARPOL* I lisa reeglis 15 või 34 või II lisa reeglis 13 sätestatule;
- 4) saasteainete laevalt merre heitmine vastab *MARPOL* IV lisa reeglites 3 ja 9–11, V lisa reeglites 3–6 ja 9 ning VI lisa reeglites 3, 4 ja 12–16 sätestatule.

(4) Saasteainete laevalt merre heitmist ei peeta reederi, kapteni ega kapteni vastutusel tegutseva laevapere toimepandud õigusrikkumiseks, kui merealal, rahvusvaheliseks meresõiduks kasutatavates väinades ning avamerel aset leidnud saasteainete merreheite on põhjustanud laeva või selle seadmete vigastus ja kui pärast vigastuse ilmnemist või merreheite avastamist on tarvitusele võetud kõik mõistlikud ettevaatusabinõud merreheite vältimiseks või vähendamiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud erandit ei kohaldata, kui saasteainete laevalt merre heitmise põhjustas reederi või kapteni tahtlik või ettevaatamatu tegu.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud keeldu ei kohaldata sõjalaevadele, mereväe abilaevadele ja muudele laevadele, mille omanik või valdaja on riik ning mida kasutatakse mitteärielistel eesmärkidel.

(7) Merel, Narva jõel ja Peipsi järvel ohtlike ning kahjulike ainete käitlemise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

§ 144. Saasteainete laevalt merre heitmise ja merel toimuva muu keelatud tegevusega tekitatud keskkonnakahju

(1) Saasteainete laevalt merre heitmise või merel toimuva muu keelatud tegevusega veele või looma- või taimeliigi isenditele tekitatud kahju (edaspidi *keskkonnakahju*) on otseselt või kaudselt mõõdetav ebasoodne muutus vee kvaliteeti või looma- või taimeliikide kooslusi iseloomustavates näitajates, sealhulgas isendite elupaiga kvaliteedis või isendite käitumises või seisundis.

(2) Rannikuveele tekitatud kahjuks peetakse sellist vee kvaliteedi ebasoodsat muutust, mis halvendab rannikuvee seisundit nii, et muutub rannikuvee seisundiklass.

§ 145. Keskkonnakahju tuvastamine ja algne olukord

(1) Saasteainete laevalt merre heitmisega või merel toimuva muu keelatud tegevusega tekitatud keskkonnakahju tuvastamisel arvestatakse alget olukorda ning käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud.

(2) Algne olukord on loodusvara ja selle pakutavate hüvede selline seisund, mis eksisteeriks, kui kahju ei oleks tekitatud.

(3) Keskkonnakahju tuvastamisel lähtutakse saasteaine keskkonnaohtlikkusest, laevalt merre heidetud saasteainete kogusest ja nende sisaldusest merevees, liikide populatsiooni ja levila suurusel, liikide isendite elupaiga kvaliteedi, rännete ja reproduktiivse käitumise ning füsioloogilise seisundi muutustest, saasteainete laevalt merre heitmisega või merel toimuva muu keelatud tegevusega põhjustatud muutuse kestusest ja geograafilisest ulatusest, muutusest mõjutatud koosluste ja populatsioonide hulgast, muutuse pöördumatusest ning mõjutatud ökosüsteemi elementide taastumisvõimest ja taastumisaegast.

(4) Keskkonnakahjuna ei pea käsitama ebasoodsat muutust, mis on väiksem kui looduslik muutus, mida peetakse konkreetse elupaiga, liigi või kaitstava ala puhul normaalseks, mis on tekkinud looduslikel põhjustel või tavapärase majandamise käigus või millest hoolimata elupaik, liik või kaitstav ala saavutab lühikese aja jooksul ja ilma sekkumiseta kas algse olukorra või olukorra, mis võimaldab saavutada algse olukorraga võrreldes samaväärse või parema olukorra.

(5) Kui rannikuvee seisundiklassi ei ole määratud, lähtutakse veele tekitatud kahju tuvastamisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ning vajaduse korral eksperdi arvamusest, võttes arvesse vastava rannikuveekogumi tüübiomaseid võrdlustingimusi, survetegurite olemasolu ja nende eeldatavat mõju, rannikuveekogumi üldmuljet ning ökoloogilise seisundi üldkirjeldust.

(6) Kahju ulatuse määramisel võetakse aluseks, et:

1) kahju on oluline, kui muutused on ulatuslikud ja hõlmavad suurt ala või suurt koosluste ja populatsioonide hulka, kuid kahjustatud keskkond taastub ühe kuni viie aasta jooksul või kui laevalt on merre heidetud hinnanguliselt 1000 tonni või rohkem saasteaineid;

2) kahju on suur, kui muutused on pöördumatud või kahjustuseelse seisundi taastumine võtab aega rohkem kui viis aastat või kui merre on heidetud hinnanguliselt 2000 tonni või rohkem saasteaineid.

(7) Saasteainete laevalt merre heitmisega või merel toimuva muu keelatud tegevusega tekitatud keskkonnakahju tuvastab Keskkonnaamet. Keskkonnaametil on õigus nõuda kahju tekitajalt keskkonnakahjuga või kahju ohuga seotud ning muid kahju tuvastamiseks vajalikke andmeid.

(8) Nende liikide ja liigirühmade nimekirja, millele avalduva ebasoodsa mõju tagajärge peetakse veele, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele tekitatud kahjuks käesoleva seaduse § 144 lõike 1 tähenduses, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 146. Eksperdi kaasamine

(1) Keskkonnaamet võib kahju hindamiseks kaasata eksperte.

(2) Eksperdiks võib olla füüsiline isik, kellel on loodusvara ja selle pakutavate hüvede uurimisel pikaajalised kogemused ning kes on andnud usaldusväärseid hinnanguid asjaomase loodusvara kaitse või säästliku kasutamise kohta, või juriidiline isik kirjeldatud füüsilise isiku kaudu.

(3) Kui keskkonnakahju võib mõjutada inimese tervist, lähtub Keskkonnaamet eksperdi valikul Sotsiaalministeeriumi arvamusest selle kohta, millistele kriteeriumidele peab ekspert sellisel juhtumil vastama.

§ 147. Ballastvee keskkonda juhtimise tingimused

(1) Keskkonda võib juhtida inimese tervisele ja keskkonnale ohutut ballastvett.

(2) Käesolevas seaduses kasutatakse terminit *ballastvesilaevade* ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise 2004. aasta rahvusvahelise konventsiooni tähenduses.

(3) Inimese tervisele ohutuna käsitatakse ballastvett, mis vastab laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise 2004. aasta rahvusvahelise konventsiooni lisa reegli D-2 lõike 2 nõuetele.

(4) Keskkonnale ohutuna käsitatakse ballastvett, mis vastab laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise 2004. aasta rahvusvahelise konventsiooni lisa reegli D-2 lõike 1 nõuetele.

6. jagu

Tegevuse piiramine veehaarde sanitaarkaitsealal ning joogiveehaarde valgalal, toitealal ja hooldusalal

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 148. Veehaarde sanitaarkaitseala

(1) Veehaarde sanitaarkaitseala on joogivee võtmiseks või joogivee tootmiseks kasutatavat veehaaret ümbritsev maa- või veeala, kus vee kvaliteedi halvenemise vältimiseks ja veehaarde ehitiste kaitsmiseks on tegevust piiratud käesoleva seaduse § 151 kohaselt.

(2) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 149. Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala ulatus

(1) Kui põhjaveehaarde projektikohane veevõtt on 10–500 kuupmeetrit ööpäevas, on sanitaarkaitseala ulatus:

- 1) 10 meetrit, kui veehaardega avatud põhjaveekiht on kaitstud;
- 2) 30 meetrit, kui veehaardega avatud põhjaveekiht on keskmiselt kaitstud või suhteliselt kaitstud;
- 3) 50 meetrit, kui veehaardega avatud põhjaveekiht on kaitsmata või nõrgalt kaitstud.

(2) Kui põhjaveehaarde projektikohane veevõtt on üle 500 kuupmeetri ööpäevas, on sanitaarkaitseala ulatus:

- 1) 30 meetrit, kui veehaardega avatud põhjaveekiht on suhteliselt kaitstud või kaitstud;
- 2) 50 meetrit, kui veehaardega avatud põhjaveekiht on kaitsmata, nõrgalt kaitstud või keskmiselt kaitstud.

(3) Kui tegelik veevõtt erineb projektikohasest veevõtust, võib Keskkonnaamet määrata sanitaarkaitseala ulatuse või muuta sanitaarkaitseala hooldusalaks, lähtudes tegelikust veevõtust.

(4) Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala ulatuse ning ehitusseadustiku alusel kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaitsevööndi kattuvuse korral lähtutakse rangeimast nõudest.

§ 150. Pinnaveehaarde sanitaarkaitseala ulatus

(1) Pinnaveehaarde sanitaarkaitseala ulatus on:

- 1) veevõtukohest 200 meetrit ülesvoolu, 50 meetrit allavoolu ning 50 meetrit mõlemale poole mööda veekogu kaldaga risti tõmmatud ja veevõtukohta läbivat joont, kui vett võetakse vooluveekogust;
- 2) veekogu akvatoorium vähemalt koos 90 meetri laiuse vööndiga veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonest maa poole, kui vett võetakse maismaa seisuveekogust.

(2) Pinnaveehaarde sanitaarkaitseala ulatus võib olla väiksem kui 90 meetrit veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonest, kui ajalooline sanitaarkaitseala piir on asunud veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonele lähemal kui 90 meetrit.

(3) Pinnaveehaarde sanitaarkaitseala ulatuse ning ehitusseadustiku alusel kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaitsevööndi kattuvuse korral lähtutakse rangeimast nõudest.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud juhtudel määrab veehaarde sanitaarkaitseala täpsed piirid sanitaarkaitseala projekti alusel Keskkonnaamet.

§ 151. Tegevuse piiramine veehaarde sanitaarkaitsealal

(1) Veehaarde sanitaarkaitsealal tuleb vältida põhjavee, veekogu või selle osa kvaliteedi halvenemist ulatuses, mis võib joogivee tootmisel kaasa tuua veetöötluse kulude olulise suurenemise.

(2) Veehaarde sanitaarkaitsealal on majandustegevus keelatud, välja arvatud:

- 1) veehaarde ehitamine, teenindamine ja kasutamine;
- 2) sanitaarkaitseala hooldamine;
- 3) metsa hooldamine;
- 4) rohttaimede niitmine ja niite koristamine või äravedu;
- 5) õiguspäraselt ehitatud ehitise kasutamine ja muu ehitisega seonduv tegevus kavandatud viisil, kui ehitis ei põhjusta vee kvaliteedi halvenemist;
- 6) teadustöö tegemine.

(3) Veehaarde sanitaarkaitsealal on lubatud:

- 1) keskkonnaseire;
- 2) keskkonnajärelevalve;
- 3) tervisekaitse riiklik järelevalve.

(4) Pinnaveehaarde sanitaarkaitsealal võivad viibida ainult isikud, kes täidavad käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud tegevusega seotud ülesandeid.

(5) Pinnaveehaarde sanitaarkaitseala omanik või valdaja võib lubada isikuid veehaarde sanitaarkaitsealale virgestus- ja keskkonnaharidusliku tegevuse eesmärgil ajutiselt ning piiratud ulatuses, kui tagatakse veehaarde ja vee kaitse. Nimetatud tegevus ei ole lubatud pinnavee sanitaarkaitseala haldava vee-ettevõtja nõusolekuta.

(6) Keskkonnaamet võib veehaarde omanikult või valdajalt vajaduse korral nõuda sanitaarkaitseala piiride tähistamist looduses või sanitaarkaitseala piiramist aiaga. Asjakohased nõuded esitatakse veehaarde sanitaarkaitseala projekteerimistingimustes.

§ 152. Veehaarde sanitaarkaitseala ulatuse suurendamine

(1) Kui põhjaveehaarde projektikohane veevõtt on üle 500 kuupmeetri ööpäevas, võib sanitaarkaitseala ulatuda veehaardest kuni 200 meetrini.

(2) Kui pinnaveehaarde projektikohane veevõtt on üle 500 kuupmeetri ööpäevas, võib sanitaarkaitseala hõlmata veekogu kaldavööndi kuni 1000 meetri laiuses.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhtudel määrab veehaarde sanitaarkaitseala täpsed piirid sanitaarkaitseala projekti alusel Keskkonnaamet.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud veehaarde sanitaarkaitseala ulatuse suurendamise nõuded ja nõuded veehaarde sanitaarkaitseala projekti kohta kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 153. Joogiveehaarde valgala ja toiteala ning tegevuse piiramine neil aladel

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(1) Joogiveehaarde valgala käesoleva seaduse tähenduses on piirkond, millelt põhjavesi liigub veehaardesse ja mille ulatus esitatakse käesoleva seaduse § 85² kohases riskihindamises.

(2) Joogiveehaarde toiteala käesoleva seaduse tähenduses on piirkond, millelt pinnavesi liigub veehaardesse ja mille ulatus esitatakse käesoleva seaduse § 85² kohases riskihindamises.

(3) Käesoleva seaduse §-s 85² sätestatud riskihindamise tulemuste alusel võib Keskkonnaamet joogiveehaarde kaitseks selle valgala või toiteala vajaduse korral keelata või piirata järgmisi tegevusi:

- 1) sellise ehitise ehitamine, millega kaasneb keskkonnoaht;
- 2) väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine;
- 3) ohtlike ainete juhtimine pinnasesse ning pinna- ja põhjavette;
- 4) reoveesette kasutamine ja sõnnikuauna paigutamine;
- 5) maavara kaevandamine;
- 6) jäätmete käitlemine;
- 7) kalmistu rajamine.

(4) Joogiveehaarde valgala ja toiteala määramise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 154. Hooldusala ja tegevuse keelamine hooldusalal

(1) Hooldusala on järgmistel rajatistel:

- 1) avatud soojussüsteemi puurkaev;
- 2) riiklikku keskkonnaseirejaamade nimistusse kuuluv põhjaveeseire salvkaev, puurkaev ja puurauk, mida kasutatakse üksnes põhjaveeseire eesmärgil;
- 3) puurkaev, mille kaudu võetakse vett alla kümne kuupmeetri ööpäevas või võetakse tootmisvett;

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

4) salvkaev.

(2) Hooldusala käesoleva seaduse tähenduses on salvkaevu, puurkaevu või puurauku ümbritsev maa- või veeala, kus põhjavee saastumise vältimiseks on käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt tegevus piiratud.

(3) Hooldusala ulatus on kümme meetrit.

(4) Riiklikku keskkonnaseirejaamade nimistusse kuuluva põhjaveeseire salvkaevu, puurkaevu ja puuraugu hooldusala on viis meetrit, kui seda salvkaevu, puurkaevu või puurauku kasutatakse ainult seire eesmärgil.

(4¹) Veelega nõutava põhjavee omaseire puurkaevu ja puuraugu hooldusala on viis meetrit, kui seda puurkaevu või puurauku kasutatakse ainult seire eesmärgil ja sealt ei kavandata veevõttu muuks otstarbeks.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(5) Hooldusalal on põhjavee saastumise vältimiseks keelatud tegevus, mis võib ohustada põhjaveekihi vee omadusi, sealhulgas:

- 1) väetise ja taimekaitsevahendi hoidmine ja kasutamine;
- 2) karjatamine;
- 3) ohtlike ainete juhtimine pinnasesse ja põhjavette;
- 4) maaparandussüsteemide rajamine;
- 5) sellise ehitise ehitamine, millega kaasneb keskkonnoaht;
- 6) reoveesete kasutamine, sõnniku ja vadaku laotamine ning sõnnikuauna paigutamine;
- 7) kanalisatsiooni või reovee kogumissüsteemi rajamine ja heitvee või saasteainete pinnasesse juhtimine;
- 8) kalmistu rajamine;
- 9) jäätmete käitlemine;
- 10) maavara kaevandamine.

7. jagu

Keskkonnanõuded põllumajandusliku tegevuse kohta

§ 155. Põlluraamat

(1) Põllumajandusega tegelev isik peab pidama põlluraamatut, millesse tuleb kanda andmed põllumajandusliku tegevuse kohta.

(2) Põllumajanduslik tegevus käesoleva seaduse tähenduses on põllumajandustoodete kasvatamine ja tootmine, sealhulgas saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade pidamine ja aretamine ning maa hoidmine heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes.

(3) Põlluraamatusse kantud andmeid säilitatakse kümme aastat andmete põlluraamatusse kandmisest arvates.

(4) Põllumassiivi või selle osa üleminekul uuele valdajale tuleb põllumassiivi või selle osa andmeid sisaldav põlluraamatu osa üle anda uuele valdajale, kes jätkab selle põlluraamatu osa pidamist.

(5) Põlluraamatusse kantavate andmete loetelu ja põlluraamatu pidamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 156. Hea põllumajandustava

(1) Hea põllumajandustava käesoleva seaduse tähenduses on Eesti loodus- ja kliimatingimustele vastavad ning üldisi keskkonnatingimusi arvestavad üldtunnustatud tootmisvõtted ja -viisid, mille järgimine võimaldab vähendada põllumajanduslikust tegevusest põhjustatud keskkonnariski veele.

(2) Hea põllumajandustava meetmed on sätestatud käesoleva seaduse § 119 punktis 3, §-des 158–161, § 164 lõigetes 1–7, § 167 lõikes 1 ja lõike 2 alusel kehtestatud õigusaktis ning § 168 lõikes 5.

§ 157. Väetis

(1) Väetis käesoleva seaduse tähenduses on aine või valmistis, mille kasutamise otstarve on kasvatatavate taimede varustamine toitainetega. Käesoleva seaduse tähenduses peetakse väetiseks ka sõnnikut, virtsa, silomahla, komposti ning muid väetamiseks kasutatavaid orgaanilisi taimse või loomse päritoluga aineid, mis viiakse mulda otse või töödelduna.

(2) Sõnnik käesoleva seaduse tähenduses on looma väljaheidet ning looma väljaheidete ja allapanu segu, samuti töödeldult.

(3) Sõnnikutüüp määratakse sõnnikus sisalduva kuivaine protsendi järgi:

- 1) vedelsõnnik, milles on kuivainet kuni 7,9 massiprotsenti;
- 2) poolvedelsõnnik, milles on kuivainet 8,0–19,9 massiprotsenti;
- 3) tahesõnnik, milles on kuivainet 20,0–24,9 massiprotsenti;
- 4) sügavallapanusõnnik, milles on kuivainet vähemalt 25,0 massiprotsenti.

§ 158. Väetise kasutamise ja hoidmise nõuded ning taimekaitsevahendi kasutamise nõuded

(1) Väetise laotamine lennukilt on keelatud.

(2) Väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine ning vee kvaliteeti halvendada võiv muu tegevus on keelatud allikatel, karstivormidel ja karstijärvikutel ning nende ümbruses kümne meetri ulatuses allika veepiirist, karstivormi servast või karstijärviku kõrgeima veetaseme piirist.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3) Mineraalväetist ei tohi laotada juhul, kui maapind on külmunud, lumega kaetud, perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.

(4) Lämmastikku sisaldavat mineraalväetist ei tohi laotada 15. oktoobrist kuni 20. märtsini.

(5) Väetise kasutamise ja hoidmise nõuded põhja- ja pinnavee kaitseks ning põllumajandustootmisest pärineva saastatuse vältimiseks ja piiramiseks ning nende nõuete täitmise hindamise meetodid kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 159. Sõnniku kasutamise nõuded

(1) Vedelsõnnikut ei tohi laotada 1. novembrist kuni 20. märtsini ja juhul, kui maapind on külmunud, lumega kaetud, perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.

(2) Keskkonnaamet võib ilmastikutingimustest lähtudes keelata vedelsõnniku laotamise 15. oktoobrist alates.

(3) Vedelsõnniku paisklaotamine on keelatud 20. septembrist kuni 20. märtsini ja juhul, kui maapind on külmunud, lumega kaetud, perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.

(4) Poolvedel-, tahe- ja sügavallapanusõnnikut ning muud orgaanilist väetist ei tohi laotada 1. detsembrist kuni 20. märtsini ja juhul, kui maapind on külmunud, lumega kaetud, perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.

(5) Kasvavate kultuurideta põllul tuleb sõnnik mulda viia võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 24 tunni jooksul laotamise lõpetamisest arvates.

[RT I, 22.02.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(6) Kasvavate kultuuridega kaetud haritavale maale tohib 1. novembrist kuni 30. novembrini laotada sõnnikut juhul, kui see viiakse mulda 24 tunni jooksul.

[RT I, 22.02.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(7) Haritav maa käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) põllumaa;
- 2) aianduslik maa – viljapuu- ja marjaistandik, puukool ning ajutiste kasvuhoonetega katmikala.

§ 160. Väetamine kaldega alal

(1) Kui maapinna kalle on 5–10 protsenti, on pinnale väetise laotamine keelatud 1. oktoobrist kuni 20. märtsini.

(2) Väetise laotamine on keelatud haritaval maal, mille maapinna kalle on üle 10 protsendi. Erandina on üle 10-protsendise kaldega maapinnal väetise laotamine lubatud käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud juhtudel.

(3) Maapinna kalde määramisel lähtutakse eelkõige Eesti topograafia andmekogusse kantud kõrgusandmetest. Kui maapinna kalde määramisel ei ole võimalik kasutada Eesti topograafia andmekogu andmeid, siis kasutatakse kalde määramiseks kohapealset mõõdistamist.

(4) Maapinna kalde määramise alused põllumassiivi piires ning kaldega ala väetamise erandid kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 161. Väetisega antava lämmastiku ja fosfori piirnormid

(1) Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 170 kilogrammi lämmastikku aastas, sealhulgas loomade karjatamisel maale jäävas sõnnikus sisalduv lämmastik.

(2) Väljaspool nitraaditundlikku ala on maisile, kõrrelistele heintaimedele ja kõrrelisterohkele rohumaale, milles on libliköielisi kuni 25 protsenti, lubatud anda käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel kehtestatud lämmastikukogused sõnnikulämmastikuga. Sõnnik tuleb laotada enne 15. augustit ja mitmes jaos. Erandit ei kohaldata turvasmuldadele.

(3) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul peab põllumajandustootja pidama põllupõhist arvestust lämmastiku ja fosfori mulda viimise ja mullast väljaviimise kohta.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.01.2023]

(4) Lämmastiku ja fosfori mulda viimise ja mullast väljaviimise üle arvestuse pidamise nõuded ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(5) Looduslikul rohumaal on keelatud kasutada väetist, välja arvatud loomade karjatamisel maale jäävas sõnnikus sisalduv lämmastik ja fosfor, mille kogus ei tohi ületada käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 8 sätestatud lämmastiku ja fosfori piirnorme.

(6) Looduslik rohumaa käesoleva seaduse tähenduses on selline rohumaa, mida inimene ei ole mõjutanud väetamise, harimise, seemendamise ega muude võtetega. Looduslike rohumaaade hulka kuuluvad looduslikud karjamaad ja looduslikud niidud, sealhulgas aruiniit, puisniit, rannaniit, looniit, lamminiit, sooniit ja puiskarjamaa.

(7) Väetisega on lubatud anda põllumajanduskultuuridele aastas selline kasvuks vajalik kogus lämmastikku haritava maa ühe hektari kohta, mis on kehtestatud käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel.

(8) Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 25 kilogrammi fosforit aastas, sealhulgas fosfor, mis jääb loomade karjatamisel maale loomade väljaheidetega. Haritavale maale sõnnikuga antava fosfori kogust võib vajaduse korral suurendada või vähendada arvestusega, et jooksva viie aasta keskmisena antud fosfori kogus ei ületa 25 kilogrammi hektari kohta.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud ei kohaldata, kui mullas taimedele omastatava fosfori tarve on suur või väga suur ja selle tõendamiseks on põllumajandusega tegelev isik korraldanud vähemalt kord viimase viie aasta jooksul iga viie hektari kohta mullaproovide võtmise ning analüüsimeetodid akrediteeritud laborianalüüsi meetodiga.

(10) Fosforitarbe klassid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(11) Haritava maa ühe hektari kohta aastas antavad maksimaalsed lämmastikukogused põllumajanduskultuuride kaupa sõltuvalt kultuuri kasvuks vajalikust väetustarbest kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(12) Eri tüüpi sõnniku toitainesisalduse arvutuslikud väärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(13) Sõnniku toitainete sisalduse määramisel võetakse aluseks käesoleva paragrahvi lõike 12 alusel arvatud väärtused või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud sõnnikuproovi tulemused.

§ 162. Väetamisplaan

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(1) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(2) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3) Põllumajandusega tegelev isik, kes kasutab 50 ja rohkem hektarit haritavat maad ning lämmastikku sisaldavat väetist, koostab igal aastal enne külvi või mitmeaastase kultuuri korral enne vegetatsiooni algust väetamisplaani.

(4) Väetamisplaani võib pidada põlluraamatus. Väetamisplaani andmeid säilitatakse kümme aastat.

(5) Väetamisplaanis esitatavate andmete loetelu ja väetamisplaani pidamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 163. Loomapidamise piirangud

(1) Loomade pidamisel peab põllumajandusettevõtja kasutatava maa suurus võimaldama tekkiva sõnniku laotamist käesoleva seaduse § 161 lõigetega 1 ja 8 kehtestatud sõnnikuga antava lämmastiku ja fosfori piirnormide kohaselt.

(2) Kui ettevõttes tekkiv sõnnik kogus ületab sõnnikuga antava lämmastiku ja fosfori kohta käesoleva seaduse § 161 lõigetega 1 ja 8 kehtestatud piirnorme haritava maa ühe hektari kohta, tohib rohkem loomi pidada juhul, kui üle jääv sõnnik võõrandatakse sõnniku vastuvõtjaga sõlmitud lepingu alusel.

(3) Kui sõnniku äravedamiseks kasutatakse kolmanda osalise pakutavat äravedamisteenust, peab teenuse tellija säilitama teenuse osutamise seotud dokumendid laotamis- või müügilepingu lisana.

§ 164. Sõnniku hoidmise nõuded

(1) Kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle viie loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnnikutüübist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla.
[RT I, 22.02.2019, 1- jõust. 01.01.2023]

(2) Sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla peab mahutama peetavate loomade vähemalt kaheksa kuu sõnniku ja virtsa ning vajaduse korral, sõltuvalt loomapidamishoones kasutatavast tehnoloogiast, ka sealt pärit reovee. Sõnnikuhoidla mahutavuse arvutamisel võib välja arvata karjatamisperioodil loomade poolt karjamaale jäetava sõnniku koguse.

(3) Loomapidamishooneel, kus kasutatakse sügavallapanutehnoloogiat ja mis mahutab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõnnikukoguse, ei pea sõnnikuhoiidlat olema.

(4) Kui sügavallapanutehnoloogiaga loomapidamishoone ei mahuta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõnnikukogust, peab üle jääva koguse jaoks olema seda mahutav hoidla.

(5) Sõnnikuhoidla, sõnniku- ja virtsahoidla ning loomapidamishoone peab olema lekkekindel ning nende konstruktsioon peab tagama ohutuse ja lekete vältimise hoidla käitamisel, sealhulgas selle täitmisel ja tühjendamisel.

(6) Kui loomapidamishoones peetavaid loomi on viis või vähem loomühikut ja seal tekib tahesõnnik või sügavallapanusõnnik, võib tekkivat sõnnikut ajutiselt enne laotamist või auna viimist hoiustada hoone juures veekindla põhjaga alal ning vihmavee eest kaitstult.

[RT I, 22.02.2019, 1- jõust. 01.01.2023]

(7) Kui loomapidaja suunab sõnniku lepingu alusel hoidmisele või töötlemisele teise isiku hoidlasse või töötlemiskohta, peab loomapidamishoone jaoks olema lekkekindel hoidla, mis mahutab vähemalt ühe kuu sõnnikukoguse.

(8) Põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 165. Sõnniku hoidmine aunas

(1) Haritaval maal on enne laotamist lubatud aunas hoida kuni kahe kuu jooksul vaid tahe- ja sügavallapanusõnnikut, mille kogus ei ületa ühe vegetatsiooniperioodi kasutuskogust.

(2) Sõnnikuaun on käesoleva seaduse § 158 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete kohaselt põllul hoitav sõnnikukogum.

(3) Sügavallapanusõnnikut, mille kogus ei ületa ühe vegetatsiooniperioodi kasutuskogust, on aunas lubatud hoida kuni kaheksa kuud ja auna asukohast tuleb teavitada Keskkonnaametit, esitades teatise infosüsteemi kaudu vähemalt 14 päeva enne aunastamise alustamist.

(4) Tahe- ja sügavallapanusõnniku ladustamine auna on keelatud 1. novembrist kuni 31. detsembrini.

(5) Sõnnikuaun peab paiknema tasasel maal, vähemalt 50 meetri kaugusel veekogust, kaevust ning karstivormist ja karstijärvikust. Sõnnikuauna ei tohi rajada maaparandussüsteemi drenaažitoru kohale, kaitsmata põhjaveega, liigniiskele ega üleujutatavale alale.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teatise andmekoosseisu ja teatise esitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 166. Sõnniku kompostimine

(1) Sõnniku kompostimine käesoleva seaduse tähenduses on sõnniku aeroobne lagundamine, mille käigus orgaaniline aine laguneb mikro- ja makroorganismide toimel. Käesoleva seaduse tähenduses ei käsitata sõnniku kompostimisena kompostimist kompostimisseadmes.

(2) Sõnnikut tohib kompostida eelkõige sõnnikuhoiidlas või haritaval maal aunas. Väljaspool ettevõtte sõnnikuhoiidlat olevat kompostitava sõnniku kogust ei arvestata sõnnikuhoidla mahutavuse osana.

(3) Aunas on lubatud kompostida ainult sügavallapanusõnnikut, mille kuivainesisaldus on aunastamisel vähemalt 25 protsenti. Kompostitava sõnniku kuivainesisaldus määratakse ühesuguse tehnoloogiaga toodetud sõnnikust tootja kulul enne aunastamise alustamist vähemalt kord kahe aasta jooksul ühest proovist akrediteeritud laborianalüüsi meetodiga.

(4) Sõnniku kompostimiseks auna rajamisest ja selle asukohast tuleb teavitada Keskkonnaametit, esitades teatise infosüsteemi kaudu vähemalt 14 päeva enne aunastamise alustamist.

(5) Kompostimine põllul aunas on lubatud sellises mahus, mille puhul ei ole ületatud samale põllule laotada lubatud toitainete piirnormid, mis on sätestatud käesoleva seaduse § 161 lõigetes 1 ja 8. Kompostitava sõnniku auna kõrgus auna rajamise ajal võib olla kõige rohkem kaks meetrit ja auna kuju peab välistama sademevee kogunemise aunale.

(6) Kompostitav sõnnik tuleb aunast põllule laotada 24 kuu jooksul pärast aunastamise alustamist.

(7) Komposti aunast äravedamise järel tuleb rohumaal asunud auna alus haljastada järgmise vegetatsiooniperioodi alguseks. Uut kompostitava sõnniku auna ei tohi paigutada samasse kohta viie aasta jooksul pärast laotamist.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teatise andmekoosseisu ja teatise esitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 167. Väetise ja silo ladustamise ning vedamise nõuded

(1) Väetise ja silo vedamisel ning ladustamisel peab vältima nende sattumist keskkonda.

(2) Väetise ja silo vedamise ning ladustamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 168. Põllumajandusliku tegevuse piirangud nitraaditundlikul alal

(1) Nitraaditundliku ala kaitsmata põhjaveega alal pinnakatte paksusega kuni kaks meetrit ja karstialal võib piirata:

- 1) mineraalväetisega antavat lämmastikku aasta keskmise koguseni 100 kilogrammi haritava maa ühe hektari kohta;
- 2) loomapidamist 1,5 loomühikuni põllumajandusmaa ühe hektari kohta;
- 3) reoveesette kasutamist.

(2) Põllumajandusmaa käesoleva seaduse tähenduses on haritav maa ja looduslik rohumaad.

(3) Nitraaditundlikul alal asuvatele olulistele allika- ja karstialadele jäävatel allikatel, karstivormidel ja karstijärvikutel ning nende ümbruses 50 meetri ulatuses allika veepiirist, karstivormi servast või karstijärviku kõrgeima veetaseme piirist on keelatud:

- 1) väetamine;
- 2) taimekaitsevahendi kasutamine;
- 3) sõnniku hoidmine aunas;
- 4) maakasutuse sihtotstarbe muutmine;
- 5) loodusliku rohumaad, metsa või soo ülesharimine;
- 6) vee kvaliteeti ohustava ehitise rajamine;
- 7) maavara või maa-ainese kaevandamine;
- 8) heitvee pinnasesse juhtimine;
- 9) reoveesette laotamine;
- 10) metsa lageraie;
- 11) kuivendussüsteemi ehitamine;
- 12) kalmistu või matmiskoha rajamine.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud piirangute ulatuse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(5) Nitraaditundlikul alal asuvast põllumajandusega tegeleva isiku kasutatavast haritavast maast peab vähemalt 30 protsenti olema 1. novembrist kuni 31. märtsini kaetud taimkattega. Sellest protsendist kolmandikku võib hoida kõrretüü all.

(6) Taimkattena käesoleva seaduse tähenduses mõistetakse talvituvaid kultuure, nagu taliteraviljad, taliraps, talirüps, kõrrelised ja liblikõielised heintaimed ning maitse- ja ravimtaimed.

(7) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 169. Karjatamise üldnõuded veekaitsevööndis

(1) Karjatamine veekaitsevööndis ei tohi põhjustada:

- 1) kaldaerosiooni ega veekogu risustamist;
- 2) vee-elustiku ega kalade kudealade kahjustumist;
- 3) negatiivset mõju veekogu avalikule kasutamisele ega kallasraja kasutamisele;
- 4) looduskaitse all oleva veeobjekti ega kultuuripärandi kahjustamist;
- 5) veekogus muud olulist keskkonnanähäiringut;
- 6) maaparandussüsteemi nõuetekohase toimimise häirimist.

(2) Veekaitsevööndiga karjamaal karjatatavatele loomadele ei tohi anda lisaööta, välja arvatud mineraalsööt.

(3) Erandina käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust on lisaööda andmine lubatud kevadisel üleminekul karjamaasöödale ning ebasoodsate tingimuste tõttu tekkinud karjamaarohu nappuse korral.

(4) Lisaööda andmise kohad peavad asuma väljaspool veekaitsevööndit.

(5) Muu veekogu kui mere ääres peab piki veekogu kallast olema igale loomühikule tagatud vähemalt viis meetrit kaldariba.

(5¹) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–5 sätestatud nõudeid kohaldatakse hoiualal või muul kaitstaval loodusobjektidel, kui kaitsekorralduskavaga või kaitse-eeskirjaga ei ole määratud teisiti.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(6) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(7) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(8) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(9) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(10) [Kehtetu - RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 170. Karjatamise lisanõuded muu veekogu kui mere veekaitsevööndis

(1) Karjatamine muu veekogu kui mere veekaitsevööndis on keelatud 1. novembrist kuni 30. aprillini.

(2) Karjatamine ei ole lubatud:

1) käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatud olulistel allika- ja karstialadel asuvatel allikatel ja nende veekaitsevööndis ning karstivormidel ja karstijärvikutel;

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

2) veekogu ebapärlikarbi (*Margaritifera margaritifera*) elupaigaks olevatel lõikudel;

3) veekaitsevööndis oleval metsamaal metsaseaduse § 3 lõike 2 punkti 2 tähenduses.

(3) Veekaitsevööndis oleval metsamaal on lubatud loomade juurdepääs veele, kui karjamaa ja veekogu vahel on kogu karjatatava ala ulatuses metsariba.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud nõudeid kohaldatakse hoiualal või muul kaitstaval loodusobjektidel, kui kaitsekorralduskavaga või kaitse-eeskirjaga ei ole määratud teisiti.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 171. Põllumajandusloomade pidamine välitingimustes

(1) Põllumajandusloomade pidamisel välitingimustes tuleb vältida pinna- ja põhjavee saastumist.

(2) Põllumajandusloomade pidamisel välitingimustes lähtuva keskkonnariski vähendamise ja keskkonnaohu vältimise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

8. jagu Reoveesette kasutamine

§ 172. Reoveesette kasutamine haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses

(1) Haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses lühikese raieringiga madalmetsa kasvatamisel tohib kasutada ainult stabiliseeritud või stabiliseeritud ja hügieniseeritud reoveesetet.

(2) Reoveesete käesoleva jao tähenduses on reoveest füüsikaliste, bioloogiliste või keemiliste meetoditega eraldatud vee ja tahke aine segu.

(3) Põllumajanduses, välja arvatud lühikese raieringiga madalmetsa kasvatamine, tohib kasutada ainult stabiliseeritud ja hügieniseeritud reoveesetet.

(4) Haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses kasutatav reoveesete peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud kvaliteedi piirväärtustele ning muudele nõuetele.

(5) Haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses kasutatava reoveesette kvaliteedi piirväärtused ning kasutamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 173. Reoveesette kasutamise üle arvestuse pidamine

(1) Reoveesette kasutaja peab pidama reoveesette kasutamise kohta päevikut või kandma andmed põlluraamatusse.

(2) Päeviku ja põlluraamatu pidamise kohustus ei laiene füüsilisele isikule reoveesette omatarbeks kasutamise korral.

(3) Reoveesette käitleja, kes on jäätmekäitleja jäätmeseaduse tähenduses, peab pidama päevikut sette töötlemise ja kasutamiseks andmise kohta.

(4) Reoveesette kasutaja ja käitleja peavad säilitama reoveesette kasutamise või käitlemise andmeid viis aastat.

9. jagu

Veekogu paisutamine, veetaseme alandamine ja paisutuse likvideerimine

§ 174. Veekogu paisutamine

(1) Veekogu paisutamine on tegevus, millega tõstetakse vooluveekogusse ehitatud ehitisega (edaspidi *pais*) vooluveekogu looduslikku veetaset rohkem kui 0,3 meetrit.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlastab Keskkonnaametiga paisu projekteerimistingimuste ja ehitusloa eelnõu. Keskkonnaamet annab kooskõlastuse või keeldub kooskõlastuse andmisest kümne päeva jooksul kooskõlastuse taotluse saamisest arvates. Kui on vaja teha lisaanalüüs, pikendab Keskkonnaamet kooskõlastamise tähtaega 20 päeva võrra. Ehitusseadustikus sätestatud projekteerimistingimuste ja ehitusloa menetlustähtaeg pikeneb kooskõlastuse andmise tähtaja võrra.

(3) Looduskaitseaduse § 51 lõike 2 alusel lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana määratud veekogule või selle lõigule ehitatud paisul peab paisu omanik või valdaja tagama kalade läbipääsu nii paisust üles- kui ka allavoolu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kalade läbipääsu tagamise kohustuse täitmist võib Keskkonnaamet veeloaga leevendada või paisu omaniku nimetatud kohustuse täitmisest vabastada, arvestades kaaluka põhjuse olemasolu.

(5) Paisu omanik või valdaja on kohustatud:

- 1) tagama paisu tehnilise korrashoiu ja vajaduse korral hoolduse;
 - 2) tagama paisul vee-elustiku kaitse, sealhulgas Keskkonnaameti nõudmisel kalade läbipääsu nii paisust üles- kui ka allavoolu, käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud veekogudel;
 - 3) tagama vesiehitisest allpool looduslikus voolusängis ökoloogilise miinimumvooluhulga või loodusliku vooluhulga, kui looduslik vooluhulk on ökoloogilisest miinimumvooluhulgast väiksem;
 - 4) teavitama paisu avariist või avariiohust viivitamata Keskkonnaameti ja Häirekeskust ning maaparandussüsteemi osaks oleva rajatise korral ka Põllumajandus- ja Toiduameti;
- [RT I, 01.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021]
- 5) kõrvaldama paisu avarii või avariiohu.

(6) Vesiehitis on jõe-, järve-, mere- või põhjavee kasutamist võimaldav või vee purustavat toimet tõkestav rajatis.

(7) Ökoloogiline miinimumvooluhulk on vooluveekogu vooluhulk, mis tagab ökosüsteemi toimivuse.

(8) Keskkonnaametil on õigus nõuda kalade läbipääsu tagamist käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud veekogudel, arvestades eksperdiarvamust või keskkonnamõju hindamise tulemusi.

(9) Täpsustatud nõuded veekogu paisutamise, paisutamise seotud keskkonnaseire, vee-elustiku kaitse ja paisu kohta ning ökoloogilise miinimumvooluhulga määramise meetoodika kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 175. Veekogu veetaseme alandamine ja paisutuse likvideerimine

(1) Veekogu veetaseme alandamine on tegevus, millega langetatakse vooluveekogu olemasolevat veetaset rohkem kui 0,3 meetrit.

(2) Veekogu veetaseme alandamise tingimused määratakse veeloas.

(3) Kui käesoleva seaduse § 188 lõike 1 punkti 3 kohaselt ei ole paisutamiseks vaja veeluba, tuleb veekogu veetaseme alandamisel ja paisutuse likvideerimisel järgida käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud nõudeid.

(4) Kui paisu omanik või valdaja ei ole taotlenud õigusaktiga nõutavat veeluba või kui veeloas andja keeldub loa andmisest, peab paisu omanik või valdaja paisutuse likvideerima.

(5) Veekogu veetaseme alandamisel või paisutuse likvideerimisel peab paisu omanik või valdaja:

- 1) vältima vooluhulga muutmisega paisust allapoole jääva voolusängi ja vee-elustiku kahjustamist;

- 2) vältima setete ja risu juhtimist paisust allapoole jäävasse voolusängi;
- 3) korrastama paisutusala.

(6) Veekogu veetaseme alandamise või paisutuse likvideerimise korral võib Keskkonnaamet seada veetaseme alandamise, setete ja risu paisust allapoole jäävasse voolusängi juhtimise vältimise ja paisutusala korrastamisega seotud keskkonnakaitsetingimusi.

(7) Veekogu veetaseme alandamise ja paisutuse likvideerimise täpsustatud nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

10. jagu

Veekogu süvendamine ja kaadamine

§ 176. Veekogu süvendamine

(1) Veekogu süvendamine käesoleva seaduse tähenduses on veekogu põhjast setendi eemaldamine, välja arvatud juhul, kui seda tehakse maaparandussüsteemi rajatistel hoiutööde või rekonstrueerimise käigus kuni esialgse ehitusprojektiga määratud veekogu sügavuseni. Veekogu süvendamiseks ei loeta sette eemaldamist veekogust, välja arvatud meri, korrashoiu eesmärgil.
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(2) Vajaliku süvendamismahu määramisel peab võimaluse korral arvestama süvendamise vajadust ja mahtu tegevuse registreerimise või veeloa andmise ajal ning tulevikus selliselt, et veekogu oleks võimalikult vähe mõjutatud.

§ 177. Kaadamine

(1) Kaadamine on keelatud, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhul.

(2) Kaadamine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) igasugune tahtlik jäätmete või muude ainete või asjade laevalt, õhusõidukilt, platvormilt või muult mererajatiselt merre heitmine või merepõhja matmine;
- 2) laevade, õhusõidukite, platvormide või muude mererajatiste tahtlik merre heitmine;
- 3) platvormide või muude mererajatiste hülgamine või ümberpaiskamine meres nende kasutamise kohas nende kõrvaldamise eesmärgil.

(3) Kaadamiseks käesoleva seaduse tähenduses ei peeta:

- 1) laevade, õhusõidukite, platvormide või muude mererajatiste ning nende varustuse tavakasutusega kaasnevat või juhuslikku jäätmete või muude ainete või asjade merre heitmist, välja arvatud juhul, kui on tegu jäätmete või muude ainete või asjadega, mida nende merre uputamise või nende töötlemise eesmärgil veavad laevad või õhusõidukid või mis tekivad nendel laevadel, õhusõidukitel, platvormidel või muudel mererajatistel nende jäätmete või muude ainete või asjade töötlemisel või mida nende kaadamiseks veetakse platvormidele või muudele mererajatistele;
- 2) jäätmete või muude ainete või asjade merre heitmist muul eesmärgil kui nende tahtlik kõrvaldamine;
- 3) merepõhja maavarade uurimisest, kasutamisest ja sellega seotud avamerel toimuvast töötlemisest otseselt tingitud või nendega seotud jäätmete või muude ainete või asjade merre kõrvaldamist või matmist.

(4) Läänemerre võib kaadata üksnes süvenduspinnast tingimusel, et see ei ohusta laevaliiklust.

(5) Väljaspool Läänemerd võib merre kaadata ka muid aineid ja asju loa alusel.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kaadamiseks ei ole ette nähtud rannikuriigi õigusaktide kohast luba, annab selleks veeloa Keskkonnaministeerium. Selle loa andmisel lähtutakse rahvusvaheliste lepingute, eelkõige jäätmete ja muude ainete kaadamisest põhjustatud merereostuse vältimise 1972. aasta konventsiooni 1996. aasta protokollide nõuetest. Veeloa andmisel tuleb muu hulgas arvesse võtta kaadamiskoha tingimusi.

(7) Kaadamiskoha määramisel tuleb arvesse võtta võimaliku kaadamiskoha füüsikalisi, bioloogilisi ja keemilisi omadusi veesambas ning merepõhjas, kaadamiskohas asuvaid maardlaid, kaadamiskoha muid kasutusviise ja seal aset leidvat tegevust, kaadamiskoha potentsiaalset kasutamist muuks majandustegevuseks ning kaadamise võimalikku mõju merekaitsealadele ja kaitsealustele liikidele või nendega seotud ökosüsteemidele.

§ 178. Tuhastamine

(1) Merel on jäätmete või muude ainete või asjade tuhastamine keelatud.

(2) Tuhastamine käesoleva seaduse tähenduses on jäätmete või muude ainete või asjade põletamine merel asuval laeval, platvormil või muul mererajatisel nende tahtliku kõrvaldamise eesmärgil.

(3) Väljaspool Läänemerd merel tuhastamiseks käesoleva seaduse tähenduses ei peeta jäätmete või muude ainete või asjade põletamist merel asuval laeval, platvormil või muul mererajatisel, kui sellised jäätmed, muud ained või asjad on tekkinud laeva, platvormi või muu mererajatisel tavakasutuse käigus.

§ 179. Kaadamine ja tuhastamine erilistel asjaoludel

(1) Käesoleva seaduse § 177 lõikes 1 sätestatud kaadamise keeldu ja § 178 lõikes 1 sätestatud tuhastamise keeldu ei kohaldata, kui rasketest ilmastikuoludest põhjustatud vääramatu jõu tõttu esineb vahetu oht inimese elule, laevale, õhusõidukile, platvormile või muule mererajatisele ning:

1) on vaja tagada nende ohutus ja kaadamine või tuhastamine on ainus viis nimetatud ohu vältimiseks ning on tõenäoline, et kaadamisest või tuhastamisest põhjustatud kahju on väiksem kui kahju kaadamisest või tuhastamisest hoidumise korral;

2) on tegemist ülekaaluka avaliku huviga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul tuleb kaadamisel või tuhastamisel rakendada meetmeid, et keskkonnamis oleks võimalikult väike.

(3) Kaadamise keeldu ja tuhastamise keeldu ei kohaldata keskkonnaohu olukorras, mille puhul puudub muu mõistlik lahendus. Sellisel juhul tuleb võimaluse piires vältida keskkonnale kaadamise või tuhastamisega tekitatavat kahju, võttes arvesse aega, mille kestel on vaja rakendada meetmeid nimetatud ohu kõrvaldamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud erandite rakendamise vajadusest peab isik viivitamata ja võimaluse korral eelnevalt teavitama Keskkonnaametit.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud erandite rakendamisel esitab isik Keskkonnaametile viivitamata teabe asjaoludest, mis on erandite rakendamise tinginud, ning kaadamise või tuhastamise täpsed andmed.

(6) Keskkonnaamet teavitab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud erandite rakendamise juhtumitest viivitamata Keskkonnaministeeriumi. Keskkonnaministeerium korraldab võimaluse korral kaadamise või tuhastamise eelneva kooskõlastamise nende riikide pädevate asutustega, keda kaadamine või tuhastamine mõjutab või võib mõjutada, või nende ning Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni viivitamatu teavitamise juba aset leidnud kaadamisest või tuhastamisest.

§ 180. Jäätmete uputamine ja heitmine siseveekogusse ning põhjavette paigutamine

(1) Siseveekogusse võib uputada, heita või põhjavette paigutada vaid selliseid jäätmeid, mille mõju vees ei tekita keskkonnaohu.

(2) Jäätmete uputamiseks või heitmiseks siseveekogusse või põhjavette paigutamiseks annab loa kohaliku omavalitsuse üksuse nõusolekul ja eraomandis oleva siseveekogu puhul ka veekogu omaniku nõusolekul Keskkonnaamet.

§ 181. Veekaabelliinide ja torujuhtmete merre paigaldamine

(1) Merre võib paigaldada veekaabelliine ja torujuhtmeid, mis ei takista veekogu tavapärasest kasutamist ega kaota oma tarbimisväärtust ebaotstarbekalt lühikese aja jooksul, lähtudes põhimõttest, et veekogu mõjutatakse võimalikult vähe.

(2) Veekaabelliine ja torujuhtmeid tuleb käitada viisil, mis hoiab ära keskkonnaohu ning tekitab võimalikult vähe keskkonnahäiringuid.

§ 182. Süsinikdioksiidi merealal säilitamise keeld

(1) Süsinikdioksiidi merealal säilitamine on keelatud.

(2) Süsinikdioksiidi merealal säilitamine käesoleva seaduse tähenduses on merealal süsinikdioksiidi juhtimine veesambasse või merepõhjale või säilitamine geoloogilistes formatsioonides merepõhja all.

11. jagu Veeliiklus

§ 183. Veeliikluse nõuded

(1) Avaliku ja avalikult kasutatava veekogu kasutamine liiklemiseks on lubatud, kui seda ei piirata seaduse või muu õigusaktiga.

(2) Kui eraõigusliku isiku omandis olev veekogu ei ole määratud avalikuks kasutamiseks, tohib sellel liigelda ainult omaniku loal.

(3) Veekogul liikleja on kohustatud vältima maaomanike ja teiste veekogu ja vee kasutajate õiguste rikkumist ning vee-elustiku, veekogu sängi, kallaste, vesiehitiste ja tehnovõrkude kahjustamist.

(4) Keegi ei tohi veeliiklust ohustada. Paadisilla ja tähistatud kalapüümisega tohib tõkestada kuni kolmandiku veel liikumiseks kasutatava vooluveekogu laiusest.

(5) Terviseameti koostatud avalike supluskohtade nimekirjas oleval veekogul või selle osal on veesõidukitega, välja arvatud teenistusülesandeid täitvad veesõidukid, liiklemine keelatud.

(6) Käesoleva seaduse § 86 lõike 4 alusel kehtestatud joogiveehaardesse kuuluval paisjärvel ja tehisjärvel on keelatud sisepõlemismootoriga sõidukite kasutamine.

(6¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud keeld ei kehti:

1) hädaolukorra ja selle ohu korral, päästesündmuse lahendamisel, otsingu- ja päästetööl ning veekogu korrahoiutööde tegemisel;

2) käesoleva seaduse § 86 lõike 4 alusel kehtestatud joogiveehaardesse kuuluval üle 100-hektarilise pindalaga paisjärvel ja tehisjärvel, kus on lubatud sisepõlemismootoriga veesõiduki kasutamine üksnes veekogu omaniku või valdaja loal veespordi ja virgestuse turvalisuse tagamiseks.

[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(7) Avalikel ja avalikult kasutatavatel siseveekogudel, välja arvatud laevatatavad veekogud, veesõidukite hoimise ja kasutamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(8) Avalikel ja avalikult kasutatavatel siseveekogudel, välja arvatud laevatatavad veekogud, veesõidukite sõidukiiruse kontrollimisel kiirusmõõtuuri ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(9) Veekogude kasutamist lennunduses reguleerib lennundusseadus.

§ 184. Kohaliku omavalitsuse üksuse õigus keelata ja piirata veeliiklust

(1) Kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus keelata korraldusega oma haldusüksuse piirides avalikul või avalikult kasutataval veekogul veesõidukitega liiklemine, kehtestada liikluskiiruse piirang ja keelata veekogu jääle minek, kui liiklemine, veesõiduki kiirus või jäälemine:

1) ohustab veeliiklust;

2) kahjustab või võib kahjustada veekogu seisundit ja lõhkuda veekogu kaldaid;

3) kahjustab või võib kahjustada kalavarusid või kalakoelmute seisukorda;

4) häirib teisi veekogu kasutajaid;

5) ohustab jääleminejaid.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse käesoleva paragrahvi lõike 1 kohane korraldus tehakse teatavaks kohalikus või üleriigilises ajalehes ja kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaste korralduste tähistamiseks vajalikud veesõidukite liiklust reguleerivad signaalmärgid paigaldab korralduse andja. Signaalmärkide paigaldamine kooskõlastatakse Transpordiametiga.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

§ 185. Veeliiklus laevakanalil ja laevakanali kasutamine

(1) Avalikult kasutatava veekogu põhja selle süvendamise teel õiguslikul alusel rajatud laevakanalil, mis asub väljaspool sadama akvatooriumi piire, korraldab veeliiklust laevakanali valitseja.

(2) Laevakanali valitseja käesoleva seaduse tähenduses on veekogu omanik või isik, kellele laevakanali valitsemise õigus on üle antud lepinguga õigusaktides ette nähtud korras.

(3) Laevakanali kasutamiseks peetakse sellise laeva sõitmist piki laevakanalit, mis oma süvise tõttu ei saa laevakanalit kasutamata sellel veekogul liigelda.

12. jagu

Veeluba

§ 186. Vee erikasutus

(1) Vee erikasutusõiguse aluseks on veeluba, mis annab õiguse üheks või mitmeks käesoleva seaduse §-s 187 nimetatud tegevuseks, ja kompleksluba.

(2) Vee erikasutuseks võõral maatükil peab kasutajal olema ka maaomaniku nõusolek. Maaomaniku nõusolek ei ole nõutav sellise maatüki kasutamise korral, mis asub riigi omandisse kuuluva veekogu all või mis loetakse maareformi seaduse § 31 lõike 2 alusel riigi omandis olevaks.

§ 187. Veeloa kohustus

Kui käesoleva seaduse §-s 188 ei ole sätestatud teisiti, siis on veeluba kohustuslik, kui:

- 1) võetakse pinnavett, sealhulgas jääd, enam kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
- 2) võetakse põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või rohkem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas;
- 3) võetakse mineraalvett;
- 4) juhitakse suublasse saasteaineid või heitvett ja jahutusvett;
- 5) juhitakse heide otse põhjavette käesoleva seaduse § 126 lõigetes 3 ja 5 sätestatu kohaselt;
- 6) juhitakse sademevett suublasse jäätmekäitlusmaalt, tööstuse territooriumilt, sadamaehitiste maalt, turbatööstusmaalt ja muudest kohtadest, kus on saastatuse risk või oht veekogu seisundile;
- 7) paisutatakse veekogu või kasutatakse hüdroenergiat;
- 8) süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist;
- 9) juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett;
- 10) paigutatakse veekogusse tahkeid aineid mahuga alates 100 kuupmeetrist;
- 11) kaadatakse mahuga alates 100 kuupmeetrist;
- 12) põhjavett täiendatakse, juhitakse ümber või juhitakse tagasi;
- 13) toimub laeva regulaarne ohtlike ainetega seotud teenindamine või remont või kui regulaarselt lastitakse või lossitakse laeva tuules lenduvate puistekaupadega, välja arvatud juhul, kui seda tehakse suletud süsteemi kasutades;
- 14) veekogu puhastamiseks kasutatakse kemikaale, välja arvatud juhul, kui sellega ei muudeta oluliselt vee füüsikalisi või keemilisi või veekogu bioloogilisi omadusi;
- 15) arendatakse vesiviljelust toodangu juurdekasvuga rohkem kui üks tonn aastas;
- 16) rajatakse üle ühe hektari või likvideeritakse üle 0,1 hektari suuruse pindalaga seisuveekogu või märgala, välja arvatud maavara kaevandamisel tekkiv veekogu;
- 17) muudetakse pinnaveekogumiga hõlmatud veekogu, pinnaveekogumiga hõlmamata loodusliku järve või üle ühe hektari suuruse veepeegli pindalaga tehisjärve kaldajoont, välja arvatud maavara kaevandamisel tekkiv või muudetav veekogu;
- 18) muudetakse oluliselt vee füüsikalisi või keemilisi omadusi, veekogu bioloogilisi omadusi või veerežiimi.

§ 188. Veeluba mittenõudvad tegevused

(1) Veeluba ei ole vaja:

- 1) vee võtmiseks hädaolukorras, päästesündmuse lahendamiseks või nimetatud sündmuste jäljendamise korral õppustel;
- 2) põhjavee ärajuhtimiseks kõrge põhjavee tasemega või liigniiskelt alalt õiguspäraselt ehitatud ehitise toimimiseks ja kaitseks;
- 3) paisutamiseks, kui vooluveekogu looduslikku veetaset tõstetakse kuni üks meeter, välja arvatud juhul, kui paisutatakse veekogu või selle lõiku, mis vajab kaitset looduskaitse seaduse § 51 lõike 2 alusel kehtestatud nimistusse kantud lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana;
- 4) maaparandussüsteemi ehitamiseks ja maaparandushoiutöödeks;
- 5) pinnaveekogumiga hõlmamata tehisjärve kaldajoone muutmiseks, kui tehisjärv on tekkinud kaevandamise tõttu, asub maardlal, mäeeraldisel või mäeeraldise teenindusmaal ja kaevandamisega rikutud maad ei ole kaevandamisloa andja veel maapõuseaduse §-des 48 ja 50 sätestatud korras korrastatuks tunnistanud;
- 6) kuni ühe kuupmeetri heitvee veekogusse juhtimiseks ööpäevas või kuni viie kuupmeetri heitvee pinnasesse juhtimiseks ööpäevas, kui see tegevus vastab käesoleva seaduse § 128 lõike 7 alusel kehtestatud heitvee suublasse juhtimise nõuetele;
- 7) veekogust, välja arvatud meri, korrashoiu eesmärgil sette eemaldamiseks;
[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]
- 8) käesoleva seaduse § 187 punktides 7, 8, 10, 17 ja 18 nimetatud tegevusteks, mis kaasnevad veekogusse, välja arvatud meri, ehitamisega, kui Vabariigi Valitsus on otsustanud, et tegemist on ehitisega, mille ainus eesmärk on riigi julgeoleku tagamine või hädaolukorra lahendamine.
[RT I, 29.06.2022, 1- jõust. 09.07.2022]

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud maaparandussüsteemi kavandamine või rekonstrueerimine on seotud veekoguga, mis kuulub looduskaitse seaduse § 51 lõike 2 alusel kehtestatud lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse, siis on vaja maaparandussüsteemi ehitusluba kooskõlastada Keskkonnaametiga.

§ 189. Veeloa kehtivusaeg

- (1) Veeluba on tähtajatu, välja arvatud juhul, kui:
 - 1) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]
 - 2) vee erikasutus on ühekordne;
 - 3) põhjaveet võetakse kehtestatud põhjaveevarust.
 - 4) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]
 - 5) [kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul antakse veeluba tegevuse kestuse ajaks.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud juhul ei anta veeluba kauemaks, kui kehtib kehtestatud põhjaveevaru.
- (4) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]
- (5) [Kehtetu -RT I, 21.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 190. Veeloa taotlemine

- (1) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42 lõikes 1 sätestatule esitab veeloa taotleja:
 - 1) Keskkonnaameti nõudmisel vee erikasutusega seotud tööde projekti;
 - 2) Keskkonnaameti nõudmisel andmed kavandatava tegevusega mõjutatava keskkonna kohta.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud andmete kogumisel järgitakse käesoleva seaduse § 53 lõike 5 alusel kehtestatud põhimõtteid, meetodeid ja metoodikat, arvestades kavandatava tegevuse iseloomu.
- (3) Kui veeloa taotlemisel on vaja teha veeuuring, siis peab veeloa taotleja tagama veeuuringu vastavuse käesoleva seaduse §-des 236, 237 ja 243 sätestatud veeuuringu nõuetele. Veeuuringu kulud tasub veeloa taotleja.
- (4) Isikul, kes taotleb veeluba veekogu paisutamiseks, peab olema selleks tegevuseks kirjalik nõusolek maaomanikult, kelle maa niiskusrežiimi paisutamine mõjutab.

§ 191. Veeloa andmise menetlus

- (1) Veeloa annab Keskkonnaamet, välja arvatud käesoleva seaduse § 177 lõikes 6 nimetatud juhul.
- (2) Veeloa andja kooskõlastab enne loa andmist veeloas määratava kaadamiskoha Transpordiametiga. [RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]
- (3) Veeloa andmise menetlus pikeneb põhjaveevaru hindamisele ja kehtestamisele kuluva aja võrra, kuid mitte rohkem kui 24 kuud.
- (4) Veeloa andmine otsustatakse avatud menetluseta, kui kiirem menetlus on vajalik keskkonnaohu vältimiseks või kui tegemist on käesoleva seaduse §-s 191¹ loetletud väheolulise mõjuga tegevusega. [RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]
- (5) Veeloa andmise kohta otsuse tegemisel tuleb hinnata kehtestatud põhjaveevaru ja pinnavee koguse piisavust ning tagada esmajärjekorras elanike, tervishoiu-, hoolekande-, õppe- ja kasvatusasutuste ning toiduainetööstuse joogiveevajaduse rahuldamine.

§ 191¹. Väheolulise mõjuga tegevus

Käesoleva seaduse tähenduses loetakse väheolulise mõjuga tegevuseks järgmisi väikesemahulisi tegevusi, mille tagajärjel ei halvene veekogumi seisund, vee kvaliteet ega kaitsealuste liikide olukord või elupaik ning tegevus ei mõjuta ega takista muud veekasutust:

- 1) mere süvendamine või merepõhja süvenduspinnase paigutamine mahuga 100–499 kuupmeetrit;
- 2) merre tahkete ainete paigutamine või kaadamine mahuga 100–499 kuupmeetrit.

[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

§ 192. Veeloa andmisest keeldumine

- (1) Keskkonnaamet keeldub veeloa andmisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 52 lõike 1 punktis 1 ning punktides 3–10 sätestatud juhtudel või kui veeloa taotlejal ei ole tegevuskoha maaomaniku nõusolekut viimase omandis oleva kinnisasja kasutamiseks või kui puudub käesoleva seaduse § 190 lõikes 4 nimetatud nõusolek.

(2) Keskkonnaamet võib anda veeloa veekogu paisutamiseks käesoleva seaduse § 190 lõikes 4 nimetatud nõusolekuta, kui veekogu paisutamiseks esineb ülekaalukas avalik huvi.

(3) Veeloa andmisest võib keelduda ka juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest alustest:

- 1) veehaarde sanitaarkaitsealale või hooldusalale kavatakse juhtida heitvett;
- 2) Terviseamet ei kooskõlasta ühisveevärgi puurkaevu kasutusloa taotlust ehitusseadustiku alusel;
- 3) veehaarde sanitaarkaitsealale, hooldusalale ja joogiveehaarde valgalale või toitealale kavatakse juhtida ohtlikke aineid;

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

4) majanduslikult olulise vees kasvatatava liigi kaitseks määratud alale või elupaiga ja liigi kaitseks looduskaitsealade alusel määratud alale, kus vee kvaliteet on oluline kaitsetegur, kavatakse juhtida ohtlikke aineid;

5) vee võtmisel ei ole tagatud elanike, tervishoiu-, hoolekande-, õppe- ja kasvatusasutuse ning toiduainetööstuse joogiveevajaduse rahuldamine;

6) põhjaveevõtt võib ületada kehtestatud põhjaveevaru;

7) põhjaveevaru ei ole kehtestatud;

8) kavandatav tegevus seab ohtu käesoleva seaduse §-des 31, 32 ja 34 nimetatud veekaitse eesmärkide saavutamise või ei võimalda nende saavutamist ning veekaitse eesmärkide saavutamise suhtes ei kohaldata erandit §-de 39–42 alusel;

9) kaadamisele on olemas alternatiivsed võimalused süvenduspinnase taaskasutamiseks või ladestamiseks maismaal viisil, mis ei kujuta ohtu inimese tervisele ega keskkonnale ega ole ebaproportsionaalselt kulukas;

10) kaadamisest tulenevat keskkonnohtu inimese tervisele või keskkonnale ei ole võimalik piisava täpsusega kindlaks määrata.

§ 193. Veeloa sisu

(1) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-s 53 sätestatule märgitakse veeloas sõltuvalt vee erikasutuse liigist:

- 1) veevõtu lubatud kogused ja aeg veehaarete ning põhjaveekihtide kaupa;
- 2) arvestuse pidamise nõuded veekogumist võetava vee koguse määramise, vee kvaliteedi kontrollimise, sealhulgas seire ja võetud vee kohta;
- 3) põhjavee kvaliteedi kontrollimise ja põhjavee taseme mõõtmise nõuded ning arvestuse pidamise nõuded põhjaveekihist võetava vee koguse määramise ja võetud põhjavee kohta;
- 4) saasteainete, sealhulgas ohtlike ainete suurim lubatav sisaldus heitvees ja saasteainete heitkogus ainete ja väljalaskmete kaupa;
- 5) seirenõuded, sealhulgas mõjutatava suubla seire nõuded;
- 6) keskkonnohtu vältimise ja keskkonnariski vähendamise meetmed ning nende rakendamise tähtajad;
- 7) meetmed, mis vähendavad saasteainete, sealhulgas ohtlike ainete mõju suublale;
- 8) vajaduse korral meetmed, millega vähendatakse või välditakse tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale, ja nende meetmete tõhususe seire nõuded;
- 9) parim võimalik tehnika vee kasutamiseks ja reovee puhastamiseks, arvestades selle ajakohasust ja tõhusust, vee erikasutajale kättesaadavust ning majanduslikku ja tehnilist vastuvõetavust;
- 10) veeloa andjale teabe esitamise nõuded;
- 11) veekogu paisutamise ja hüdroenergia kasutamise nõuded;
- 12) mere süvendamise ja tahkete ainete merre uputamise või kaadamise nõuded;
- 13) vesiviljeluse nõuded;
- 14) vajaduse korral muud nõuded käesoleva seaduse §-s 187 sätestatud veeloa kohustusega tegevuste kohta sõltuvalt tegevuse liigist ja ulatusest;
- 15) teave, mis on vaja kanda keskkonnaloale keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 53 lõike 3 alusel kehtestatud andmekoosseisu kohaselt.

(2) Veeloas määratakse vee erikasutuse liigist lähtudes keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 53 lõike 1 punktides 7 ja 8 sätestatud asjakohased meetmed.

§ 194. Veeloa peatamine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 61 lõikes 1 sätestatud alustele peatab Keskkonnaamet vajaduse korral joogivee tootmiseks vee võtmise loa kehtivuse, kui joogiveeks kasutatavas pinna- või põhjavees on ohtlikke aineid üle kvaliteedi piirväärtuse. Keskkonnaamet kooskõlastab sellisel juhul veeloa kehtivuse peatamise Terviseametiga.

(2) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 62 lõikes 2 sätestatud alustele võib Keskkonnaamet tunnistada veeloa kehtetuks, kui:

- 1) veehaarde sanitaarkaitsealale juhatakse heitvett;
- 2) majanduslikult olulise vees kasvatatava liigi kaitseks määratud alale või veehaarde sanitaarkaitsealale juhatakse ohtlikke aineid;
- 3) põhjavee võtmisel ületatakse kehtestatud põhjaveevaru või põhjustatakse põhjavee liigvähene mine;
- 4) tegevus on halvendanud vee seisundit ning see halvenemine ei ole kooskõlas käesoleva seaduse §-des 39–42 sätestatud nõuetega veekaitse eesmärkide saavutamise erandite kohta;
- 5) joogiveeks kasutatavas pinna- või põhjavees on ohtlikke aineid üle kvaliteedi piirväärtuse.

(3) Keskkonnaamet kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 5 sätestatud juhul veeloa kehtetuks tunnistamise Terviseametiga.

(4) Kui põhjavee võtmisel ületatakse kehtestatud põhjaveevaru hädaolukorras või päästesündmuse lahendamisel, ei tunnista Keskkonnaamet veeluba kehtetuks.

(5) Kui veeluba antakse kehtestamata põhjaveevaru kasutamiseks, siis võib loa andja veeluba muuta või selle kehtetuks tunnistada pärast põhjaveevaru kehtestamist.

(6) Kui maavara kaevandamisel ületatakse põhjavee kõrvaldamise lubatud kogus, et vältida kaeveõõnte üleujutamist, ei tunnista Keskkonnaamet veeluba kehtetuks ega rakenda sanktsioone lubatud põhjavee koguse ületamise pärast.

§ 195. Veekasutuse aruanne

(1) Veeloa või kompleksloa omaja on kohustatud esitama üks kord aastas käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud määruises sätestatud asutusele keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu aruande käesoleva seaduse § 187 punktides 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta. Veeloa või kompleksloa omaja esitab aruande, kui käesoleva seaduse § 187 punktides 8 ja 10 nimetatud tegevus toimub meres.
[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuse aruanne peab sõltuvalt lubatud tegevusest sisaldama:

- 1) andmeid kasutatud vee kohta, heitvee hulka ja suublasse juhitud saasteainete kogust;
- 2) andmeid kaevandusvee, sademevee ja jahutusvee kohta;
- 3) ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniteenuse ning veekasutuse majanduslikke näitajaid;
- 4) andmeid reoveepuhasti ja reoveesette kohta;
- 5) mere süvendamisel ja kaadamisel eemaldatud aine ning kaadatud aine koostist ja mahtu;
- 6) andmeid vesiviljelusest pärit vee ja vesiviljeluse kohta;
- 7) vajaduse korral muid asjakohaseid andmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruandes esitatava täpsustatud andmekoosseisu ja aruande esitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 195¹. Vee erikasutust reguleerivate keskkonnalubade ja komplekslubade ajutine leevendamine seoses eriolukorraga

(1) Keskkonnaamet võib eriolukorraga seoses ajutiselt leevendada vee erikasutust reguleeriva keskkonnaloa või kompleksloa nõudeid ilma keskkonnaseadustiku üldosa seaduses, käesolevas seaduses ja tööstusheite seaduses sätestatud loa muutmise menetluse nõudeid järgimata, kui loa nõuete täitmine ja menetluse nõuete järgimine pole eriolukorraga seoses tekkinud objektiivse takistuse tõttu võimalik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud loa nõuete ajutisel leevendamisel tuleb arvestada, et:

- 1) leevendus ei sea ohtu inimese elu ja tervist;
- 2) leevendus on proportsionaalne, arvestades loa nõuete ajutise leevendamisega taotletavat eesmärki ja selle kiireloomulist kohaldamist nõudvat olukorda, ega piira kellegi seadusega kaitstud põhiõigusi ja -vabadusi või muid õigusi rohkem, kui see on loa nõuete ajutise leevendamise eesmärgi saavutamiseks vältimatult vajalik.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud loa nõuete ajutist leevendust võib rakendada objektiivse takistuse äralangemiseni, kuid mitte kauem kui 90 päeva eriolukorra lõppemisest arvates.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

13. jagu

Veekeskkonnariskiga tegevus

§ 196. Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimine

(1) Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimine (edaspidi ka *registreering*) annab õiguse üheks või mitmeks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevuseks.

(2) Veekeskkonnariskiga tegevus tuleb registreerida järgmiste tegevuste korral:

- 1) [kehtetu -RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]
- 2) veekogu, välja arvatud meri, süvendamine 5–100 kuupmeetrit või sellise veekogu põhja samas mahus süvenduspinnase paigutamine;

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

- 3) mere süvendamine 50–100 kuupmeetrit või merepõhja samas mahus süvenduspinnase paigutamine;

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

3¹) veekogust, välja arvatud meri, korrashoiu eesmärgil sette eemaldamine mahuga alates viiest kuupmeetrist; [RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

4) tee või raudtee koosseisu kuuluva silla või truubi ehitamine avalikult kasutataval veekogul või avalikul veekogul;

5) veekogusse 5–100 kuupmeetri tahke aine paigutamine;

6) vesiviljelus toodangu juurdekasvuga kuni üks tonn aastas, kui vesiviljelusehitise veesüsteem on pinnaveekoguga ühenduses;

7) maasoojussüsteemi veekogusse paigaldamine;

8) avatud maasoojussüsteemi läbinud põhjavee juhtimine otse põhjavette;

9) paisutuse likvideerimine või veekogu veetaseme alandamine tasemeni, milleks veeluba ei ole enam vaja;

10) teaduslikul eesmärgil ainete otse põhjavette juhtimine pinna- ja põhjavee kirjeldamiseks, kaitsmiseks või põhjaveekogumi seisundi parandamiseks koguses, mis on nimetatud otstarbel hädavajalik;

11) veealuse kultuuriväärtusega asja uputamine planeeringuga määratud alale;

12) keemilise taimekaitsevahendi veekaitsevõõndis kasutamine;

13) veekogusse ehitamisega kaasnevad tegevused, millele ei ole vaja veeluba vastavalt käesoleva seaduse § 188 lõike 1 punktile 8.

[RT I, 29.06.2022, 1- jõust. 09.07.2022]

(2¹) Registreeringut ei ole vaja maaparandussüsteemi ehitamiseks ja maaparandushoiutöödeks. [RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(3) [Kehtetu -RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(4) Keskkonnaamet registreerib veekeskkonnariskiga tegevuse. [RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(5) Keskkonnaamet võib nõuda veeloa taotlemist käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 12 nimetatud veekeskkonnariskiga tegevuseks, kui tegevusel võib olla pinna- ja põhjavee omadustele oluline ebasoodne mõju.

§ 196¹. Dispergentide kasutamine

(1) Dispergendi kasutamine saasteainete veekogusse heitmisest põhjustatud saastatuse tõrjumiseks kahju vähendamise eesmärgil ei ole vee erikasutus.

(2) Dispergent käesoleva seaduse tähenduses on pindaktiivsete ainete segu, mida kasutatakse naftasaaduste keskkonda sattumise korral orgaanilise lahusti koosseisus naftasaaduste vees lahustamise tõhustamiseks, et vähendada naftasaaduste ja vee vahelise piirpinna pinessust.

(3) Dispergendi kasutamise kavatsusest tuleb Keskkonnaametit teavitada sidevahendi kaudu. Dispergendi kasutamine on lubatud üksnes Keskkonnaameti nõusolekul. [RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

§ 197. Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise taotlemine

(1) Veekeskkonnariskiga tegevust kavandav isik (edaspidi käesolevas jaos *taotleja*) esitab keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu taotluse tegevuse registreerimiseks vähemalt 30 päeva enne selle tegevuse alustamist. [RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

(2) Taotluses märgitakse taotleja andmed ning kavandatud veekeskkonnariskiga tegevuse iseloomustus, kirjeldus ja muu käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud õigusaktis nimetatud vajalik teave.

(3) Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise taotluse ja registreeringu andmekoosseisu kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

(4) Kui kavandatakse mitut veekeskkonnariskiga tegevust ja need tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, märgitakse need tegevused ühes taotluses.

(5) [Kehtetu -RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

§ 198. Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise otsustamine

(1) Keskkonnaamet kontrollib esitatud taotluse alusel kümne tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates veeloa või registreeringu omamise vajadust ning esitatud taotluse vastavust nõuetele. Kui veekeskkonnariskiga tegevus ei vaja registreerimist või vajab veeluba, teavitab Keskkonnaamet sellest taotlejat 15 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

(2) Keskkonnaamet otsustab taotleja veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise või sellest keeldumise 30 päeva jooksul nõuetele vastava taotluse saamisest arvates. Kui taotlust ei vaadata läbi tähtaja jooksul, ei loeta tähtaja möödumisel taotleja veekeskkonnariskiga tegevust vaikimisi registreerituks.

(3) Käesoleva seaduse § 196 lõike 2 punktis 1 sätestatud veekeskonnariskiga tegevuse registreerimise otsustab Keskkonnaamet viivitamata.

(4) Taotleja veekeskonnariskiga tegevus registreeritakse taotluse kohaselt kindlaks tähtjaks või tähtajatult. Keskkonnaamet võib registreeringu tähtaega piirata käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul.

(5) Keskkonnaamet võib registreerimisel kehtestada veekeskonnariskiga tegevusele kõrvaltingimusi, kui see on vajalik, et vähendada tegevuse ebasoodsat mõju pinna- või põhjavee omadustele, vee-elustikule või veega seotud elustikule.

(6) Käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreeringu võib teha ja sellekohase tõendi väljastada keskkonnaotsuste infosüsteemi vahendusel automatiseeritult, kui on tagatud registreeringu tegemise eelduste automaatne kontrollimine.

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 199. Veekeskonnariskiga tegevuse registreerimisest keeldumine

Keskkonnaamet keeldub veekeskonnariskiga tegevuse registreerimisest, kui:

- 1) tegevusel võib olla pinna- või põhjavee omadustele, vee-elustikule või veega seotud elustikule oluline ebasoodne mõju, mida ei ole võimalik kõrvaltingimuste kehtestamisega piisavalt vähendada;
- 2) taotleja on esitanud teadvalt valeandmeid, mis mõjutavad tegevuse registreerimise otsustamist;
- 3) tegevuseks on vaja veeluba või kompleksluba;
- 4) dispergentide kasutamisega põhjustatav ebasoodne mõju pinna- või põhjavee omadustele, vee-elustikule või veega seotud elustikule ei ole põhjendatud, arvestades saastatuse või saasteainete leviku iseloomu või ulatust.

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 200. Kohustus teatada asjaolude muutumisest

(1) Registreeritud veekeskonnariskiga tegevusega tegeleva isiku muutumise korral teavitab uus tegevuse elluvijaja Keskkonnaametit viivitamata registreeringus nimetatud andmete muutumisest.

(2) Keskkonnaametit tuleb aegsasti teavitada registreeritud veekeskonnariskiga tegevuse muutmise soovist ja muudest asjaoludest, mis võivad kaasa tuua olulise ebasoodsa mõju pinna- või põhjavee omadustele, vee-elustikule või veega seotud elustikule.

§ 201. Registreeringu muutmine

(1) Keskkonnaamet muudab registreeringut:

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

- 1) registreeringu omaja taotluse alusel;
- 2) kui selgub, et registreeritud andmed on muutunud;
- 3) kui registreeritud veekeskonnariskiga tegevuse suhtes on vaja kehtestada kõrvaltingimusi või neid muuta, et vähendada tegevuse ebasoodsat mõju pinna- või põhjavee omadustele, vee-elustikule või veega seotud elustikule ning vältida registreeringu kehtetuks tunnistamist.

(2) Kui registreeringu muutmise algatab Keskkonnaamet, teeb ta registreeringu omajale kirjalikult teatavaks registreeringu muutmise põhjuse ning määrab muutmiseks vajalike andmete ja dokumentide esitamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui kümme tööpäeva asjakohase teate teatavaksteagemisest arvates.

(3) Keskkonnaamet otsustab registreeringu muutmise tegevuse registreerimiseks sätestatud korras kümne päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates.

§ 202. Registreeringu kehtetuks tunnistamine

(1) Keskkonnaamet tunnistab registreeringu kehtetuks, kui:

- 1) registreeringu omaja on selleks esitanud taotluse;
- 2) ilmneb, et registreerimistaotluses on teadvalt esitatud olulise tähtsusega valeandmeid, mis mõjutasid veekeskonnariskiga tegevuse registreerimist ning mille esitamata jätmise korral oleks pidanud registreerimisest keelduma.

(2) Keskkonnaamet võib tunnistada registreeringu kehtetuks, kui ilmneb käesoleva seaduse §-s 199 sätestatud alus registreerimisest keeldumiseks.

(3) Registreeringu kehtetuks tunnistamise menetlusele kohaldatakse käesoleva seaduse § 201 lõigetes 2 ja 3 sätestatut.

7. peatükk

Põhjaveevaru hindamine, kehtestamine ja hüdrogeoloogiliste tööde tegemine

1. jagu Põhjaveevaru hindamine ja kehtestamine

§ 203. Põhjaveevaru

- (1) Põhjaveevaru jaguneb uurituse detailsusest lähtuvalt prognoosvaruks ja tarbevaruks.
- (2) Põhjaveevaru käesoleva seaduse tähenduses on arvutuslik veeteenuste osutamiseks või enda tarbeks võetav põhjavee kogus, mille kasutamise korral on tagatud, et kehtestatud põhjaveevaruga alal ei toimu põhjavee liigvähendamist ega halvene põhjavee seisund.
- (3) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

§ 204. Põhjaveevaru hindamine

- (1) Põhjaveevaru tuleb hinnata juhul, kui põhjaveehaarde või kehtestatud põhjaveevaruga ala veevõtt ühest põhjaveekihiist on suurem kui 500 kuupmeetrit ööpäevas.
- (2) Põhjaveevaru võib hinnata ka juhul, kui põhjaveehaarde veevõtt ühest põhjaveekihiist on väiksem kui 500 kuupmeetrit ööpäevas ja selline veevõtt põhjustab või võib põhjustada põhjaveekihi vee liigvähendamist.
- (3) Põhjaveevaru hindamise vajaduse otsustab Keskkonnaamet, kui põhjavett võetakse põhjaveekihiist üle 500 kuupmeetri ööpäevas põhjavee ümberjuhtimise eesmärgil.
- (4) Põhjaveevaru hindamisel võetakse aluseks põhjaveekogumi looduslik ressurss. Põhjaveevaru hindamisel tuleb arvestada põhjaveekihi hüdrogeoloogilisi tingimusi, sealhulgas põhjavee kaitstust, põhjaveest sõltuvate ökosüsteemide säilimist, olemasolevaid kehtestatud põhjaveevaruga alasid ja veehaardeid, inimtegevuse mõju, saastunud pinnase ja põhjaveega alade paiknemist ning piirkonnas asuvaid potentsiaalselt ohtlikke saasteallikaid.
- (5) Põhjaveevaru hindamiseks tehakse hüdrogeoloogiline uuring, mille tegemist koordineerib Keskkonnaministerium, ja koostatakse uuringuaruanne, mis esitatakse põhjaveekomisjonile.
- (6) Põhjaveevaru hindamisega kaasnevad kulud katab isik, kes taotleb põhjaveevaru hindamist.
- (7) Põhjaveevaru hindamise korra, nõuded põhjaveevaru hindamise ja põhjaveevaru hüdrogeoloogilise uuringu aruande kohta ning põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete koosseisu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 205. Põhjaveevaru kehtestamine

- (1) Põhjaveevaru kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga pärast põhjaveevaru hindamist.
- (2) Põhjaveevaru kehtestatakse 10–30 aastaks.
- (3) Põhjaveevaru tuleb kehtestada enne põhjavee võtmiseks veeloa andmist.
- (4) Valdkonna eest vastutav minister ei kehtesta põhjaveevaru, kui:
 - 1) põhjaveevaru vee omadused ei vasta kavandatava kasutuse eesmärgile;
 - 2) põhjaveevaru kasutamine taotletud koguses võib halvendada põhjavee seisundit;
 - 3) kavandatava põhjaveehaarde jaoks ei ole koostatud sanitaarkaitseala projekti;
 - 4) põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal, hooldusalal või joogiveehaarde toitealal ei ole tegevuspiiranguid võimalik järgida;
 - 5) puudub põhjaveevaru kasutamise põhjendatud vajadus.

§ 206. Põhjaveevaru ümberhindamine

- (1) Põhjaveevaru hinnatakse ümber enne põhjaveevaru kehtestamist.
- (2) Põhjaveevaru hinnatakse ümber, kui:
 - 1) põhjaveevaru kasutamise aeg on ületanud põhjaveevaru kasutamise arvutusliku aja ja kavandatud põhjaveevõtt on jätkuvalt suurem kui 500 kuupmeetrit ööpäevas;
 - 2) põhjaveevaruga ala hüdrogeoloogilised tingimused on muutunud;
 - 3) põhjaveevaruga ala põhjavee seisund on halvenenud ega vasta enam põhjaveevaru kasutamise eesmärgile;
 - 4) põhjavee keemiline seisund või koguseline seisund on halvenenud sellisel määral, et kehtestatud põhjaveevaruga alal asuv põhjaveekogum on ohustatud või selle seisundiklass on muutunud heast halvaks;

- 5) põhjaveearu kasutamine võib põhjustada pinnavee seisundi halvenemist või ebasoodsaid muutusi põhjaveest sõltuvas maismaaõkosüsteemis;
- 6) põhjaveekihist soovitakse vett võtta rohkem, kui on kehtestatud põhjaveearu;
- 7) tekib vajadus oluliselt muuta põhjaveehaarde asukohta või põhjaveehaardel puudub sanitaarkaitseala.

(3) Põhjaveearu võib ümber hinnata ka juhul, kui veevõtu andmete kohaselt ei kasutata põhjaveearu kehtestatud mahus.

(4) Põhjaveearu hinnatakse ümber põhjaveearu hindamise ja põhjaveearu uuringu nõuete ning põhjaveearu hindamise korra kohaselt ja põhjaveearude jaotuse alusel. Põhjaveearu ümberhindamise uuringule kohaldatakse käesoleva seaduse § 204 lõike 7 alusel kehtestatud nõudeid.

(5) Põhjaveearu ümberhindamisega kaasnevad kulud kaetakse käesoleva seaduse § 204 lõike 6 kohaselt.

§ 207. Põhjaveekomisjon

(1) Põhjaveearude, sealhulgas mineraalveearude määramiseks, uuringute ja ekspertiisi korraldamiseks moodustatakse põhjaveekomisjon.

(2) Põhjaveekomisjoni ülesanded on:

- 1) põhjaveearu hindamiseks tehtud uuringute tulemuste läbivaatamine ja valdkonna eest vastutavale ministrile ettepanekute tegemine põhjaveearu kehtestamiseks;
- 2) põhjavee uurimise, kasutamise ja kaitse olukorra hindamine ning uuringute vajaduse ja suundade määramine;
- 3) Keskkonnaministeeriumi ja selle haldusala asutuste nõustamine põhjavee kasutamise ja kaitsega seonduvates küsimustes;
- 4) hinnangu andmine hüdrogeoloogiliste uuringute vajadusele ja tulemustele ning põhjavett käsitlevate õigusaktide eelnõudele.

(3) Põhjaveekomisjoni põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(4) Põhjaveekomisjoni koosseisu kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

2. jagu

Hüdrogeoloogiliste tööde tegevusluba

§ 208. Hüdrogeoloogiliste tööde tegija loakohustus

Ettevõtjal peab olema tegevusluba järgmiste hüdrogeoloogiliste tööde tegemiseks:

- 1) hüdrogeoloogilised uuringud;
- 2) hüdrogeoloogiline kaardistamine;
- 3) puurkaevude ja -aukude projekteerimine;
- 4) soojussüsteemi puurkaevude ja -aukude projekteerimine;
- 5) puurkaevude ja -aukude puurimine, ümberehitamine ning lammutamine;
- 6) soojussüsteemi puurkaevude ja -aukude puurimine, ümberehitamine ning lammutamine.

§ 209. Hüdrogeoloogiliste tööde tegija tegevusloa kontrolliese

(1) Tegevusluba antakse ettevõtjale, kui tema heaks tegutseb lepingu alusel füüsiline isik:

- 1) kellel on vähemalt kaheaastane kogemus nende hüdrogeoloogiliste tööde tegemises, milleks luba taotletakse;
- 2) kelle viimasest praktilisest töökogemusest võib olla möödunud kuni viis kalendriaastat;
- 3) kellel on oskused ja teadmised, sealhulgas geoloogiaalased teadmised nendest hüdrogeoloogilistest töödest, milleks luba taotletakse;
- 4) kes tunneb hüdrogeoloogilisi töid reguleerivate õigusaktide nõudeid valdkonnas, milles ta tegutseb;
- 5) kelle varasemad hüdrogeoloogilised tööd valdkonnas, milleks tegevusluba taotletakse, vastavad õigusaktide nõuetele ja töö eesmärgile.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule antakse tegevusluba:

- 1) hüdrogeoloogilisteks uuringuteks ja hüdrogeoloogiliseks kaardistamiseks ettevõtjale, kelle heaks tegutseb lepingu alusel füüsiline isik, kellel on geoloogiaalane kõrgharidus;
- 2) puurkaevude ja -aukude või soojussüsteemi puurkaevude ja -aukude projekteerimiseks ettevõtjale, kelle heaks tegutseb lepingu alusel füüsiline isik, kellel on geoloogia- või keskkonnatehnoloogiaalane kõrgharidus;
- 3) puurkaevude ja -aukude või soojussüsteemi puurkaevude ja -aukude puurimiseks või ümberehitamiseks ettevõtjale, kellel on olemas puurmasin või pangagarantii puurkaevude ja -aukude rajamiseks puurmasina soetamise investeeringu finantseerimise kohta.

(3) Hüdroteoloogiliste tööde tegijana võib tegutseda ka välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsekvalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Keskkonnaministeerium.

§ 210. Hüdroteoloogiliste tööde tegevusloa kõrvaltingimused

Hüdroteoloogiliste tööde tegevusloale võib lisada järgmisi kõrvaltingimusi:

- 1) lubatud hüdroteoloogiliste tööde nimetused, et tagada hüdroteoloogiliste tööde asjatundlik tegemine sõltuvalt tegevusloa taotleja omandatud kõrghariduse valdkonnast ja hüdroteoloogiliste tööde alastest kogemusest, oskustest ja teadmistest;
- 2) puurkaevude ja -aukude rajamisel või ümberehitamisel luba puurida ainult teatud põhjaveekihti või ainult teatud piirtootlikkusega puurkaeve, et tagada põhjavee kaitse nõuete täitmine sõltuvalt tegevusloa taotleja kasutuses olevast puurmasinast ja puurimistehnoloogiast.

§ 211. Hüdroteoloogiliste tööde tegevusloa taotlus

Lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõike 2 punktides 1–5 nimetatule tuleb hüdroteoloogiliste tööde tegevusloa saamiseks esitada järgmised andmed:

- 1) juriidilise isiku hüdroteoloogilisi töid tegeva töötaja nimi, isikukood, ametinimetus, hüdroteoloogilise töö nimetus ja kontaktandmed;
- 2) hüdroteoloogiliste tööde nimetused, milleks tegevusloa taotletakse;
- 3) kirjalik tõend hüdroteoloogiliste tööde tegemise kaheaastase kogemuse kohta ja vähemalt kolm tehtud töö näidet;
- 4) geoloogiaalast kõrgharidust tõendav diplom, kui tegevusloa taotletakse hüdroteoloogilisteks uuringuteks või hüdroteoloogiliseks kaardistamiseks;
- 5) geoloogia- või keskkonnatehnoloogiaalast kõrgharidust tõendav diplom, kui tegevusloa taotletakse puurkaevude ja -aukude või soojussüsteemi puurkaevude ja -aukude projekteerimiseks;
- 6) kasutatava puurmasina tehnilise passi koopia ja kasutatavate puurimistehnoloogiate kirjeldus, kui tegevusloa taotletakse puurkaevude ja -aukude või soojussüsteemi puurkaevude ja -aukude puurimiseks või ümberehitamiseks.

§ 212. Hüdroteoloogiliste tööde tegevusloa taotluse lahendamine

(1) Hüdroteoloogiliste tööde tegevusloa taotluse lahendab Keskkonnaministeerium.

(2) Kui Keskkonnaministeerium ei lahenda taotlust majandustegevuse seadustiku üldosa seadusega kindlaksmääratud tähtaja või pikendatud tähtaja jooksul, ei loeta tegevusloa selle tähtaja möödumisel ettevõtjale vaikimisi antuks.

§ 213. Hüdroteoloogiliste tööde tegevusloa kehtetuks tunnistamise erisused

Lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse §-s 37 sätestatud tunnistab tegevusloa andja loa kehtetuks, kui loa omaja on rikkunud põhjavee kaitse nõudeid ja rikkumisega on kaasnenud põhjavee liigvähenevamine või saastumine või keskkonnaohu või loa omaja on põhjastanud oma tegevusega puurkaevu või -augu kahjustamise või selle ohu.

8. peatükk Avaliku veekogu ehitisega koormamine

1. jagu Üldsätted

§ 214. Avaliku veekogu ehitisega koormamise üldnõuded

(1) Avaliku veekogu põhja koormamine ehitisega, mis ei ole kaldakinnisasja osa, on lubatud ainult seaduses sätestatud juhtudel, tingimustel ja korras.

(2) Avaliku veekoguga piirneva kaldakinnisasja omanikul on õigus koormata avalikku veekogu üle kinnisasja piiri ulatuva ning veekogu põhjale toetuva kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

2. jagu

Avaliku veekogu kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega koormamise tasu

§ 215. Avaliku veekogu kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega koormamise tasu

(1) Avaliku veekogu koormamisel kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega, kui sellega kaasneb kaldajoone muutumine ja kaldakinnisasja pindala suurenemine, peab kaldakinnisasja omanik maksma riigile ühekordset tasu, mille suurus on pool juurde tekkinud maismaa maksustamishinnast. Juurde tekkinud maismaa maksustamishinna arvutamise aluseks on kaldakinnisasja maksustamishind.

(2) Avaliku veekogu koormamisel kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega või selle osaga, kui sellega ei kaasne kaldajoone muutumist ja kaldakinnisasja pindala suurenemist, peab kaldakinnisasja omanik ehitise või selle osa ehitisealuse pinna eest maksma iga-aastast kasutustasu, mille suurus on neli protsenti ehitisega või selle osaga koormatud avaliku veekogu osa arvestuslikust maksustamishinnast. Arvestusliku maksustamishinna arvutamisele kohaldatakse kaldakinnisasja maksustamishinna arvutamise tingimusi ja korda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud tasu ei võeta järgmiste ehitiste ehitamise eest:

- 1) ajutine ehitis;
- 2) kuni 60-ruutmeetrise ehitisealuse pinnaga ehitis;
- 3) sadamaseaduse tähenduses väikesadamas asuv ujuvkai.

(4) Kui avalikku veekogu koormatakse sellise kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega, mille ühe osaga kaasneb kaldajoone muutumine ja kaldakinnisasja pindala suurenemine, aga teise osaga mitte, maksab kaldakinnisasja omanik kaldakinnisasja pindala suurendanud ehitise osa eest käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tasu ja ülejäänud ehitise osa eest käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tasu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud maksevabastus hõlmab ühe kaldakinnisasja piires ühte avalikku veekogusse ehitatud kuni 60-ruutmeetrise ehitisealuse pinnaga kaldaga püsivalt ühendatud ehitist.

§ 216. Avaliku veekogu kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega koormamise tasu maksmise kord

(1) Käesoleva seaduse § 215 lõikes 1 sätestatud tasu tuleb maksta enne ehitisele kasutusloa andmist. Nimetatud tasu arvestab ja selle kohta makseteateise esitab pärast kinnistusraamatus kinnisasja piiride muudatuse registreerimist Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi käesolevas peatükis *pädev asutus*). Tasu maksmise tähtaeg on kolm kuud.

(2) Käesoleva seaduse § 215 lõikes 2 sätestatud tasu tuleb pädeva asutuse esitatud makseteateise alusel tasuda sama kalendriaasta 1. juuliks. Tasu esimene makse tuleb tasuda kasutusloa saamisele järgneva aasta 1. juuliks.

(3) Käesoleva seaduse § 215 lõikes 2 nimetatud tasu arvestatakse ehitise kasutusloa andmise päevale järgnevast päevast arvates.

(4) Käesoleva seaduse § 215 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tasude makseteateisele märgitakse:

- 1) makseteateise koostanud ametniku ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 2) makseteateise koostamise kuupäev;
- 3) maksja nimi ja aadress;
- 4) tasu suurus;
- 5) makseteateise õiguslik ja faktiline alus, sealhulgas tasu arvutamise alused;
- 6) maksetähtpäev;
- 7) hoiatus sundtäitmise rakendamise kohta tasu tähtjaks maksmata jätmise korral.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud makseteateis on haldusakt avalik-õigusliku rahalise kohustuse täitmiseks täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses.

(6) Käesoleva seaduse § 215 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tasud laekuvad riigieelarvesse.

3. jagu Avaliku veekogu koormamine kaldaga püsivalt ühendamata ehitisega

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 217. Hoonestusluba

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 218. Hoonestusloa taotlemine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 219. Hoonestusloa menetluse algatamine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 220. Hoonestusloa menetluse konkursi korras algatamine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 221. Hoonestusloa menetluse algatamisest keeldumine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 222. Hoonestusloa andmine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 223. Hoonestusloa andmisest keeldumine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 224. Hoonestusloa kehtivus

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 225. Hoonestusloa tingimuste muutmine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 226. Hoonestusloa üleminek üldõigusjärglasele

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 227. Hoonestusloa kehtetuks tunnistamine

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 228. Hoonestusloa asendamine hoonestusõigusega

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 229. Ehitise veekogust eemaldamine hoonestusloa kehtivuse lõppemisel

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

4. jagu Hoonestustasu

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 230. Hoonestustasu

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 231. Hoonestustasu maksmise kord

[Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

9. peatükk Sissemaksete tegemine rahvusvahelisse ohtlike ja kahjulike ainete fondi

§ 232. Rahvusvaheline ohtlike ja kahjulike ainete fond

Rahvusvaheline ohtlike ja kahjulike ainete fond on asutatud ohtlike ja kahjulike ainete mereveol tekitatud kahju eest kantava vastutuse ja kahju hüvitamise 1996. aasta rahvusvahelise konventsiooni ning selle 2010. aasta protokolliga (edaspidi *ohtlike ja kahjulike ainete konventsioon*).

§ 233. Andmete esitamine maksustatava lasti kohta

(1) Maksustatav last on meritsi veetavad ohtlikud ja kahjulikud ained ohtlike ja kahjulike ainete konventsiooni artikli 1 lõike 10 tähenduses.

(2) Maksustatava lasti vastuvõtja on isik, kes on maksustatava lasti pärast selle meritsi vedamist tegelikult vastu võtnud kui terminali operaator, sadamas või terminalis asuva hoiutanki operaator või seal asuva laod pidaja.

(3) Maksustatava lasti vastuvõtja on kohustatud esitama Keskkonnaametile iga aasta 1. veebruariks järgmised andmed:

- 1) nimi, registrikood ja aadress;
- 2) eelneval kalendriaastal vastu võetud maksustatava lasti kogus.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed võib esitada elektroonilise mereinfosüsteemi kaudu käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud korra kohaselt.

(5) Maksustatava lasti vastuvõtja on kohustatud võimaldama järelevalveametnikul kontrollida käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmete õigsust ning teda kontrollimisel igakülgsest abistama.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmete esitamise korra ja aruande vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 234. Maksustatava lasti vastuvõtmine

(1) Maksustatav last loetakse käesoleva seaduse § 233 lõikes 3 sätestatud kohustuse täitmisel vastuvõetuks, kui see on:

- 1) vastu võetud sadamas või terminalirajatises vahetult pärast selle meritsi vedamist teisest riigist või kabotaaži korras ranniku lähedal laevaga või kaldalähedasest terminalist, ujuvmahutist, avamerel asuvast puuraugust või muul sellisel viisil;
- 2) vastu võetud pärast selle vedu riigist, kes ei ole 1992. aasta rahvusvahelise konventsiooni rahvusvahelise naftareostuskahjude hüvitamise fondi loomisest (edaspidi *1992. aasta fondi konventsioon*) 2003. aasta protokoll (edaspidi *lisaprotokoll*) osalisriik ning kelle sadamas või terminalirajatises maksustatav last võeti vastu pärast selle meritsi vedamist;
- 3) lossitud merealal asuvasse ujuvmahutisse, olenemata sellest, kas mahuti on ühendatud kaldal asuvate rajatistega torujuhtme kaudu või mitte;
- 4) antud üle ühelt laevalt teisele laevale, mis on vedanud selle kaldal asuvasse rajatisse.

(2) Maksustatava lasti vedamist ühe sadamaala piires ei peeta meritsi vedamiseks käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 tähenduses.

(3) Maksustatavat lasti ei peeta käesoleva seaduse § 233 lõikes 3 sätestatud kohustuse täitmisel vastuvõetuks, kui see on üle antud ühelt laevalt teisele laevale ning selline üleandmine toimub:

- 1) sadamaalal või merealal, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud juhul;
- 2) üksnes laevade varustust kasutades või maismaal asuva torujuhtme kaudu;
- 3) kahe merelaeva või merelaeva ja siseveeteedel kasutatava laeva vahel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud ujuvmahutiks peetakse ka laeva, mis ei ole meresõiduks sobiv või mis on püsivalt või poolpüsivalt ankrus.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud juhul, kui maksustatav last laaditakse enne teisele laevale laadimist mahutisse, loetakse see vastuvõetud maksustatavaks lastiks.

§ 235. Sissemaksete tegemine rahvusvahelisse ohtlike ja kahjulike ainete fondi

Maksustatava lasti vastuvõtja on kohustatud tegema sissemakseid rahvusvahelisse ohtlike ja kahjulike ainete fondi fondi esitatud arvel märgitud päevaks ja summas, mis on arvatud kalendriaasta jooksul vastuvõetud maksustatava lasti koguste põhjal, kui vastuvõtja on kalendriaasta jooksul vastu võtnud:

- 1) rohkem kui 150 000 tonni maksustatavat naftat, nii nagu on defineeritud naftareostusest põhjustatud kahju kompenseerimise 1992. aasta fondi konventsiooni artikli 1 lõikes 3 ja lisaprotokoll artikli 1 lõikes 7, või rohkem kui 20 000 tonni MARPOLi I lisa I liites nimetatud naftaloetelus nimetatud tooteid;
- 2) rafineerimisel tekkinud gaasi rohkem kui 20 000 tonni;
- 3) looduslikku maagaasi mis tahes koguses;
- 4) muud maksustatavat lasti rohkem kui 20 000 tonni.

10. peatükk

Veeuring ja joogiveeuuring

§ 236. Proovide võtmine ja analüüsimine

(1) Veeuringuks proovide võtmisel kasutatakse käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetodeid.

(2) Veeuring käesoleva seaduse tähenduses on vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise,

saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloaga nõutava omaseire eesmärgil.

(3) Veeuringuks ja joogiveeuuringuks võetud veeproove analüüsivad katselaborid.

(4) Joogiveeuuring on veeproovi võtmine ja analüüsimine joogivee terviseohutuse kindlakstegemiseks.

(5) Veeuringu käigus tehtavate analüüside kvaliteet peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Kui veeuringu käigus toimub vee-elustiku vaatlus, katsepüük veekogumi ökoloogilise seisundi või kalapääsu toimimise hindamiseks või veekogu hüdro-morfoloogiliste omaduste vaatlus, ei kohaldata nendele toimingutele käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-s 237 sätestatud nõudeid proovide võtmise ja analüüsimise kohta. Sel juhul kasutatakse standarditud meetodeid ja meetodikaid või nende puudumise korral valdkonnas üldtunnustatud meetodeid ja meetodikaid.

(7) Vee füüsikalise-keemiliste ja keemiliste parameetrite uuringute käigus tehtavate analüüside kvaliteedinõuded ning veeuringuteks kasutatavad põhja-, pinna-, mere-, heit- ja reovee ning reoveesette (edaspidi ka *veeuuringu valdkond*) proovivõtumeetodid ja analüüsi referentsmeetodid kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 237. Nõuded katselabori kohta

(1) Katselabor, kes võtab veeuringute käigus proove, peab olema akrediteeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.08.2008, lk 30–47), kohaselt käesoleva seaduse § 236 lõikes 7 nimetatud veeuringu valdkonnas proovide võtmiseks ja näitajate analüüsimiseks.

(2) Katselabor, kes võtab veeuringute käigus proove ning teeb vee füüsikalise-keemilisi ja keemilisi analüüse, peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud katselabori nõuetele ning sooritama vähemalt üks kord aastas veeuringu valdkonnas katselaborite võrdluskatsed.

(3) Võrdluskatses osalev katselabor:

1) peab proovi transportimisel järgima käesoleva seaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetodeid;

2) peab käsitlema võrdlusproovi nagu tavaproovi;

3) ei tohi anda proovi võrdluskatse käigus osaliseks või täielikuks analüüsimiseks alltöövõtu korras teisele katselaborile.

(4) Vee füüsikalise-keemiliste ja keemiliste parameetrite uuringuid tegeva katselabori ning tema tegevuse kvaliteedi tagamise kohta esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 238. Võrdluskatse korraldamine

(1) Katselaborite võrdluskatse on mitme katselabori osalemisel põhja-, pinna-, mere-, heit- ja reovee ning reoveesette proovide võrdlevate analüüside tegemine ja analüüsitulemuste hindamine katselabori pädevuse ning tulemuste õigsuse tõendamise eesmärgil.

(2) Katselaborite võrdluskatseid korraldavad referentlaborid.

(3) Igas veeuringu valdkonnas valitakse referentlabor hankemenetlusega riigihangete seaduse kohaselt.

(4) Referentlabor kavandab võrdluskatsed sagedusega üks kuni kaks korda aastas.

§ 239. Nõuded referentlabori kohta

(1) Referentlaborina tegutsemise õigust taotleb katselabor peab vastama standardi EVS-EN ISO/IEC 17043 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud meetodika nõuetele ning olema akrediteeritud veeuringu valdkonnas, milles referentlabori staatust taotletakse.

(2) Katselabor peab veeuringu valdkonnas, milles ta on saanud referentlaborina tegutsemise õiguse:

1) sooritama edukalt katselaborite rahvusvahelised võrdluskatsed, mis on korraldatud standardi EVS-EN ISO/IEC 17043 nõuete või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud meetodika kohaselt;

2) katselaboreid meetodiliselt juhendama;

3) hindama katselaborite kasutatud analüüsimetodite vastavust käesoleva seaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud analüüsi referentsmeetoditele;

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

4) korraldama katselaborite võrdluskatseid ja hindama nende tulemusi;

5) korraldama täienduskoolitust.

(3) Referentlabor teeb käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud toiminguid Keskkonnaministeeriumi esitatud tellimuse alusel.

§ 240. Võrdluskatse tulemuse hindamine

(1) Võrdluskatses osalenud katselabori tulemust hinnatakse standardi EVS-EN ISO/IEC 17043 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud meetodika alusel.

(2) Võrdluskatses osalenud katselaborite hälbivate tulemuste kindlakstegemiseks kasutatakse standardis EVS-ISO 5725-2 esitatud või muid samaväärseid rahvusvaheliselt tunnustatud meetodeid.

(3) Referentlabor saadab võrdluskatses osalejatele võrdluskatse tulemused lõpparuandena ühe kuu jooksul pärast referentlabori määratud tulemuste esitamise tähtpäeva möödumist.

(4) Kui võrdluskatses osaleja avastab lõpparuandes vea, võib ta kahe nädala jooksul lõpparuande saamisest arvates taotleda tulemuste parandamist. Õigustatud taotluse korral tulemused parandatakse ja kahe nädala jooksul pärast parandustaotluse esitamise tähtpäeva saadetakse kõigile võrdluskatses osalenud katselaboritele parandatud lõpphinnang.

(5) Referentlabor peab säilitama võrdluskatse korraldamisega seotud dokumente vähemalt kümme aastat.

§ 241. Veeuringu kulud

Veeuringut, mille järele tekib vajadus vee või pinnase saastatuse tõttu, finantseerib saastaja. Kui saastajat pole võimalik kindlaks teha, finantseeritakse vee, pinnase või reoveesette saasteainesisalduse uuringut riigieelarvest.

§ 242. Veeuringu ja keskkonnaseire takistamise keeld

(1) Maatüki, transpordivahendi või ehitise omanik või valdaja ei tohi takistada veeuringu või keskkonnaseire tegemiseks juurdepääsu proovivõtukohtadele ning proovide võtmist veekogust, pinnasest, põhjaveest, transpordivahendist või ehitisest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul.

(2) Kui veeproovi võtmiseks on vaja rajada puurauk, tohib seda teha ainult maatüki omaniku nõusolekul.

§ 243. Proovivõtjale esitatavad nõuded

(1) Kui proove võetakse veeuringu või joogiveeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat.

(2) Valdkonnas, milles proovivõtjaid ei atesteerita, peab proovivõtja proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud.

(3) Proovivõtja atesteerimine on proovivõtja tehniliste teadmiste ja kogemuste hindamine käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud atesteerimise korra kohaselt.

(4) Proovivõtja atesteerimist korraldab Keskkonnaministeerium koostöös Terviseametiga. Proovivõtjat atesteeritakse iga seitsme aasta järel.

(5) Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogrammi, atesteerimise korra, atesteerimistunnistuse vormi ja atesteerimiskomisjoni töökorra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(6) Proovivõtjana võib tegutseda ka välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsekvalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Keskkonnaministeerium.

(7) Kui atesteerimistunnistuse kehtivus lõpeb eriolukorra ajal või 90 päeva jooksul eriolukorra lõppemisest arvates, on selle omajal õigus jätkata vee- ja joogiveeuuringute proovide võtmist atesteerimistunnistuses nimetatud valdkondades, arvestades käesoleva seadusega ja selle alusel kehtestatud nõudeid, kuni uue atesteerimistunnistuse saamiseni, kuid mitte kauem kui 180 päeva eriolukorra lõppemisest arvates.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

11. peatükk

Mereuuringuluba

§ 244. Mereuuring ja mereuuringuloo taotlemine

(1) Mereuuring (edaspidi käesolevas peatükis *uuring*) on käesoleva seaduse tähenduses Eesti Vabariigi territoriaalmeres või majandusvööndis läbi viidav elusa või eluta loodusvara teaduslik uuring teadmiste suurendamiseks merekeskkonnast ÜRO mereõiguse konventsiooni XIII osa tähenduses.

(2) Välisriik, välisriigi kodanik või juriidiline isik või rahvusvaheline organisatsioon, kes soovib Eesti merealal teaduslikke uuringuid teha või neid tellida, esitab mereuuringuloo (edaspidi *uuringuluba*) taotluse Keskkonnaministeeriumile. Vajaduse korral võib uuringuloo taotluse esitada Keskkonnaministeeriumile Välisministeeriumi kaudu.

(3) Uuringuloo taotlus esitatakse koos kuud enne uuringuprojekti eeldatavat algust ja selles esitatakse järgmised andmed:

- 1) uuringu eesmärk;
- 2) kasutatavad uurimismeetodid ja -vahendid, sealhulgas laevade nimed, kogutonnaaž, tüübid ja klassid, ning teadusvarustuse ja -tehnik kirjeldus;
- 3) täpne geograafiline ala, kus uuring soovitakse korraldada, ja marsruut koordinaatidega;
- 4) uurimislaua eeldatava saabumise ja lõpliku lahkumise kuupäev või seadmete paigaldamise ja äraviimise kuupäev;
- 5) uuringut korraldava organisatsiooni, asutuse või isiku ning projekti eest vastutava isiku nimi ja kontaktandmed;
- 6) Eesti esindajate kaasamine projekti.

§ 245. Uuringuloo andmise menetlus

(1) Uuringuloo annab Keskkonnaministeerium (edaspidi *uuringuloo andja*), kes vajaduse korral kooskõlastab uuringuloo taotluse asjaomase haldusorganiga.

(2) Uuringuloo kooskõlastamisel hindab asjaomane haldusorgan uuringuloo taotlust oma pädevusvaldkonnas ning vajaduse korral teeb ettepaneku uuringuloo nõuete ja tingimuste kohta.

(3) Uuringuloo andja hindab uuringu vastavust käesoleva seaduse § 244 lõikes 3 sätestatud nõuetele ning määrab uuringulooas vajaduse korral lisatingimused nõuetele vastavuse saavutamiseks, sealhulgas kiidab heaks Eesti esindajate kaasamise projekti.

(4) Uuringulooas võib anda loa kasutada uurimistehnika hoolduseks ja käitamiseks vajalikku rannaala ning määrata uurimisseadmestike ja -rajatiste kasutamiseks vajaliku kuni 500 meetri laiuse ohutusvööndi, mille ulatuse kohta teeb ettepaneku Transpordiamet. Nimetatud seadmestikud ja rajatised kannavad selle riigi, kus nad on registreeritud, või asjakohase rahvusvahelise organisatsiooni märgistust ning meresõiduohutuse tagamiseks kasutatakse seal rahvusvaheliselt kokkulepitud hoiatussignaale, arvestades pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide kehtestatud reegleid ja standardeid.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Uuringuloo andja teeb otsuse uuringuloo andmise või andmata jätmise kohta nelja kuu jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates.

§ 246. Uuringuloo andmisest keeldumine

(1) Uuringuloo andja keeldub uuringuloo andmisest, kui:

- 1) uuring võib kahjustada riigikaitse- või julgeolekuhuvi;
- 2) uuring võib kahjustada kultuuripärandit;
- 3) asjaomane haldusorgan ei kooskõlasta uuringuloo taotlust.

(2) Uuringuloo andja võib keelduda uuringuloo andmisest, kui uuring:

- 1) toob kaasa mandrilava puurimise, lõhkeainete kasutamise või saasteainete merekeskkonda viimise;
- 2) võib ohustada vee-elustikku, elus või eluta loodusvarade uurimist või kasutamist;
- 3) võib takistada laevaliiklust;
- 4) toob kaasa tehissaarte, seadmestike ja rajatiste ehitamise, käitamise või kasutamise;
- 5) sisaldab uuringu eesmärgi kohta ebatäpset teavet või kui teadusuuringu korraldajal on varasemast ajast Eesti riigi suhtes täitmata kohustusi;
- 6) võib kahjustada kultuuriväärtusega objekti.

§ 247. Uuringuloo omaja kohustused

Uuringuloo omaja on kohustatud täitma uuringuloo tingimusi, sealhulgas:

- 1) kasutama uuringu tegemisel parimat võimalikku tehnikat ja täitma parima keskkonnapraktika nõudeid;
- 2) tagama Eesti esindajate õiguse osaleda või olla esindatud teadusuuringu projektis, eelkõige viibida uurimislaua või muu aluse pardal või muul teadusrajatisel, kui see on otstarbekas, ja võimaldama Eesti esindajatel osaleda projektis tasuta;

- 3) edastama esimesel võimalusel esialgsed aruanded ning uuringu lõppedes selle tulemused ja kokkuvõtted uuringuloa andjale;
- 4) lubama uuringuloa andjale juurdepääsu kõigile uuringu alusandmetele ja proovidele ning edastama andmed, mida saab paljundada, ja proovid, mida saab nende teaduslikku väärtust vähendamata osadeks jagada;
- 5) andma vajaduse korral selgitusi esitatud andmete kohta;
- 6) tegema uuringuloa andjale viivitamata teatavaks uuringuprojekti olulised muudatused;
- 7) viima pärast projekti lõppemist ära rajatised ja varustuse, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

§ 248. Uuringuloa muutmise

(1) Uuringuloa andja võib uuringuloa omaja taotlusel muuta uuringuloa tingimusi, kui on muutunud uuringuloa andmise aluseks olevad andmed või kui uuringut on võimalik tõhusamalt ellu viia muudel tingimustel, kui uuringuloas on määratud.

(2) Uuringuloa andja keeldub uuringuloa tingimuste või andmete muutmisest, kui esinevad uuringuloa andmisest keeldumise alused.

(3) Uuringuloa andja võib uuringuloa tingimusi muuta omal algatusel, kui esinevad uuringuloa kehtetuks tunnistamise alused.

§ 249. Uuringuloa kehtetuks tunnistamine

(1) Uuringuloa andja tunnistab uuringuloa kehtetuks, kui uuring ei ole kooskõlas uuringuloa taotlusega, mille alusel luba anti.

(2) Uuringuloa andja võib uuringuloa kehtetuks tunnistada, kui uuringuloa omaja:

- 1) rikub käesoleva seaduse §-s 247 sätestatud või uuringuga seotud rahvusvahelisi kohustusi;
- 2) uuringuluba ei ole võimalik muuta;
- 3) rikub keskkonnakaitse norme;
- 4) on esitanud teadvalt valeandmeid, mis mõjutasid uuringuloa andmise otsustamist.

12. peatükk Riiklik järelevalve

§ 250. Riikliku järelevalve pädevus

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teevad Terviseamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Keskkonnaamet ning kohaliku omavalitsuse üksus.
[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(2) Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud keskkonnanõuete täitmise ja avalikel ning avalikult kasutatavatel siseveekogudel kehtestatud veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuete täitmise üle teeb riiklikku järelevalvet Keskkonnaamet, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi.

(3) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse 3. peatükis ja selle alusel joogivee, loodusliku mineraalvee ning suplusvee ja supelranna kohta kehtestatud nõuete täitmise üle teeb Terviseamet.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(4) Riiklikku järelevalvet vee terviseohutuse üle toiduseaduse kohaselt teeb Põllumajandus- ja Toiduamet.
[RT I, 01.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 104 lõike 7 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle võib lisaks Keskkonnaametile teha ka kohaliku omavalitsuse üksus.

(6) [Kehtetu -RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(7) [Kehtetu -RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 251. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korraldusseaduse §-des 30, 31, 32, 45, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korraldusseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 252. Riikliku järelevalve erisused

(1) Tähistatud kinnisasjale võib Keskkonnaamet siseneda valdaja või muu õigustatud isiku juuresolekuta, kui:

- 1) see on vajalik olulise ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks ja nimetatud isikute kaasamisega kaasneks viivitus, mis seaks ohu meetme kohaldamise eesmärgi saavutamise;
- 2) valdusesse sisenemine on ainus võimalik viis teisele kinnisasjale või veekogule jõudmiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud alusel valdusesse sisenemisest ei pea Keskkonnaamet hiljem valdajat teavitama, kui valduses ei tehtud pärast sisenemist järelevalve- või süüteenetluse toiminguid.

(3) Korrakaitseorgan võib riikliku järelevalve eesmärgil viibida ja liikuda sõidukiga, sealhulgas maastikusõidukiga või ujuvvhendiga, maa- või veealal, kus viibimine ja liikumine on keskkonnakaitse eesmärgil õigusaktiga keelatud või piiratud.

§ 253. Vahetu sunni kasutamine

Keskkonnaametil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korrakaitseseeduses sätestatud alusel ja korras.

§ 254. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 32 000 eurot.

13. peatükk

Vastutus

§ 255. Vee liigvähendamine, heitvee külmunud või lumega kaetud pinnasele juhtimine ja jääkatte saastamine

(1) Vee liigvähendamise, heitvee külmunud või lumega kaetud pinnasele juhtimise või jääkatte saastamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 256. Pinnase olulise erosiooni, maalihke ja liigniiskuse põhjustamine

(1) Pinnase olulise erosiooni, maalihke või maa sihipärast kasutamist takistava liigniiskuse põhjustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 257. Vee ja veekogu veeloata kasutamine ning veeloa nõuete rikkumine

(1) Vee või veekogu veeloata kasutamise või veeloa nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 258. Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimata tegemine ja registreeringu nõuete rikkumine [RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(1) Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimata tegemise või registreeringu nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut. [RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 259. Veekogu, põhjavee ja pinnase saastamise keelu ning saastamise piiramiseks kehtestatud nõuete rikkumine

(1) Veekogu, põhjavee või pinnase saastamise keelu või saastamise piiramiseks kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 260. Veekaitsevööndis, sanitaarkaitsealal, joogiveehaarde valgatal ja toitealal, hooldusalal ja nitraaditundlikul alal tegevuspiirangute rikkumine
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

(1) Veekaitsevööndis, sanitaarkaitsealal, joogiveehaarde valgatal või toitealal, hooldusalal või nitraaditundlikul alal kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 000 eurot.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 261. Kanalisatsiooniehitise ja naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla veekaitsenõuete rikkumine

(1) Kanalisatsiooniehitise või naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidla veekaitsenõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 000 eurot.

§ 262. Põllumajandusliku tegevuse keskkonnanõuete rikkumine

(1) Põllumajandusliku tegevuse keskkonnanõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 263. Hüdrogeoloogiliste tööde tegevusloata tegemine

(1) Hüdrogeoloogiliste tööde tegevusloata tegemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 264. Veeliikluse nõuete rikkumine

(1) Veeliikluse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 265. Mereala keskkonnaseisundit ohustavast tegevusest ja olukorrast teatamata jätmine

(1) Mereala keskkonnaseisundit ohustavast tegevusest või olukorrast teatamise kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 266. Kaadamise ja veekogu süvendamise nõuete rikkumine

(1) Kaadamise või veekogu süvendamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 267. Laevalt saasteainete merre heitmise keelu ja merealal süsinikdioksiidi säilitamise keelu rikkumine

(1) Laevalt saasteainete merre heitmise keelu rikkumise või merealal süsinikdioksiidi keelatud säilitamise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 350 000 eurot.

§ 268. Ballastvee keskkonda juhtimise nõuete rikkumine

(1) Ballastvee keskkonda juhtimise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 350 000 eurot.

§ 269. Maksustatava lasti kohta andmete esitamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 233 lõikes 3 nimetatud andmete Keskkonnaametile esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 350 000 eurot.

§ 270. Rahvusvahelisse ohtlike ja kahjulike ainete fondi sissemaksete tegemata jätmine

(1) Rahvusvahelisse ohtlike ja kahjulike ainete fondi sissemaksete tegemata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 350 000 eurot.

§ 271. Reoveekogumisalal, mille koormus on 2000 inimekvivalenti või rohkem, heitvee pinnasesse juhtimine

(1) Reoveekogumisalal, mille koormus on 2000 inimekvivalenti või rohkem, heitvee pinnasesse juhtimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 272. Reovee kogumise, puhastamise, kohtkäitluse ja äraveo nõuete rikkumine

(1) Reovee kogumise, puhastamise, kohtkäitluse või äraveo nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 273. Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuete ning mineraalvee ja suplusvee nõuete rikkumine

(1) Joogivee kvaliteedi- või kontrollinõuete või mineraalvee või suplusvee nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 274. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 255–272 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet.

(2) Lisaks Keskkonnaametile võib käesoleva seaduse §-s 260 sätestatud sanitaarkaitseala ja hooldusalaga seonduvate ning §-s 261 sätestatud kanalisatsiooniehitistega seonduvate väärtegade ning §-des 256, 264, 271 ja 272 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja olla ka valla- või linnavalitsus.

(3) Käesoleva seaduse §-s 273 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Terviseamet.

14. peatükk Rakendussätted

1. jagu Seaduse rakendamine ja järelhindamine

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 275. Veekaitse eesmärkide saavutamine ja veemajanduskava ajakohastamine

(1) Käesoleva seaduse § 32 lõigetes 1 ja 4 ning § 34 lõigetes 1 ja 3 sätestatud eesmärgid tuleb saavutada 2021. aasta 22. detsembriks, välja arvatud käesolevas seaduses sätestatud erandite korral.

(2) Mereala hea keskkonnaseisund tuleb säilitada või saavutada 2020. aastaks, välja arvatud käesolevas seaduses sätestatud erandite korral.

(3) Veemajanduskava vaadatakse uuesti üle ja ajakohastatakse 2021. aasta 22. detsembriks.

§ 276. Üleujutusega seotud riskide hindamise aruande, üleujutusohupiirkondade ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaartide ning riskide maandamise kava ajakohastamine

(1) Üleujutusohupiirkonna ja üleujutusega seotud riskipiirkonna kaardid vaadatakse üle ja vajaduse korral ajakohastatakse 2019. aasta 22. detsembriks.

(2) Maandamiskava vaadatakse üle ja vajaduse korral ajakohastatakse 2021. aasta 22. detsembriks.

§ 277. Puurkaevude ja -aukude sanitaarkaitseala ning hooldusala ulatuse määramine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist rajatud puurkaevude ja -aukude kohta jääb kehtima puurkaevu ja -augu rajamise ajal kehtinud õigusaktides määratud sanitaarkaitseala ning hooldusala ulatus.

(2) Kui põhjaveehaardele on asjakohases registris märgitud sanitaarkaitseala, kuid see põhjaveehaare vastab käesoleva seaduse § 154 lõike 1 punktides 1–3 sätestatule, teeb Keskkonnaagentuur sanitaarkaitseala hooldusalaks muutmise otsuse toiminguga või haldusaktina.

[RT I, 17.03.2023, 3- jõust. 01.04.2023]

(3) Sanitaarkaitseala ulatuse vähendamiseks, arvestades käesoleva seaduse § 149 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning lõike 2 punktis 1 sätestatud, esitatakse taotlus Keskkonnaametile, kes teeb sanitaarkaitseala ulatuse vähendamise otsuse.

[RT I, 27.05.2022, 1- jõust. 06.06.2022]

(4) Ühisveevärgi põhjaveehaarde sanitaarkaitseala hooldusalaks muutmiseks või ulatuse vähendamiseks on vaja veehaarde omaniku nõusolekut.

§ 278. Põllumajanduslik tegevus

(1) Kuni 2020. aasta 31. detsembrini tuleb kasvavate kultuurideta põllul sõnnik mulda viia 48 tunni jooksul laotamise lõpetamisest arvates.

(2) Kuni 2020. aasta 31. detsembrini võib käesoleva seaduse § 161 lõikes 2 nimetatud juhul sõnnikuga anda sellise koguse lämmastikku, mis on vajalik kuue tonni saagi saamiseks hektari kohta.

(2¹) Kuni 2022. aasta 31. detsembrini võib käesoleva seaduse § 161 lõikes 2 nimetatud juhul sõnnikuga anda sellise koguse lämmastikku, mis on vajalik kuue tonni saagi saamiseks hektari kohta.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

(3) Kuni 2022. aasta 31. detsembrini peab kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse loomi üle kümne loomühiku, olema lähtuvalt sõnnikutüübist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla.

(4) Kuni 2022. aasta 31. detsembrini võib tekkivat sõnnikut ajutiselt enne laotamist või auna viimist hoiustada loomapidamishoone juures veekindla põhjaga alal ja vihmavee eest kaitstult, kui loomapidamishoones peetavaid loomi on kümme või vähem loomühikut ning seal tekib tahesõnnik või sügavallapanusõnnik.

(5) Kuni käesoleva seaduse § 165 lõikes 3 ja § 166 lõikes 4 nimetatud infosüsteemi valmimiseni teavitatakse Keskkonnaametit auna moodustamisest kirjalikus vormis.

§ 279. Vee erikasutusloa või veeala kohustuslik ja veekeskkonnariskiga tegevus ning hüdrogeoloogiliste tööde tegevusloa kohustuslik tegevus

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist veeseaduse alusel antud vee erikasutusload ja hüdrogeoloogiliste tööde tegevusload kehtivad kuni tähtaja lõpuni, muutmiseni või kehtetuks tunnistamiseni.

(2) Veeseaduse kuni 2013. aasta 31. detsembrini kehtinud redaktsiooni alusel antud tähtajalise vee erikasutusloa puhul ei või muuta tähtaega, välja arvatud olemasoleva vee erikasutusloa pikendamise korral põhjendatud taotluse alusel kuni uue veeloa andmise otsustamiseni.

(3) Kui isikul on vee erikasutusluba tegevuseks, milleks käesoleva seaduse jõustumisest arvates ei pea veeluba olema, kuid millega kaasneb registreerimise kohustus, võib ta esitada Keskkonnaametile taotluse vee erikasutusloa kehtetuks tunnistamiseks ja tegevuse registreerimiseks.

(4) Kui isikul on vee erikasutusluba tegevuseks, milleks käesoleva seaduse jõustumisest arvates ei pea veeluba olema ja millega ei kaasne registreerimise kohustus, võib ta esitada Keskkonnaametile taotluse vee erikasutusloa kehtetuks tunnistamiseks kolme kuu jooksul. Sellisel juhul tunnistab Keskkonnaamet vee erikasutusloa kehtetuks tagasiulatuvalt käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

(5) Kui isikule on enne käesoleva seaduse jõustumist antud käesoleva seaduse § 187 punktides 8 ja 11 nimetatud tegevuseks vee erikasutusluba, võib ta esitada ühe kuu jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates taotlused vee erikasutusloa kehtetuks tunnistamiseks ning tegevuse registreerimiseks. Sellisel juhul tunnistab Keskkonnaamet registreeringu tegemisel vee erikasutusloa kehtetuks tagasiulatuvalt käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

(6) Veekeskkonnariskiga tegevuse peab registreerima kuue kuu jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

(7) Kui isikul ei ole enne käesoleva seaduse jõustumist vee erikasutusluba, kuid käesoleva seaduse jõustumisel tekib veeloa kohustus, siis peab ta taotlema veeloa kuue kuu jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

(8) Enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud vee erikasutusloa taotlusi menetletakse edasi taotluse menetlusse võtmise ajal kehtinud menetlusõigusnormide alusel.

(9) Enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud vee erikasutusloa taotluse menetlemisel ei kohaldata enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud veeseaduse § 17 lõiget 1, vaid kohaldatakse käesolevat seadust.

(10) Vee erikasutusloa käesoleva seaduse § 125 lõikega 4 vastavusse viimiseks esitab isik taotluse loa andjale. Vee erikasutusloa muudatus või uus veeluba jõustub loa andja otsuse tegemisest arvates.

§ 280. Haldusaktid ja halduslepingud

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud põhjaveevarude kinnitamise haldusaktid kehtivad kuni varu kinnitamise haldusaktis märgitud tähtaja lõpuni või haldusakti kehtetuks tunnistamiseni.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist veeseaduse alusel sõlmitud halduslepingud kehtivad kuni tähtaja lõpuni, kohustuse täitmiseni või lepingu lõpetamiseni.

§ 281. Rahvusvahelisse ohtlike ja kahjulike ainete fondi sissemaksete tegemine

Käesoleva seaduse §-s 235 sätestatud sissemakseid tehakse kuni rahvusvahelise ohtlike ja kahjulike ainete fondi asutamiseni vastavalt enne 2019. aasta 1. oktoobrit kehtinud veeseaduse §-s 35⁴ nimetatud korrale.

§ 282. Avaliku veekogu kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega koormamise tasu [RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

(1) Käesoleva seaduse 8. peatüki 2. jagu ei kohaldata järgmistele avalikku veekogusse ehitatud kaldaga püsivalt ühendatud ehitistele:

- 1) asjaõigusseaduse rakendamise seaduse tähenduses õiguslikul alusel ehitatud ehitis;
- 2) enne 2009. aasta 1. juulit ehitusloa saanud ehitis.

(2) [Kehtetu -RT I, 27.04.2022, 1- jõust. 07.05.2022]

§ 283. Enne 2010. aasta 1. jaanuari avalikku veekogusse ehitatud kaldaga püsivalt ühendamata ehitis

(1) Enne 2010. aasta 1. jaanuari avalikku veekogusse ehitatud kaldaga püsivalt ühendamata ehitise puhul tuleb hoonestusluba taotleda 2019. aasta 31. detsembriks.

(2) Hoonestusloa taotlus peab sisaldama käesoleva seaduse § 218 lõike 2 punktides 1–4 ja 6 ning lõikes 3 nimetatud andmeid, taotlusele lisatakse ehitise asukohaplaan. Taotlus esitatakse hoonestusloa menetlejale. Taotluse menetlemisele ei kohaldata käesolevas seaduses hoonestusloa menetluse algatamise kohta sätestatud, välja arvatud käesoleva seaduse § 219 lõikes 2 nimetatut.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kontrollib ehitise vastavust kehtestatud nõuetele ja teeb vajaduse korral hoonestusloa taotlejale ettekirjutuse ehitisega seotud puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub hoonestusloa andmisest käesoleva seaduse §-s 221 sätestatud alustel ja juhul, kui hoonestusloa taotleja ei vii ehitist kehtestatud nõuetega kooskõlla ettekirjutuses

määratud tähtpäevaks. Hoonestusloa andmisest keeldumise korral rakendatakse ehitise suhtes ehitusseadustiku § 132 lõike 3 punktis 1 sätestatud.

[RT I, 21.09.2021, 3- jõust. 01.10.2021]

§ 284. Enne 2015. aasta 1. juulit välja antud veekaabelliiniga koormamise nõusolek

(1) Enne 2015. aasta 1. juulit välja antud veekaabelliiniga koormamise nõusoleku asendamiseks hoonestusloaga tuleb hoonestusluba taotleda 2019. aasta 31. detsembriks.

(2) Hoonestusloa taotlus peab sisaldama käesoleva seaduse § 218 lõike 2 punktides 1–4 ja 6 ning lõikes 3 nimetatud andmeid, taotlusele lisatakse ehitise asukohaplaan. Taotluse menetlemisele ei kohaldata käesolevas seaduses hoonestusloa menetluse algatamise kohta sätestatud.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab hoonestusloa välja samadel tingimustel kui veekaabelliini koormamise nõusoleku, arvestades käesoleva seaduse § 222 lõikes 2 sätestatud tingimusi hoonestusloa sisu kohta. Hoonestusluba antakse välja kehtivusega 50 aastat, kui hoonestusloa taotleja ei taotle teistsugust kestust.

(4) Enne 2015. aasta 1. juulit välja antud veekaabelliiniga koormamise nõusolek kehtib kuni hoonestusloa andmiseni.

§ 284¹. Joogivee kvaliteedinõuete järgimise kokkuvõtte koostamine

Terviseamet koostab käesoleva seaduse § 85 lõikes 3 sätestatud kokkuvõtte esimest korda hiljemalt 2023. aasta 30. novembriks.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284². Joogiveehaarde valgala ja toiteala riskihindamine ja -juhtimine ning kokkuvõtte koostamine

(1) Joogivee käitleja teeb käesoleva seaduse § 85²lõikes 1 sätestatud riskihindamise ja -juhtimise esimest korda hiljemalt 2026. aasta 12. juuliks.

(2) Terviseamet koostab koostöös Keskkonnaministeeriumiga käesoleva seaduse § 85²lõikes 4 sätestatud kokkuvõtte esimest korda hiljemalt 2027. aasta 12. juuliks.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284³. Veevarustussüsteemi riskihindamine ja -juhtimine

Joogivee käitleja teeb käesoleva seaduse § 85³lõikes 1 sätestatud riskihindamise ja -juhtimise esimest korda hiljemalt 2028. aasta 12. jaanuariks.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284⁴. Tarbimiskoha veevärgi riskihindamine ja kokkuvõtte koostamine

(1) Terviseamet teeb käesoleva seaduse § 85⁴lõikes 1 sätestatud riskihindamise esimest korda hiljemalt 2028. aasta 12. jaanuariks.

(2) Terviseamet koostab käesoleva seaduse § 85⁴lõikes 7 sätestatud kokkuvõtte esimest korda hiljemalt 2029. aasta 12. jaanuariks.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284⁵. Joogiveega kokkupuutuvate materjalide nõuete rakendamise ulatus

Enne 2023. aasta 12. jaanuari ehitatud rajatisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 85⁵lõikes 1 sätestatud nõudeid rajatise rekonstrueerimisest arvates.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284⁶. Joogivee kättesaadavuse tagamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab käesoleva seaduse § 88 lõigetes 1 ja 3 sätestatu rakendamise kohta ülevaate ning esitab selle Terviseametile esimest korda hiljemalt 2028. aasta 12. jaanuariks.

(2) Terviseamet koostab koondi käesoleva seaduse § 88 lõikes 6 sätestatud ülevaadetest esimest korda hiljemalt 2029. aasta 12. jaanuariks.

[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284⁷. Joogivee kvaliteedinõuete, riskihindamise ja -juhtimise ning joogivee kättesaadavuse tagamise kokkuvõtete kättesaadavaks tegemine

Terviseamet teeb käesoleva seaduse § 85 lõikes 3, § 85²lõikes 4 ja § 85⁴lõikes 7 sätestatud kokkuvõtted ning § 88 lõikes 6 sätestatud ülevaadete koondi kättesaadavaks Euroopa Komisjonile, Euroopa Keskkonnaametile ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusele.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284⁸. Veelekete taseme ja veelekete vähendamise võimaluste hindamine

Terviseamet edastab käesoleva seaduse § 195 lõikes 4 nimetatud hindamise tulemused Euroopa Komisjonile hiljemalt 2026. aasta 12. jaanuariks.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

§ 284⁹. Paragrahvis 85²sätestatu järelhindamine

Keskonnaministeerium analüüsib hiljemalt 2032. aastal käesoleva seaduse §-s 85²sätestatud joogiveehaarde valgalade ja toitealade riskihindamise ja -juhtimise meetmete rakendamise mõju ja tulemuslikkust.
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]

2. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 285.–§ 304.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu

Seaduse jõustumine

§ 305. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2019. aasta 1. oktoobril.
- (2) Käesoleva seaduse § 301 punkt 3 ja § 303 jõustuvad üldises korras.
- (3) Käesoleva seaduse § 290 punktid 8, 9 ja 11 jõustuvad 2019. aasta 1. juulil.
- (4) Käesoleva seaduse § 159 lõiked 5 ja 6, § 161 lõige 3 ning § 294 punkt 2 jõustuvad 2021. aasta 1. jaanuaril.
- (5) Käesoleva seaduse § 164 lõiked 1 ja 6 jõustuvad 2023. aasta 1. jaanuaril.

¹Nõukogu direktiiv 86/278/EMÜ keskkonna ja eelkõige pinnase kaitsmise kohta reoveesetete kasutamisel põllumajanduses (EÜT L 181, 04.07.1986, lk 6–12);
nõukogu direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.05.1991, lk 40–52);
nõukogu direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1–8);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1–73), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 2455/2001/EÜ (EÜT L 331, 15.12.2001, lk 1–5), direktiiviga 2008/32/EÜ (ELT L 81, 20.03.2008, lk 60–61), direktiiviga 2008/105/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84–97), direktiiviga 2009/31/EÜ (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135), direktiiviga 2013/39/EL (ELT L 226, 24.08.2013, lk 1–17), direktiiviga 2013/64/EL (ELT L 353, 28.12.2013, lk 8–12) ja direktiiviga 2014/101/EL (ELT L 311, 31.10.2014, lk 32–35);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega (ELT L 156, 25.06.2003, lk 17–25);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.09.2005, lk 11–21), muudetud direktiiviga 2009/123/EÜ (ELT L 280, 27.10.2009, lk 52–55);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/7/EÜ, mis käsitleb suplusvee kvaliteedi juhtimist ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 76/160/EMÜ (ELT L 64, 04.03.2006, lk 37–51);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19–31), muudetud direktiiviga 2014/80/EL (ELT L 182, 21.06.2014, lk 52–55);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/60/EÜ üleujutusrisi hindamise ja maandamise kohta (ELT L 288, 06.11.2007, lk 27–34);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ,

84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84–97), muudetud direktiiviga 2013/39/EL (ELT L 226, 24.08.2013, lk 1–17); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.06.2008, lk 19–40), muudetud direktiiviga (EL) 2017/845 (ELT L 125, 18.05.2017, lk 27–33); komisjoni direktiiv 2009/90/EÜ, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ vee seisundi keemilise analüüsi ja seire tehnilised näitajad (ELT L 201, 01.08.2009, lk 36–38); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (ELT L 164, 26.06.2009, lk 45–58); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1–62).
[RT I, 07.02.2023, 1- jõust. 17.02.2023]